

LESTER

Mai 1972 - 72. Jaargang Nummer 3

Een inspirerende boodschap

VAN OUDERLING JAMES A. CULLIMORE
assistent van de Raad der Twaalfen

Enige tijd geleden verteldé een vriend mij over iets interessants dat hij bij zijn werk had ervaren. Hij was hoofdinspecteur van het onderwijs geweest in het oosten van de Verenigde Staten. Toen hij op een dag een van de lokalen van een school binnenging, liet juist de onderwijzeres haar leerlingen iets op het bord tekenen dat een goed beeld zou geven van dankbaarheid. Ze waren allemaal druk bezig met het afwerken van hun tekening, maar één kind wist niet precies hoe ze de tekening waaraan ze was begonnen moest afmaken. Mijn vriend ging naar haar toe en vroeg haar of er iets aan scheelde. Ze zei: „Ja. Weet u hoe je God moet tekenen?” Haar berg, bomen en de jongen die onder de bomen knielden in een houding voor gebed had ze mooi getekend, maar hoe ze God nu moest tekenen wist ze niet goed. Mijn vriend wist haar er snel van te verzekeren dat God een mens was, dat Hij veel leek op de mensen op aarde, dat de mensen waren geschapen naar Zijn beeld.

Overal lijkt er onder de mensen verwarring te bestaan omtrent de hoedanigheid van God. Er worden vreemdsoortige, onbegrijpelijke opvattingen over God onderwezen, die blijkbaar bedoeld zijn om de mens een beter inzicht te geven, maar in hun dubbelzinnigheid hem alleen maar nog verder in verwarring schijnen te brengen.

Ik ben er oprecht van overtuigd dat ons geloof in God, onze rechtvaardige werken en de oprechtheid van onze bedoelingen voor een belangrijk deel worden bepaald door de mate waarin wij God begrijpen en een juist beeld van Hem hebben. Als ik mij, net zoals dat meiske, geen beeld kan vormen van God, als ik Hem eigenlijk niet ken, hoe kan mijn geloof in Hem dan groot zijn? Hoe kan ik werkelijk bidden tot iemand Die ik niet ken?

In werkelijkheid is het „eeuwige leven” God kennen (Joh. 17:3); weten dat Hij een Persoon is; dat Hij de Vader van onze geest is; dat wij Zijn kinderen zijn; dat Hij Zich om ons bekommert en voor ons zorgt; dat er een zinvol plan is waardoor wij kunnen terugkeren tot Zijn tegenwoordigheid en met Hem eeuwig kunnen leven. ○

INHOUD

„En gij moet onderwijzen”, president Harold B. Lee	91
Goede leraren zijn belangrijk, ouderling Marlon D. Hanks	94
Onwetendheid wordt duur betaald, Hartman Rector jr.	99
In de overschaduwde gebieden is hulp nodig, ouderling William H. Bennett	102
Het volk des Heren ontvangt openbaringen, Bruce R. McConkie	105
De wet van overvloed, ouderling Franklin D. Richards	108
Zo kan de Heilige Geest je helpen, S. Dilworth Young	111
Maatschappelijke problemen van deze tijd, William E. Berrett	114
Geloof en mode, Peggy Hawkins	117
Vraag en antwoord	121
De generatie-val, Mary Ek Knowles	124
DE kleine STER	
De tocht naar het westen, Mary Pratt Parrish	33
Lehi, Mabel Jones Gabbott	39
Madeleines droom	44

OP DE OMSLAG: Christus gekruisigd tussen twee misdadigers, geschilderd door Harry Anderson, ziet u op de omslag van deze maand. Op de achterkant vindt u enkele citaten uit de Schriften over dit gebeuren. ○

DE STER

Uitgegeven door
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS
VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

Maart 1972
72e Jaargang · Nummer 3

Eerste Presidentschap:
Joseph Fielding Smith
Harold B. Lee
N. Eldon Tanner

Raad der Twaalfen:
Harold B. Lee
Spencer W. Kimball

Redactie

Doyle L. Green,
Director of Magazines
E. H. Chardon, coördinator
Kerkelijk Vertaalbureau
Parallelweg 45
Maastricht

Correspondent Ring Holland:
R. A. Mensink
Jacob Catslaan 13
Capelle aan den IJssel

Correspondent
Nederlandse Zending:
I. de Visser-Koppenberg
Ariaweg 52
Amersfoort

Abonnementen

Versijnt eenmaal per maand,
prijs: f 8,— per half jaar,
f 15,— per jaar.

Gironummer

Voor leden van de Nederlandse
Zending: 240615 — t. n. v. Neder-
landse Zending, Amersfoortse-
straatweg 214, Huizen (N. H.)
Voor leden van de ring Holland:
1673338 t. n. v. Administratie DE
STER, Amstelveen.
Nadruk van de in dit nummer voor-
komende clichés is verboden.

Drukker:

Paul Giese KG, Offenbach a. d. M.
West-Duitsland

GENEALOGICAL SOCIETY
OF THE CHURCH OF JESUS CHRIST OF LATTER DAY SAINTS
SALT LAKE CITY, UTAH

En gij moet onderwijzen

DOOR PRESIDENT HAROLD B. LEE

Enkele jaren geleden zei wijlen president J. Reuben Clark jr. tegen de leraren iets zeer belangrijks, dat voor de jongeren een belofte inhield:

„De jongeren van de Kerk honger naar de woorden van de Heer. Leraren, zorg dat u paraat bent om hen te voeden met het „Brood des Levens“ — dat wil zeggen met de leringen van Jezus Christus. Als zij, de jongeren, Zijn leringen naleven, zullen zij gelukkiger zijn dan zij ooit hebben gedroomd.“

Als wij bedenken dat veel mensen

die worden geroepen om in de organisaties van de Kerk te onderwijzen geen officiële opleiding tot leraar hebben gevolgd en dat dit ook niet vereist is, zullen wij ons misschien afvragen hoe zij dan paraat kunnen zijn.

De wet des Heren is ons in de Leer en Verbonden door openbaring bekendgemaakt:

„En de Geest zal u door het gebed des geloofs worden gegeven; en indien gij de Geest niet ontvangt, moet gij niet onderwijzen.“ (L. en V. 42:14.)

Hoe kan de leraar die Geest ontvangen?

„Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.“

„Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.“ (Mt. 7:7-8.)

Aldus sprak de Meester tot de menigten die tot Hem kwamen om door Hem te worden onderwezen. In de afgelopen jaren heb ik ervaren dat ik onder de invloed stond van vele leraren, van wie enkelen

in de jaren voordat ik volwassen was en ook later, toen ik zelf leraar was, een diepe indruk hebben gemaakt. Een van deze leraren, Howard R. Driggs, liet de mensen die hij onderwijs enkele lessen van blijvende waarde na, vooral door de voorbeelden van goed onderricht die hij aanhaalde uit de levensbeschrijving van Jezus, de Grootste Leraar. Aangaande deze beginselen over goed onderwijzen wees Jezus de weg:

1. De Meester koesterde waarachtige liefde voor God en Gods kinderen.
 2. Hij geloofde rotsvast in Zijn zending om de mensheid te dienen en te verlossen.
 3. Hij had medegevoel en begrip voor mensen en hun essentiële behoeften.
 4. Hij studeerde voortdurend en serieus. Hij kende de „wet en de profeten.“ Hij kende de geschiedenis en Hij was op de hoogte van de maatschappelijke toestanden van Zijn tijd.
 5. Hij kon de waarheid onderkennen en heeft haar onder alle omstandigheden hooggehouden.
 6. Zijn eenvoudige taalgebruik stelde Hem in staat toehoorders van alle lagen der bevolking te bereiken en te boeien.
 7. Door Zijn scheppende kracht waren Zijn lessen zodanig dat ze altijd hun betekenis zouden behouden.
 8. Hij leerde mensen te hongeren en dorsten naar gerechtigheid.
 9. Hij zette aan tot daadwerkelijke goedheid — het verlangen om het Evangelie door verlichting biedende dienstbaarheid in praktijk te brengen.
 10. Hij gaf uiting aan Zijn geloof door er voortdurend op moedige wijze naar te leven.
- De instructie van de Heer zoals ze in de wet staat die we hierboven

reeds uit de Leer en Verbonden hebben aangehaald, noemt drie duidelijke, noodzakelijke voorwaarden waaraan men moet voldoen om opbouwend werkzaam te zijn, dat wil zeggen als leider of leraar of zending:

„Verder zeg ik u, dat het aan niemand zal worden toegestaan uit te gaan om Mijn evangelie te prediken, of om Mijn kerk te vestigen, tenzij hij is geordend door iemand, die hiertoe gezag heeft, en het de kerk bekend is, dat hij gezag heeft, en op de juiste wijze door de hoofden der kerk is geordend.

„... leraars dezer kerk moeten de beginselen van Mijn evangelie onderwijzen, die in de Bijbel en het Boek van Mormon staan, waarin de volheid van het evangelie is vervat.

„En zij moeten de verbonden en artikelen der kerk in acht nemen en nakomen, en deze zullen hun leringen zijn, zoals zij door de Geest zullen worden geleid.“ (L. en V. 42:11-13.)

Ziedaar de noodzakelijke voorwaarden voor het aanstaand leeraarschap: ten eerste moet men door het bevoegde gezag worden geroepen en geordend; tentweede ontvangt men het gebod de beginselen van het Evangelie te onderwijzen; en ten derde wordt de leraar aangemaand zo te leven dat hij alle mensen die hij moet onderwijzen het goede voorbeeld geeft. En dan volgt de laatste voorwaarde, die echter niet aangeleerd kan worden, maar door de Geest moet komen. Dat is een essentiële bevoegdheid van degene die als leraar wil meewerken aan de opbouw van het Koninkrijk Gods: „En de Geest zal u door het gebod des geloofs worden gegeven; en indien gij de Geest niet ontvangt, moet gij niet onderwijzen.“ L. en V. 42:14.)

Ik ben in de gelukkige omstandigheid geweest thuis twee gezellinnen van eeuwige waarde gehad te hebben, namelijk twee geweldige leraressen. Uit wat ik hen door hun onderwijs en hun voorbeeld heb zien demonstreren, en uit de ervaringen die ik zelf als leraar en kerkelijk leider heb opgedaan, kunnen we verscheidene belangrijke dingen leren.

Deze beide leraressen, die waren geroepen om te onderwijzen, ontvingen bij hun doop de gave des Heiligen Geestes, als Trooster en Gids. Beiden werden geroepen door iemand die daartoe de bevoegdheid had.

De beide leraressen legde men de handen op, en allebei werden ze aangesteld voor een bepaald soort werk en ze ontvingen een zegen, opdat zij bij het uitoefenen van die functie naar behoefte aanwijzingen, inspiratie en onderscheidingsvermogen zouden ontvangen, als zij maar getrouw waren en de leiding van de Geest des Heren zochten. De volgende ervaringen van deze twee geïnspireerde leraressen zelf illustreren hoe men zegeningen van Godswege kan ontvangen door middel van trouwe dienst, en hoe dierbare levens worden gevormd door de inspanning van iemand die onderwijst door de Geest. Ik zou graag twee voorbeelden uit hun — laten we zeggen — „boek met ervaringen“ willen lichten, die anderen als model kunnen gebruiken.

Een van hen, een bijzondere dochter van zeer goede afkomst, ontving onder de handen van een geïnspireerd patriarch een zegen, waarin haar de raad werd gegeven: „Wees ijerig en wijd uw gedachten aan getrouwe studie. Zoek de Heer in oprecht gebed, en uw hart zal worden vervuld van vreugde en voldoening door het werk

dat ge zult volbrengen. Gij zult u verheugen in het onderwijzen van kleine kinderen en ge zult hen gadeslaan in hun ontplooiing tot jongeren en volwassenen. De liefde die u van hen zult ontvangen zal een ruimschootse beloning voor uw arbeid zijn."

Deze zegen die over het hoofd van deze lerares werd uitgesproken zou later op een prachtige manier tot uiting komen in de vervulling van die zegen. Ze was jong en ze hield van het leven. Vele malen waren er verleidingen, maar elke keer zag ze de gezichten van die kleintjes die haar vertrouwden voor zich. Ze wist dat ze een leven moest leiden dat dat vertrouwen waard was.

Een jongeman in uniform vertelde over iets dat hij met deze lerares, die hij kenschetste als „de beste lerares die ik ooit heb gehad — zij vertrouwde mij", had meegeemaakt. De jonge lerares had de klas ontmoedigd verlaten, en ze vroeg zich af of ze eigenlijk wel iets had bereikt. Een jongen uit haar klas kwam naast haar lopen, en zei: „Ik vond de les van vanmorgen heel fijn." En toen, een gretige blik werpend op een fraai gebonden exemplaar van het *Leven van Christus*, dat zij bij zich had, voegde hij eraan toe: „Als ik zo'n boek had, zou ik ook wel antwoord kunnen geven op een paar vragen."

„Wil je het van me lenen?" vroeg zij, en ze stak het hem toe.

„O, mag dat? Dank u wel!"

Bijna liefkozend nam hij het boek aan. De uitdrukking op zijn gezicht zei veel meer dan dank u wel. Ze hoorde later dat hij uit een groot gezin kwam waar geen boeken waren, en geen schilderijen aan de muur. Hij hongerde naar de dingen die in dat boek stonden. De volgende zondag bracht hij het haar

zorgvuldig ingepakt terug. Hij had het helemaal doorgelezen en het zag er nog even keurig uit als toen ze het hem had gegeven. Ja, zij had hem vertrouwd.

Mijn andere charmante gezellin hoorde in haar jeugd haar zending op een soortgelijke manier voorzeggen, toen haar in een heilige zegen werd beloofd: „... wanneer gij wordt geroepen om in de Kerk te dienen, moet gij hieraan in alle nederigheid gehoor geven. In dit dienen zal vreugde op uw weg komen, want gij zult het woord Gods kennen en begrijpen en de capaciteit hebben om het aan anderen te onderwijzen. ... gij zult een boodschapper zijn van vrede en in vele gezinnen vreugde en waardering brengen. Gij zult helpen de last van het hart van hen, die gezondigd hebben, weg te nemen, en uw stem zal hun, die bedroefd zijn en gebukt gaan onder zware lasten, troost en hoop brengen en hen aldus leiden naar Hem, de Heer Jezus Christus."

Deze tweede geweldige lerares breidde haar dienstbaarheid uit tot ver buiten de muren van het lokaal, toen ze een jong meisje eigenschappen meegaf die zouden uitbloeien tot een prachtig vrouw-zijn. Wat in het leven van dit jonge meisje een grimmige tragedie had kunnen worden, veranderde zij in een fraaie prestatie. Zij leidde de weg van een eerst moederloos en later ouderloos kind naar mooie meisjesjaren, daarna verkering en vervolgens een tempelhuwelijk. Ik schreef over deze lerares een keer:

„Zij bezit de sleutel die het hart van menig kind ontsluit. Zij beschikt over de capaciteiten om de leraar of lerares dit geheim te leren. De manier waarop zij met kinderen spreekt is prachtig. Haar

bekwaamheid en begrip ontspruiten aan een levenslange kennis en toepassing van kinderpsychologie. Zij staat voortdurend klaar om het onbegrepen kind de helpende hand te reiken.

Onderwijzen gebeurt niet alleen in het leslokaal. Een goede lerares blijft altijd in haar rol. Zij is altijd de lerares van haar leerlingen, waar zij haar ook zien. Hun ogen zijn op haar in die hoedanigheid gericht.

De wereld is vol tegenstellingen, „namelijk de verboden vrucht in tegenstelling tot de boom des levens, de ene zoet en de andere bitter. Daarom vergunde de Here God de mens om zelfstandig te handelen. De mens kon echter niet zelfstandig handelen, tenzij hij door het een of ander werd verlost." (II Ne. 2:15-16.)

„Hebt gij mij lief? ... Weid Mijn lammeren" waren de woorden die de verrezen Heer tot Petrus sprak. (Joh. 21:15-16.)

Welk een groot voorrecht genieten leraren die worden geroepen en aangesteld door degenen die daartoe door Hem bevoegd zijn, dat zij Zijn lammeren mogen weiden. Hun leven zal gezegend zijn, want, zoals president Clark zei, „de liefde die zij van hen ontvangen zal hun arbeid ruimschoots belonen."

Ja, deze leraressen kunnen getuigen van de waarachtigheid van die uitspraak. Contacten die in een leslokaaltje ontstonden zijn in de loop der jaren uitgegroeid tot vriendschapsbanden die de verhouding leraar-leerling overtreffen. Deze vriendschapsbanden worden gevoerd door wederzijdse genegenheid en door begrip voor en van elkaar en van het heerlijke Evangelie van Jezus Christus, dat hen tot elkaar bracht. Dat zijn de „ruimschootse beloningen" die ten

(wordt vervolgd op blz. 128)

Goede leraren zijn belangrijk

DOOR OUDERLING MARION D. HANKS
Assistent van de Raad der Twaalven

(Naar een toespraak voor mormoonse docenten aan
seminaries, gehouden in 1970.)

Er zijn misschien leraren die geloven dat het vermelden van recente gebeurtenissen bij het onderwijzen van de vertrouwde beginselen van het Evangelie niet op zijn plaats is. Ik geloof dat er een bepaalde relatie bestaat tussen die twee zaken. Wij leraren hebben de dringende plicht te blijven groeien, waakzaam te blijven, gevoelig te blijven voor wat er in de wereld om ons heen gebeurt.

Voortdurend toenemende kennis is voor de leraar van het allergrootste belang. In de kranten en in goede boeken vinden we tegenwoordig illustraties en lessen waarvan wij op de hoogte moeten zijn. Als een boek goed is, zullen de beginselen die in dat boek worden vermeld nieuwe perspectieven voor het leven openen, die de elementaire zaken die wij onderwijzen zullen bekrachtigen, benadrukken en versterken.

Leraren zijn belangrijk, en ze zijn altijd al belangrijk geweest. Ongeveer honderd jaar geleden

deed Emerson¹ zijn beroemde uitspraak: „Heel vroeger hadden wij houten kelken en gouden priesters. Nu hebben we gouden kelken en houten priesters.“ Hoe Emerson dit ook bedoeld mag hebben, deze beeldspraak kan op velerlei manieren worden toegepast, en kan zeer zeker ook op lesgeven slaan. Als we dat willen kunnen we gouden leraren zijn, als ons verlangen om te leren groot genoeg is, en wij bereidwillig genoeg zijn om de prijs te betalen.

Er bestaan verschillende soorten leraren. Eeuwen geleden heeft iemand eens gezegd: „Wanneer Cicero² spreekt, zegt het volk: „Zeer welbespraakt.“ Wanneer Demostenes³ spreekt, zegt het volk: „Kom, laat ons voorwaarts gaan.“ Leraren zijn belangrijk.

Wij zijn verplicht degenen die wij lesgeven te bereiken, vriendschap met hen te sluiten en hen lief te hebben. Ruskin⁴ heeft eens gezegd: „Onderwijs betekent niet mensen iets bijbrengen dat ze niet weten; het betekent mensen leren zich te gedragen zoals zij zich nu niet gedragen. Het betekent niet jonge mensen letters en kunstjes met cijfers bijbrengen om hun dan de kans te geven met rekenen fraude te plegen en met hun letterkunde hun lusten te bevredigen. Het betekent daarentegen wel, dat zij worden geoefend in een perfect gebruik en milde zelfbeheersing van hun lichaam en ziel.

Dit is moeizaam, eendeloos en moeilijk werk, dat moet worden volbracht door middel van vriendschap, observatie, waarschuwingen, voorschriften, door waardering en boven alles door het goede voorbeeld.“

President David O. McKay schreef:

„Wat is dan echt, goed onderwijs? Dat is het opwekken van waarheidslievendheid, een goed plichtsbef, het openen van de ogen der ziel voor de grootse bedoeling en het imposante doel van het leven. Het betekent niet dat men iemand leert het goede lief te hebben om er zelf wel bij te varen, maar het betekent hem te leren liefhebben om wille van het goede zelf; deugdzzaam te handelen omdat hij innerlijk deugdzzaam is; God optimaal lief te hebben en te dienen, en dan niet uit angst, maar uit vreugde in Zijn volmaaktheid.“ (*Instructor*, augustus 1961, pag. 253.)

Geconfronteerd met een grote, veranderende wereld, hebben wij de plicht de waarheid te onderwijzen, de mooie, lieflijke en verheffende dingen van onze cultuur over te brengen, en te inspireren tot actie. Om dit te bereiken moeten we blijven leren.

Blijf leren. Waar u uw belangstelling kunt ontdekken en hoe u ter zake doende informatie kunt

verzamelen, wordt geïllustreerd in het verhaal over een onbekende, ongehuwde vrouw, die volhield dat zij nooit een kans had gehad. Dat mopperde zij tegen Dr. Louis Agassiz⁵, een beroemd bioloog, na een van zijn lezingen in Londen. Hij antwoordde haar klacht met: „Mevrouw, u zei dat u nooit een kans heb gehad? Wat doet u?“

„Ik ben ongetrouwd en ik help mijn zuster met het houden van een kosthuis.“

„Wat doet u daar?“ vroeg hij.

„Aardappelen schillen en uien hakken.“

Hij zei: „Mevrouw, waar zit u bij het uitvoeren van deze interessante maar huiselijke werkzaamheden?“

„Op de onderste tree van de keukentrap.“

„En waar rusten uw voeten dan op?“

„Op de geglazuurde bakstenen.“

„Wat is geglazuurde baksteen?“

„Dat weet ik niet, meneer.“

Hij zei: „Hoe lang zit u daar nu al op die keukentrap?“

En zij: „Vijftien jaar.“

„Mevrouw, hier heeft u mijn kaartje,“ zei Dr. Agassiz. „Wilt u zo vriendelijk zijn mij een brief te schrijven over de eigenschappen van geglazuurde bakstenen?“

Ze nam hem serieus. Ze ging naar huis en zocht in het woordenboek, en ze ontdekte dat een baksteen een stuk gebakken klei is. Die definitie leek te eenvoudig om die aan Dr. Agassiz te schrijven, dus nadat zij de afwas had gedaan ging zij naar de bibliotheek, en in een encyclopedie las ze dat een geglazuurde baksteen een verglaasd bouw materiaal van porseleinaarde en hydro-alluminium silicaat is. Ze wist niet wat dat betekende, maar ze was nieuwsgierig en zocht het uit. Ze nam het woord *verglasd* en las alles wat ze er maar over kon vinden. Daarna bezocht zij musea. Ze verhuisde van het souterrain van haar leven naar een nieuwe wereld, en dat op de vleugels van het woord *verglasd*. En nu ze eenmaal begonnen was, ging ze verder met het woord *hydro*, verdiepte zich in de bodemkunde en ging in haar studie helemaal terug naar de tijd dat God de wereld schiep en de kleilagen maakte. Op een middag ging ze naar een steenbakkerij, waar zij de geschiedenis ontdekte van meer dan 120 soorten bakstenen en tegels, en de reden waarom er zoveel moeten zijn. En toen ging ze zitten om zesendertig bladzijden over geglazuurde baksteen en tegels te schrijven.

Van Dr. Agassiz kreeg ze deze brief terug: „Geachte Mevrouw, dit is het beste artikel dat ik ooit over dit onderwerp heb gezien. Als u zo vriendelijk wilt zijn de drie woorden die ik met

een sterretje heb aangegeven te veranderen, zal ik het laten publiceren en u ervoor betalen."

Niet lang daarna kwam er een brief met 250 dollar en onderaan deze brief stond met potlood gekrabbeld: „Wat zat er onder die bakstenen?" Ze had geleerd hoeveel tijd waard was en ze beantwoordde deze brief alleen met het woord „Mieren." Hij schreef terug: „Vertel me iets over de mieren."

Zij begon mieren te bestuderen. Ze ontdekte dat er tussen de 1800 en 2500 verschillende soorten zijn. Er bestaan mieren die zo klein zijn dat je er drie van op een speld kunt zetten en dan nog staanplaatsen overhouden voor nog een paar mieren; mieren van een centimeter of twee lang die op de middag van de dag dat zij sterven vleugels krijgen; mieren die mierenhoopjes bouwen waar een zilveren vingerhoed overheen past; veetelende mieren die melkkoeien houden (t. w. bladluizen) en dan de verse melk afleveren bij de luxe woningen van de aristocratische mieren in de buurt.

Na veel lezen, werken met de microscoop en intensieve studie, ging ze weer zitten om Dr. Agassiz te schrijven, deze keer 360 bladzijden over dit onderwerp. Hij publiceerde het boek en stuurde haar het geld, en zij ging alle landen van haar dromen bezoeken van de opbrengst van haar werk.

Bent u nu bij het horen van dit verhaal direct van mening dat wij allemaal met onze voeten op verglaasde stukken porseleinaarde met hydro-alluminium silicaat met daaronder mieren zitten? Lord Chesterton⁶ zegt hierop: „Er zijn geen oninteressante dingen; er zijn alleen maar ongeïnteresseerde mensen." Blijf leren.

Waarom blijven leren? Het antwoord luidt: Omdat onze opvatting ten aanzien van het onderwijs dat eist, en omdat onze opvatting ten aanzien van leven en eeuwigheid dat vereist.

Uit de Schriften heb ik afgeleid wat onze opvatting ten aanzien van het onderwijs is, zoals ik die begrijp. Het begint met de woorden „van Godswege geboden" en het eindigt met de woorden „waarheid manifesteert zichzelf in goed denken en goed doen."

Waarom leren? Omdat de wereld in beweging blijft, en wij gelijke tred met de wereld moeten houden. En daarmee bedoel ik dan wel de wereld van de nuttige, produktieve kennis. In de loop van drie eeuwen, van 1600 tot 1900, heeft de toepassing van wetenschap en techniek meer veranderingen teweeggebracht dan in de daaraan voorafgaande zesduizend jaar. In de loop van de komende dertig, vijfendertig jaar zullen er zich

meer veranderingen voordoen in de manier waarop de mens leeft en werkt dan in de hele voorgaande geschiedenis. Er zijn vandaag de dag ongeveer honderd keer zoveel wetenswaardigheden als in 1900. In het jaar 2000 zal er meer dan duizend keer zoveel kennis van allerlei soort zijn om te boekstaven, uit te zoeken, op te slaan, na te vorsen, te onderwijzen en hopelijk met onderscheid en doelmatigheid aangewend te worden. Over de gehele wereld worden er momenteel op wetenschappelijk en technisch gebied alleen al 75.000 tijdschriften in ruim zestig talen uitgegeven. Daarin staan elk jaar ongeveer 2.000.000 artikelen, die betrekking hebben op ruim 3.000 wetenschappelijke en technische takken van dienst. Nu heeft u enig idee.

President Joseph F. Smith zei: „Onder de heiligen der laatste dagen kan men vrijwel uitsluitend van twee categorieën mensen verwachten dat zij als evangelische waarheden vermomde valse leerstellingen prediken; dit zijn:

„Ten eerste — De hopeloos onwetenden, wier gebrek aan intelligentie een gevolg is van hun traagheid en luiheid; de mensen die slechts een zwakke poging doen, als ze tenminste een vinger uitsteken, om zichzelf door lezen en studeren te ontplooiën; de mensen die lijden aan een gevreesde ziekte die zich kan ontwikkelen tot een ongeneeslijke kwaal — luiheid.

„Ten tweede — De hoogmoedige en zelfingenomen mensen, die lezen bij de lamp van hun eigen bedrog; die volgens zelf verzonnen regels interpreteren; die zichzelf de wet voorschrijven en die zich opstellen als de enigen die hun eigen daden moeten beoordelen. Deze mensen zijn nog gevaarlijker in hun onwetendheid dan de eerstgenoemden.

„Hoed u voor de lui en de hoogmoedigen; in beide gevallen gaat het om een besmettelijke kwaal; het zou voor henzelf en voor alle andere mensen beter zijn, als zij gedwongen werden een gele waarschuwingsvlag te voeren, opdat de reinen en onbesmetten beschermd zouden worden." (*Gospel Doctrine* [Deseret Book Co., 1968], blz. 373.)

Jefferson⁷ zei: „Wie denkt dat een volkenwetend en vrij kan zijn, denkt iets dat niet bestaat en dat ook nooit zal bestaan." **Waarom leren?** Het ligt voor de hand dat daar een aantal heel goede redenen voor is.

Hoe leren? Om hierop antwoord te geven leg ik u vijf woorden voor die het resultaat zijn van een mensenleven van onderwijzen. Tot mijn grote vreugde vond ik op de titelplaat van een Engels boek over bidden wat ik zelf al door ondervin-

ding had geleerd. Die vijf woorden werden stappen naar geleerdheid genoemd: (1) *Lezen*. (2) *Luisteren*. (3) *Aantekenen*. (Voor mij betekent aantekenen ook overschrijven, uitknippen, verzamelen. Doe het nu; morgen bent u vergeten waar u het ook al weer had gelezen, en dan is het weg. De kinderen verscheuren de krant of smeren er plakaatverf overheen. Het boek waar u nog een bladwijzer in had willen leggen verdwijnt, of u vergeet wat u van plan was. Aantekenen betekent in een hanteerbare vorm gieten terwijl u eraan denkt, ten koste van enkele dingen die minder belangrijk zijn.) 4. *Organiseren*. (Nadenken en dingen bij elkaar in een map doen. Maak er een samenhangend, begrijpelijk geheel van. Later brengt u nog wel wijzigingen aan, maar organiseer ze nu.) 5. *In u opnemen*. (Zoals ik het zie, betekent dat de kracht naar uw bloedsomloop brengen, het afval verwijderen en met de vrijgekomen energie aan het werk gaan.)

Wat leren? Ik heb vier soorten kennis genoteerd waarin wij moeten blijven toenemen.

Ten eerste kennis van wereldlijke zaken — de zogenaamde wereldlijke kennis. Ik spreek nu over wat de Schriften zelf zeggen in de afdelingen 88, 90 en 93 van de Leer en Verbonden over geschiedenis, andere landen, talen, enzovoorts. Waarom zouden we ons niet hierop toeleggen in plaats van op enkele andere, zinloze en niet opbouwende dingen waarmee wij ons bezighouden?

Ten tweede menselijke verhoudingen. Wij moeten niet alleen aan ons eigen welzijn werken, maar ook aan dat van andere mensen en van de maatschappij als geheel. In zijn levensbeschrijving geeft Dr. Albert Schweitzer⁸ hiervan dit interessante voorbeeld:

„Voor de primitieve mens is solidariteit met andere mensen sterk beperkt. De solidariteit wordt in eerste instantie beperkt tot zijn bloedverwanten en daarna tot de leden van zijn stam, die voor hem de grote familie betekent. Ik spreek uit ervaring. Er zijn zulke primitieve mensen in mijn ziekenhuis. Als ik een lopende patiënt vraag iets voor een bedlegerige patiënt te doen, zal hij het alleen doen als de patiënt die het bed moet houden bij zijn stam hoort. Als dat niet het geval is, zal hij me met grote onschuldige ogen antwoorden: „Deze man is geen broeder van mij.“ Ook met beloningen of dreigementen is hij er niet toe te bewegen zo'n vreemde een dienst te bewijzen. Maar zodra de mens begint na te denken over zichzelf en zijn verhoudingen met andere mensen, wordt hij zich bewust van het feit dat zulke mensen zijn gelijken en zijn naasten zijn. In de

loop van zijn geleidelijke evolutie ziet hij de kring van zijn verantwoordelijkheid groter worden, tot hij alle mensen met wie hij te maken heeft daartoe gaat rekenen.”

We weten niet alles over menselijke verhoudingen door alleen maar ter wereld te komen en te leven, net zo min als wij alles over ons land weten doordat we er geboren zijn en er wonen. Het feit alleen dat wij leraar zijn wil nog niet zeggen dat wij deskundigen zijn op het gebied van relaties.

Een aardige man, die ik ken, ging een keer een dagje uit met zijn twee jongens. Ze hadden een geweldige dag, aten alles waar ze trek in hadden, en schenen overal van te genieten. Op weg naar huis viel de jongste in slaap. Zijn vader legde hem op de achterbank van de auto en legde zijn jas over hem heen. Terwijl ze verder reden vroeg de vader, een zeer goede leraar die wilde proberen deze belevenis tot iets denkwaardigs te maken, zijn oudste zoon: „Wat vond je het fijnste? Vond je . . . leuk . . . ?” en hij noemde een aantal dingen op die ze hadden beleefd. Het jongetje antwoordde braaf op alles wat hem werd gevraagd: „Ja, Pappie.” En tenslotte, toen hij de kans kreeg om te zeggen wat hij werkelijk dacht, zei hij: „Pappie, als ik nou in slaap viel, zou je dan ook je jas over mij heen leggen?” Al dat praten en al dat geschoolmeester. Neem de tijd en kom iets over de mensen te weten. Luister — zeg af en toe iets — maar luister.

De derde soort kennis betreft de wet van het Evangelie en de geschiedenis ervan — de zaligmakende, centrale waarheden van het leven. Wanneer we de boodschap van de „profeten van poëzie en muziek” hebben vernomen, wanneer we hebben geleerd wat de grote wetenschapsmensen hebben gepresteerd, is er nog een groot gebied van kennis over, en dat heeft de hoogste heerschappij, omdat het de kern is van al die andere dingen — kennis van God en Zijn belangrijkste schepping: het mensdom. Daar gaat het hele Evangelie over. Dat moeten wij onderwijzen, en om het te kunnen onderwijzen is het noodzakelijk dat wij het leren.

Ouderling John A. Widtsoe⁹ schreef: „Ik had het Evangelie even zorgvuldig bestudeerd als welke andere wetenschap dan ook. Ik had de literatuur van de Kerk in huis gehaald en dag aan dag las ik in mijn vrije tijd daarin. Ik had mijn kennis van het Evangelie vergroot. Ik paste ze toe in het dagelijks leven, en ben er nog nooit door beschaamd.” Vervolgens vertelt hij hoe hij alles tot in details onderzocht. Hij deed de wetenschap

niet tekort — maar hij vond het Evangelie belangrijker.

Het vierde gebied waarop wij moeten blijven leren en groeien is de bekwaamheid om onze jonge mensen de grote beginselen van de waarheid op een sterke, inspirerende en motiverende wijze te helpen toepassen.

In de Britse Zending gaf ik de zendelingen van elk district vroeg of laat een unieke opdracht. Zij kwamen geregeld naar het zendingshoofdkantoor voor motivering, inspiratie, instructies, raad of een gesprek. Dan belegden we een vergadering, en tijdens die vergadering, als ik dacht dat er niet meer zo vlot werd gereageerd, zei ik soms: „Mooi zo, broeders, het is nu tien over tien. Ga twee aan twee de straat op. Ga met iemand anders dan degene met wie u bent gekomen en met wie u werkt. U kunt naar het museum op de hoek gaan of er voor gaan staan of er doorheen lopen, maar over een half uur komt u allemaal terug met een levensles die u met iets uit de Schriften kunt illustreren.“ Dat was een van de geweldige belevenissen van mijn leven. Ik kan u nu niet gaan vertellen wat ik allemaal van deze oplettende, fijne jonge mensen met hun heldere blik heb geleerd.

In het zendingshoofdkantoor had ik gezien hoe een gebouw aan de overkant van de straat werd gebouwd, en ik had die heimachine onophoudelijk horen dreunen. Het moest een nieuw universiteitsgebouw worden en ik keek uit het raam en vroeg me af wat er eigenlijk gaande was. Het lawaai ging jarenlang door, en ik zei tegen allerlei mensen: „Geen wonder dat Britse gebouwen het honderd jaar uithouden. Ze hebben die tijd alleen al nodig om ze te bouwen.“ Het bleef maar doorgaan. En toen viel mijn oog op een dag op het zeer beroemde rood bakstenen huis op de hoek, waar eens een van de beroemdste wetenschapsmensen aller tijden een aantal van de grootste ontdekkingen aller tijden had gedaan, en dat steen voor steen werd afgebroken. Op een dag kwam een jonge zending, die mijn klacht had gehoord, terug van een leren-entoepassen opdracht en met grote ogen zei hij: „President Hanks, heeft u de laatste tijd nog op de hoogste etages van de kerk in Hyde Park naar de overkant van de straat staan kijken?\" Ik zei nee. Hij zei: „Dat had u toch eens moeten doen.“ Toen paste hij de les van de gepleisterde graven toe — u weet wel, die van buiten wel schoon lijken, maar van binnen vol onreinheid zijn. Hij zei: „Ik dacht zo dat de Heer ons wilde vertellen dat we een verkeerd oordeel vellen als we naar de buitenkant kijken, en als u daarheen

gaat, zult u begrijpen wat ik bedoel. Achter dit ene gebouwtje, waarvan u dacht dat ze er zo lang over deden, staat een hele reeks gebouwen. Ze gingen schuil achter de gevel van dat gebouw.“

Laat ik u vertellen over een van de prachtigste dingen die ik de laatste tijd heb geleerd. „Jaren geleden,“ schrijft een man die Frehoff heet, „gaf ik de voorkeur aan knappe mensen. Er school vreugde in het observeren van een stel hersenen dat gedachten voortbracht die snel in woorden werden omgezet, of ideeën die op een nieuwe manier werden uitgesproken. Ik merk nu dat mijn smaak is veranderd. Verbaal vuurwerk verveelt me vaak. Het lijkt te worden gemotiveerd door aanmatiging en laat zien hoe goed iemand zichzelf wel vindt. Ik geef nu de voorkeur aan een ander type mensen, mensen die rekening houden met anderen en begrip voor hen hebben, die oppassen dat zij aan het zelfrespect van een ander geen afbreuk doen. Degene aan wie ik nu de voorkeur geef is de persoon die zich steeds bewust is van de behoeften van anderen, van hun pijn en angst en misère en hun zoeken naar zelfrespect. Vroeger hield ik van knappe mensen; nu houd ik van goede mensen.“

Onderwijs het Evangelie, wees geduldig, blijf leren. Dit onderwijzen van het Evangelie, hetzij thuis, hetzij in het leslokaal, is het belangrijkste werk op deze aarde. Dit is Gods werk, en Hij zal ons helpen het tot een goed einde te brengen. ○

- 1 Emerson, Ralph Waldo (1803—1882), Amerikaans essayist en dichter.
- 2 Marcus Tullius Cicero (106—43 v. Chr.) Romeins staatsman en redenaar.
- 3 Demosthenes (384—322 v. Chr.) Griekse redenaar en politiek leider.
- 4 Ruskin, John (1819—1900) Engels schrijver, kunstcriticus, socioloog en filantroop.
- 5 Aglitsz, (Jean) Louts (Rodolphe) (1807—1873) In Zwitserland geboren Amerikaanse bioloog, schrijver en opvoeder.
- 6 Chesterton, Gilbert Keith (1874—1936) Engels journalist, romanschrijver, dichter en criticus.
- 7 Jefferson, Thomas (1743—1826) derde president van de Verenigde Staten (1801—1806).
- 8 Schweitzer, Albert (1875—1965) Frans protestants geestelijke, filosoof, arts en musicoloog; ontving in 1952 de Nobel-prijs voor de Vrede.
- 9 Widtsøe, John A. (1872—1952) geboren in Noorwegen; werd in 1921 geordend tot apostel.

Toen ik een aantal jaren geleden bij de marine diende en ver van huis was, overleed in de buurt waar ik vandaan kwam een vooraanstaande en welgestelde boer. Bij mijn terugkeer sprak ik met mijn neef over de landerijen van de overledene, en ik stelde de onvermijdelijke vraag: „Hoeveel liet hij na?“ Mijn neef zei: „Hij liet alles na; hij heeft niets ervan meegenomen.“ Dit trof mij als een belangrijke waarheid, die heel, heel weinig mensen ooit schijnen te begrijpen. Het staat onomstotelijk vast dat velen van ons zich gedragen alsof ze alles met zich mee zullen nemen als ze heengaan, en dat is natuurlijk niet zo. Wat stoffelijke zaken betreft laat *een ieder van ons* alles achter. Paulus schrijft aan Timotheüs: „Want wij hebben niets in de wereld gebracht, het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen.“ (1 Tim. 6:7.)

Is er dan helemaal niets goeds dat wij mee kunnen nemen als wij heengaan, kunnen we dan vragen. De profeet Joseph Smith leerde dat de kennis en intelligentie die wij in dit leven hebben

Het enige dat we naar het volgende leven meenemen is liefde en kennis.

Onwetendheid wordt duur betaald

DOOR PRESIDENT HARTMAN RECTOR jr.
van de Eerste Raad van Zeventig

verworven met ons mee zullen gaan bij ons verscheiden.

„En indien een persoon in dit leven door zijn ijver en gehoorzaamheid meer kennis en ontwikkeling verwerft dan een ander, zal hij in de toekomstige wereld zo veel verder vooruit zijn. „Er is een wet, vóór de grondlegging der wereld onherroepelijk in de hemel vastgelegd, waarop alle zegeningen zijn gegrond —

„En wanneer wij enige zegen van God ontvangen, is het door gehoorzaamheid aan die wet, waarop deze is gegrond.“ (L. en V. 130:19-21.)

Omdat dit waar is, lijkt het erop dat wij allen het nastreven van licht en waarheid, ofwel intelligentie, op de allereerste plaats moeten stellen bij het kiezen van doelen, omdat die eeuwig de onze kunnen zijn. Wij moeten zoeken naar verlichting. „De heerlijkheid Gods is intelligentie“ (L. en V. 93:36), daarom staat onze weg, als wij inderdaad willen worden als onze hemelse Vader, vast.

Onwetendheid wordt duur betaald; het is in feite het duurste artikel dat wij

kennen. Het is wel zeker dat wij door onwetendheid vele fouten maken. Als het hier gaat om het overtreden van een gebod Gods dat wij nooit hebben ontvangen en derhalve ook niet kennen, stelt de Heer ons niet aansprakelijk voor die zonde. „Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde.“ (Jak. 4:17.) En om met Paulus te spreken: „... waar geen wet is, daar is ook geen overtreding.“ (Rom. 4:15.) Maar hoewel wij ons niet schuldig maken aan deze zonde doordat wij onwetend zijn, kunnen wij evenmin de zegeningen die Zijn gegrond op gehoorzaamheid ontvangen, zonder aan die wet te gehoorzamen. Daarom worden de zegeningen ons door onze onwetendheid ontzegd. Als wij in het verkeer een overtreding begaan doordat wij de betreffende verkeersregel niet kenden, krijgen wij precies dezelfde straf als wanneer wij die regel wel gekend zouden hebben. Ook krijgen we dezelfde elektrische schok als wij onze vinger in een contactdoos steken, of we nu iets van elektriciteit afweten of niet. Ik zeg het nog eens: onwetendheid wordt duur betaald. Dit is vooral waar, omdat de Heer heeft uitgevaardigd: „Het is voor een mens onmogelijk om in onwetendheid zalig te worden.“ (L. en V. 131:6.) Want ten slotte vindt geen enkele mens het licht zonder de Heer te kennen.

Waarom zijn wij dan zo traag met leren, met het ontvangen van het licht? Is het omdat de Heer traag is met spreken, of omdat het Hem niet interesseert? Niet volgens de woorden die Hij tot Jakobus sprak, en waarmee Hij zegt dat Hij „een iegelijk milddelijk geeft, en niet verwijt...“ (Jak. 1:5.) Dan is het probleem in werkelijkheid

dat wij het licht niet ontvangen! „... en hier is de veroordeling van de mens,” zegt de Heer, „omdat hetgeen sedert den beginne was, klaar en duidelijk voor hem is, en hij het licht niet ontvangt.

„En een ieder, wiens geest het licht niet ontvangt, is onder het oordeel.” (L. en V. 93:31-32.)

Maar waarom ontvangen wij het licht niet? Keer op keer maakt de Heer ons in de Schriften de redenen bekend. Om het eenvoudig te stellen: wij leren niet, omdat wij niet in de juiste toestand zijn om te leren. Wij zijn niet in de toestand om het licht te ontvangen, omdat wij niet bereid zijn het te ontvangen. *We willen het doodeenvoudig niet.* Velen van ons zullen het met deze opmerking absoluut niet eens zijn, daar ben ik zeker van. Natuurlijk willen wij het licht en kennis van God, onze hemelse Vader, ontvangen. En toch zijn de woorden van de Heer waar. Over degenen die uit de doden zouden verrijzen maar geen graad van heerlijkheid zouden ontvangen, zei Hij: „En zij, die overblijven, zullen eveneens levend worden gemaakt, doch zullen weer naar hun eigen plaats terugkeren om datgene te bezitten, wat zij gewillig zijn te ontvangen, omdat zij zich niet wilden verheugen in hetgeen zij hadden kunnen ontvangen.

„Want wat baat het een mens, indien hem een gift wordt geschonken, en hij ontvangt de gift niet? Ziet, hij verheugt zich niet in hetgeen hem wordt gegeven, evenmin verheugt hij zich in hem, die de gever der gift is.” (L. en V. 88:32-33.)

En de woorden die Cassius¹ tot Brutus² sprak in het toneelstuk *Julius*

Caesar van Shakespeare, slaan net zo goed op ons: „De schuld ligt niet bij ons gesternte, Brutus, doch bij onszelf, dat wij zo nietig zijn.” (Eerste Bedrijf, Tweede Toneel; vert. Burgersdijk/Buddingh.) Wij moeten de oorzaak van onze onwetendheid bij onszelf zoeken.

Wij hebben de neiging te zeggen dat wij wachten tot wij van de Heer licht en waarheid ontvangen, terwijl in feite de Heer op ons wacht — Hij wacht tot wij de toestand bereiken waarin Hij het licht kan openbaren dat wij zoeken en zo ontzettend hard nodig hebben.

De Heer heeft onze toestand duidelijk omschreven. „En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever dan het licht; want hun werken zijn boos.” (Joh. 3:19.) Ik herhaal: „Want hun werken zijn boos.”

Openbaring, licht en kennis komen tot ons door de Heilige Geest. De woorden van de Meester, zoals ze in Johannes te boek staan, zijn heel duidelijk. „Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.” (Joh. 14:26.) En iets verder: „... Hij (de Heilige Geest) zal u in al de waarheid leiden... en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.” (Joh. 16:13.) Het komt hierop neer, dat wij zonder de Heilige Geest geen evangelische waarheden kunnen leren en evenmin onderwijzen. In deze tijd heeft de Heer deze belangrijke waarheid nogmaals bevestigd in de volgende woorden:

„Waarom kunt gij dan niet begrijpen en weten, dat hij, die het woord door

de Geest der waarheid ontvangt, het ontvangt, zoals het door de Geest der waarheid wordt gepredikt?

„Daarom begrijpen hij, die predikt, en hij, die ontvangt, elkander en worden beiden opgebouwd, en zij verheugen zich te zamen.

„En hetgeen niet opbouwt, is niet van God, doch is duisternis.

„Hetgeen van God is, is licht; hij, die licht ontvangt en in God voortgaat, ontvangt meer licht; en dat licht neemt toe in helderheid tot de volle dag toe.

„Daarom is hij bezitter van alle dingen; want alle dingen zijn aan hem onderworpen, zowel in de hemel als op aarde, het leven en het licht, de Geest en de macht, uitgezonden door de wil des Vaders door Jezus Christus, Zijn Zoon.

„Doch niemand is bezitter aller dingen, tenzij hij is gelouderd en van alle zonden gereinigd.

„En indien gij zijt gelouderd en van alle zonden gereinigd, moet gij om alles, wat gij ook wilt, bidden in de naam van Jezus, en het zal worden gedaan.” (L. en V. 50:21-24; 27-29.)

Nadat hij een geweldige preek had

gehouden over gehoorzaamheid onder de invloed van de Heilige Geest, verklaarde een groot profeet uit het Boek van Mormon, Alma, hoe hij dergelijke kennis en macht ontving. „Ziet, ik zeg u, dat ze door de Heilige Geest Gods aan mij zijn bekendgemaakt. Ziet, ik heb vele dagen gevast en gebeden, opdat ik deze dingen zelf mocht weten. Nu weet ik zelf, dat ze wáár zijn; want de Here God heeft ze door Zijn Heilige Geest aan mij geopenbaard, en dit is de geest der openbaring, die in mij is.“ (Alma 5:46.)

Soms schijnen leden te denken dat zij alleen maar hoeven te vasten en te bidden om een oplossing te vinden voor hun problemen. Enige tijd geleden kwam er een zekere jongeman bij mij op kantoor omdat zij twee dagen lang had gevast en gebeden om te weten te komen of een zekere jongeman met haar zou trouwen, en ze was van mening dat zij een bevestigend antwoord had ontvangen. Niet lang daarna verloor deze jongen zich met een ander meisje. De vraag die zij mij stelde luidde:

„Hoe is dat nu mogelijk, ik had toch een antwoord ontvangen dat duidelijk

maakte dat hij met mij zou trouwen?“ Iets verder in ons gesprek bleek dat er een aantal geboden was waarvan zij zich wel degelijk bewust was, maar waar zij zich niet aan hield. Er is meer voor nodig dan vasten en bidden alleen. We moeten opnieuw beginnen; we moeten ons bekeren — onze zonden belijden en verzaken. Wij moeten de Schriften bestuderen en onderzoeken; wij moeten Gods geboden nauwgezet onderhouden. Want de geboden zijn erop gericht ons in de toestand te brengen waarin wij licht en waarheid kunnen ontvangen, ja zelfs intelligentie, hetgeen communicatie van Godswege, van onze Vader, is, en dat is het enige werkelijk waardevolle dat wij kunnen meenemen als wij heengaan. Mag ik tot u, mijn broeders en zusters, getuigen dat wat u tijdens deze conferentie vanaf deze plaats hebt horen zeggen, de geest des Heren is, de wil des Heren en het woord des Heren ter wille van de zaligheid van Zijn heiligen die in deze kritieke tijd leven, want Hij leeft en spreekt in deze tijd tot Zijn dienstknechten. Wij moeten acht slaan op het woord des Heren; het is daarom van het allergrootste belang dat

wij acht slaan op deze woorden en aan onze zaligheid werken met vreze en beven voor Hem, terwijl wij deze geboden nauwgezet naleven. Moge het zo zijn dat wij dit doen, en moge er bij ons heengaan van ons gezegd worden: „hij nam een reine, vrije, verlichte en gelukkige geest mee, een geweten dat niet was besmet door misdrijven jegens zijn medemens.“ Dat wij in die gelukkige staat mogen verkeren, bid ik in de naam van Jezus Christus. Amen. ○

- 1 Gaius Cassius (overl. 42 v. Chr.) Romeins generaal en samenweerder.
- 2 Marcus Junius Brutus (65?—42 v. Chr.) Romeins politiek en militair leider.

Zoek goddelijke leiding bij het oplossen van problemen om waarheid van dwaling te kunnen onderscheiden

DOOR OUDERLING WILLIAM H. BENNETT
Assistent van de Raad der Twaalven

In de overschaduwde gebieden is hulp nodig

Toen ik in de tweede wereldoorlog bij de landmacht was, moest ik de oogtest van Ishihara ondergaan, waarbij verschillende kleuren, vormen en cijfers worden gebruikt om vast te stellen of iemand aan enigerlei vorm van kleurenblindheid lijdt. Bij deze test kunnen degenen die aan bepaalde vormen van kleurenblindheid lijden de hoofdkleuren wel onderscheiden, maar de schakeringen tussen de hoofdkleuren leveren moeilijkheden op. Mensen die kleurenblind zijn kunnen niet het juiste onderscheid maken; en hoezeer zij ook hun best doen, zij kunnen de verschillen tussen schakeringen, die voor een gezond oog duidelijk zijn, niet onderscheiden. Voor mij hield deze test van Ishihara een belangrijke boodschap in, een boodschap die op velerlei wijzen op ons leven van toepassing is. Bestaat er niet een overeenkomst tussen de hierboven beschreven kleurenblindheid en de toestand van een lid van de Kerk, dat beweert de waarheid te zoeken, ernaar verlangt een sterk getuigenis van de waarheid te ontwikkelen, en toch niet bereid of in staat is zich voor de Heer te vernederen, geloof te hebben en het Evangelie na te leven? Door deze dingen niet te doen, staat hij toe dat zijn zondige nalatigheid de deur naar de grote bron van alle waarheid, onze Vader in de hemel, sluit. Het gevolg daarvan is dat hij een onjuist beeld heeft.

Op onze reis door het leven komen wij als individu in aanraking met vele gebieden tussen licht en donker, schemerige hoeken, en zelfs donkere steegjes, waar wij niet duidelijk kunnen zien en niet in staat zijn de juiste conclusies te trekken, tenzij wij door een hogere macht bijgestaan worden. Een aantal van die overschaduwde gebieden vinden we in de stoffelijke wereld, een aantal in de wereld van het intellect en een aantal in het rijk van de geestelijke zaken. Laten we echter niet vergeten dat de Heer heeft gezegd dat alle dingen voor Hem van geestelijke aard zijn.

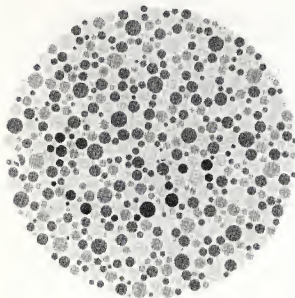
„Voorwaar zeg Ik u daarom, dat Mij alle dingen geestelijk zijn, en nimmer heb Ik een wet gegeven, die tijdelijk was; niet aan enig mens, noch aan de mensenkinderen; evenmin aan Adam, uw vader, die Ik heb geschapen.

„Ziet, het werd hem door Mij gegeven naar eigen willen te handelen; en Ik gaf hem geboden, maar Ik gaf hem geen tijdelijke geboden, want Mijn geboden zijn geestelijk; ze zijn niet natuurlijk of tijdelijk, noch vleselijk of zinnelijk.“ (L. en V. 29:34-35.)

Als individu zijn wij beperkt in ons begrip van de dingen zoals ze werkelijk zijn. Wij kunnen, bij wijze van spreken, kijken zover ons oog reikt, tot hemel en aarde elkaar raken, maar verder kunnen we niet zien. Maar er is nog iets achter die horizon. In de natuurlijke wereld hoeven we

om nog verder te kunnen zien, alleen maar onze gezichtskring te vergroten door op een gebouw of op een berg te gaan staan of in een vliegtuig te gaan zitten.

Wij moeten onze gezichtskring ten aanzien van alle aspecten van ons leven vergroten — niet alleen op natuurlijk gebied, maar ook in het rijk van de zaken die het intellect en de geest betreffen. Terwijl wij hiernaar streven, moeten we steeds bedenken dat er in iedere situatie sprake is van feiten en meningen. Ook zijn er oorzaken van moeilijkheden en symptomen die de moeilijkheden signaleren. Wij bevinden ons in een goede positie om juist te interpreteren en goede conclusies te trekken naarmate wij bereid en in staat

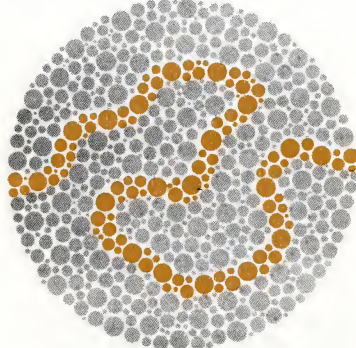

zijn ons op de hoogte te stellen van de feiten en de oorzaken, en de relaties tussen deze twee duidelijk te onderscheiden. Maar als we alleen maar wat sollen met meningen en symptomen, kunnen wij onze moeilijkheden langer laten duren en het moment waarop wij tot duurzame, bevredigende conclusies komen uitstellen.

Het is belangrijk te bedenken dat ongeacht hoe intelligent wij ook zijn, hoe hard we ook werken, hoe goed onze leraren ook zijn of hoe gunstig de overige omstandigheden voor het leren, in het ons toebedeelde aantal jaren op aarde kunnen we niet meer dan een heel kleine fractie van alles wat er te weten is onder de knie krijgen; en datgene wat we onder de knie krijgen blijkt gewoonlijk beperkt tot een gespecialiseerd onderdeel. Dientengevolge zijn wij in en door onszelf beperkt. Ons denken is dikwijls uiterst selectief en in hokjes ingedeeld, en ons oordeel gaat vaak mank. Zouden wij dan niet bereid moeten zijn acht te slaan op de raad, die Salomo geeft? „Vertrouw op den Heere met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.“

„Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.“ (Spr. 3:5-6.)

Zonder goddelijke leiding zullen wij het in de overschaduwde gebieden van het leven moeilijk hebben. Maar wij hoeven onze weg niet alleen af te leggen. Onze Vader in de hemel en Zijn Zoon

Jezus Christus en de profeten — zowel de oude als de moderne — wijzen ons duidelijk de weg op onze reis door het leven. Wij kunnen vreugde en geluk vinden en veilig op onze bestemming aankomen, als wij maar acht slaan op de wegwijzers en de aanwijzingen opvolgen die ons gegeven zijn.

Wat zijn dit voor wegwijzers en aanwijzingen? Ze staan tot in details te boek in de Heilige Schriften en in de geïnspireerde uitspraken van onze huidige profeten. Ik zou graag willen beginnen met een uitspraak van de Heer Zelf, zoals die in Johannes 7, de verzen 16 en 17, op schrift staan:

„Jezus antwoordde hun, en zeide: Mijn leer is de Mijne niet, maar Desgenen, Die Mij gezonden heeft.

„Zo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelven spreek.“

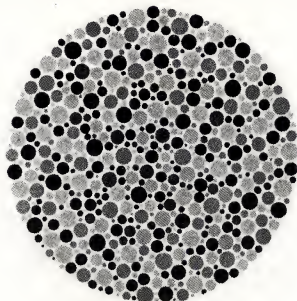
In de brief van Paulus aan de Romeinen lezen we in hoofdstuk 1, de verzen 16 en 17:

„Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek.

„Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.“

In de tweede brief aan de Korinthiërs lezen we in het vijfde hoofdstuk, vers 7: „Want wij wan-

delen door geloof en niet door aanschouwen." Uit het Boek van Mormon citeer ik nu uit Alma, hoofdstuk 26, vers 22, deze woorden van Ammon: „Hem, die zich bekeert en geloof oefent en goede werken voortbrengt en voortdurend bidt zonder

ophouden, zal het worden gegeven, de verborgenheden van God te weten; ja, hem zal het worden gegeven de dingen te openbaren, die nimmer zijn geopenbaard . . .”

In de Leer en Verbonden lezen we in afdeling 88, vers 63: „Nadert tot Mij, en Ik zal tot u naderen; zoekt Mij naarstig, en gij zult Mij vinden; bidt, en gij zult ontvangen; klopt, en u zal worden open-gedaan.”

En in afdeling 18, vers 18, lezen we dat de Heer tegen Joseph Smith zegt: „Bidt de Vader in Mijn naam, in vertrouwen gelovende, dat gij zult ontvangen, en gij zult de Heilige Geest hebben, Die alle dingen openbaart, die de mensenkinderen dienstig zijn.”

En in afdeling 121, de verzen 45 en 46:

„Laat uw binnenste eveneens vervuld zijn van liefde jegens alle mensen, en jegens het huisgezin des geloofs, en laat deugd uw gedachten zonder ophouden versieren; dan zal uw vertrouwen in het nabij-zijn van God sterk worden, en de leer van het priesterschap zal als de dauw des hemels in uw ziel nederdalen.

„De Heilige Geest zal voortdurend uw metgezel zijn, en uw scepter een onveranderlijke scepter van gerechtigheid en waarheid; en uw heerschappij zal een eeuwige heerschappij zijn, en zonder dwangmiddelen zal deze u voor eeuwig toevloeden.”

De Heer zegt ons in het Boek van Mormon in Moroni, het tiende hoofdstuk en daarvan het vijfde vers, dat wij de waarheid van alle dingen kunnen weten door de macht van de Heilige Geest. Wat is dat een wonderschone belofte! En

dit kan door een ieder van ons die lid is van de Kerk gerealiseerd worden, want nadat wij gedoopt waren, werden wij bevestigd: ons werd door handoplegging door iemand die daartoe bevoegd was, de gave des Heiligen Geestes verleend. Als wij maar leven zoals we moeten leven, en doen wat we moeten doen, kunnen wij ervaren wat een grote kracht en zegen de Heilige Geest in ons leven kan betekenen. Hij kan onze horizon verwijderen en verdiepen en Hij kan voor ons het licht ontsteken, zodat we in de overschaduwde gebieden van het leven beter kunnen zien, en in feite in alle gebieden van ons leven.

Sommige mensen schijnen eerder geneigd te zijn de Schriften en de leringen van onze huidige profeten niet te geloven, dan ze wel te geloven. Ik zeg wel eens bij mezelf dat deze mensen door de Heilige Geest geholpen zouden worden, en dat zij veel dingen, waarvan ze denken dat ze die niet geloven, wel zouden geloven, als zij zich maar zouden inspannen om te geloven, in plaats van zich daartegen te verzetten; als zij maar nederig wilden worden, wilden vertrouwen en ijverig wilden studeren.

De Heilige Geest kan ons er volkomen overtuigen dat de mens een kind van God is. Het gebeurt maar al te vaak dat mensen zonder hulp de verhouding tussen God en de mensen proberen te begrijpen, en dan de zaken alleen met de ogen van een sterveling bekijken en alleen de omstandigheden van het sterfelijk leven overdenken. Maar dit leven is niet het begin, en ook niet het einde. Om de relatie van de mens met God te kunnen begrijpen, moeten wij ons gezichtsveld verwijderen met de hulp van de Heilige Geest, en nadenken over het voortbestaan en tevens over het leven na de dood.

De Heilige Geest kan ons helpen in de overschaduwde gebieden beter te zien. Maar om Hem de kracht te laten zijn die Hij in ons leven kan en moet zijn, moet er binnenin ons orde op zaken gesteld zijn. Wij moeten waarlijk nederig zijn, een sterk geloof hebben dat gepaard gaat met goede werken, regelmatig en oprecht bidden, bidden combineren met vasten, het Evangelie naleven, actief lid zijn van de Kerk, en onszelf geven in onbaatzuchtige dienst.

Ik heb de macht van de Heilige Geest in mijn leven ervaren — in het leslokaal, op het slagveld, in mijn kerkelijke taken, en in mijn dagelijks leven. Zijn invloed was het duidelijkst merkbaar wanneer ik nederig was voor de Heer en mezelf had voorbereid door te geloven, hard te studeren, het Evangelie na te leven en door vasten en bidden.

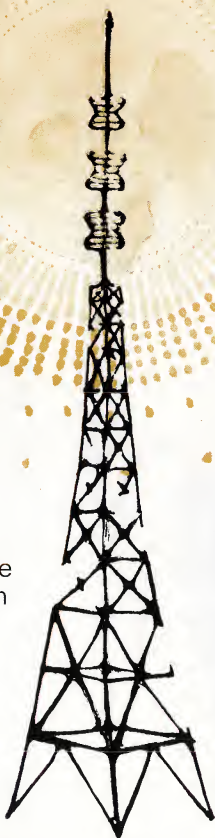
Wanneer wij onze
ziel op het Oneindige
afstemmen, horen en
zien en ervaren wij
de dingen Gods

DOOR PRESIDENT
BRUCE R. McCONKIE
van de Eerste Raad van Zeventig

Toen ik in Australië zendingspresident was, zei ik tegen mijn zendingen die op Tasmanië werkten: „Morgen gaan we de Mount Wellington beklimmen en dan houden we onze zendingsvergadering op de top ervan. Daar zullen we contact zoeken met God en deel hebben aan Zijn Geest.”

We beklommen de berg, en op de top bezochten we een televisie-zendstation. Een intelligente jongeman verklaarde ons met woorden die ik nog nooit had gehoord, en sprekend over grondslagen die volkomen onbegrijpelijk voor mij waren, hoe de geluiden en televisiebeelden werden uitgezonden naar het dal.

Toen ik die avond weer terug was in

Het volk des Heren ontvangt openbaringen

de stad Hobart, en met mijn twee zoons voor het televisietoestel zat dat op het juiste kanaal was afgesteld, zagen en hoorden en ondervonden wij wat ons met woorden was uitgelegd. Ik geloof dat dit een heel goede illustratie is van dingen die te maken hebben met het ontvangen van openbaringen en het zien van visioenen. We kunnen wel over visioenen en openbaringen lezen in de verslagen van het verleden, we kunnen de geïnspireerde geschriften van mensen die in hun tijd de volheid van het Evangelie hadden, bestuderen, maar we kunnen niet begrijpen hoe het in zijn werk gaat voor we het zelf zien en horen en ervaren.

Deze Tabernakel is nu vervuld van woorden en muziek. De *Messias* van Händel¹ wordt gezongen, en de staatslieden van de wereld maken propaganda voor hun volk. Maar wij horen er niets van.

Deze Tabernakel is vol beelden uit Vietnam en Washington. Er is zelfs een beeld van mensen die op het maanoppervlak lopen. Deze dingen zien wij echter niet. Maar op het ogenblik dat wij de radio op de juiste golflengte afstemmen en het televisietoestel op het juiste kanaal instellen, beginnen we te horen en te zien en te ondervinden wat ons anders volkomen onbekend zou blijven.

Hetzelfde geldt nu voor de openba-

ringen en visioenen aangaande de eeuwigheid. Ze zijn voortdurend om ons heen. Deze Tabernakel is vervuld van de dingen die wij in de Schriften lezen, en van nog veel meer. Het visioen van de graden van heerlijkheid wordt nu voor ons uitgezonden, maar we horen en zien en ervaren het niet, omdat we onze ziel niet hebben afge-

van de Vader en de Zoon, te openbaren, te onderwijzen en getuigenis te geven — en Hij zendt alle waarheid der zaligheid uit, en alle kennis en wijsheid Gods; Hij zendt deze dingen voortdurend uit naar het ganse heelal. Hoe dit in zijn werk gaat weten wij niet. We kunnen God of de wetten waarnaar Hij het heelal regeert niet

ten te kunnen zien, de stem van God te kunnen horen en deel te kunnen hebben aan de dingen van de Geest, hebben altijd al bestaan. Maar overal leven en sterven miljoenen mensen zonder geproefd te hebben van het goede woord Gods, omdat zij de wetten die de openbaringen van de Heer in hun ziel brengen niet gehoorzamen. En ik mag wel zeggen dat de enige manier waarop men de ware godsdienst kan vinden, is deze van de Heer te ontvangen. Ware godsdienst is geopenbaarde godsdienst, en geen verzinsel van de mens; ware godsdienst is van God afkomstig. De mens heeft God niet geschapen, en ook kan hij zichzelf niet zalig maken. Geen enkele mens kan uit zichzelf verrijzen of zichzelf een erfdeel toewijzen in een koninkrijk der hemelen. Zaligheid komt van God, op Zijn voorwaarden, en de dingen die de mensen moeten doen om haar te verwerven kan alleen door openbaring bekend zijn.

God is de geopenbaarde God en Hij blijft eeuwig onbekend; de dingen Gods zijn en kunnen slechts bekend zijn door de Geest Gods.

Ware godsdienst houdt zich bezig met geestelijke dingen. Wij leren God en Zijn wetten niet kennen door ons intellect, door onderzoek of door redeneren. Mijn verstandelijke vermogens zijn die van de gemiddelde mens — ze zijn niets beter of slechter dan van de doorsnee mens. Op het gebied van intellectuele prestaties heb ik een gevorderde academische graad. En op dat gebied zijn scholing en intellect dingen waarnaar men vurig verlangt.

Maar in vergelijking met geestelijke zegeningen zijn ze slechts van kleine en vergankelijke waarde. Gezien vanuit een eeuwig gezichtspunt heeft een ieder van ons een gevorderde graad in geloof en rechtvaardigheid nodig. De dingen waarvan wij eeuwig profijt zullen hebben, zijn niet de kracht om redelijk te kunnen denken, maar de capaciteit om openbaringen te ontvangen; niet de waarheden die men leert door studeren, maar de kennis die men door geloof verwerft; niet

stemd op de golflengte waarop de Heilige Geest uitzendt.

Joseph Smith zei: „De Heilige Geest is een openbaarder.“ (*Leringen van de Profet Joseph Smith* [Deseret Book Co., 1968], blz. 348.)

Moroni zei: „... door de kracht des Heiligen Geestes kunt gij de waarheid van alle dingen weten.“ (Moro. 10:5.) De Trooster weet alle dingen; Hij heeft de opdracht op te treden als getuige

begrijpen. Maar dat het gebeurt weten we, want hier, in dit dal, horen en zien en ervaren wij de dingen Gods als wij onze ziel afstemmen op het Oneindige. De wetten waarnaar radio en televisie functioneren bestaan al van de tijd van Adam tot vandaag aan toe, maar pas in de moderne tijd horen en zien en ervaren de mensen deze wonderbaarlijke dingen. En de wetten die de mensen dienen na te leven om gezicht-

wat wij weten over wereldse dingen, maar onze kennis aangaande God en Zijn wetten.

Joseph Smith zei dat een mens meer kan leren over de dingen Gods door vijf minuten in de hemel te kijken, dan door alle boeken die er over godsdienst zijn geschreven te lezen. Godsdienst is iets dat men moet ervaren. Ik ken mensen die tot in het oneindige kunnen spreken over godsdienst, maar die nog nooit een godsdienstige ervaring hebben opgedaan. Ik ken mensen die boeken over godsdienst hebben geschreven, maar die even geestelijk ingesteld zijn als een eiken balk.

Hun belangstelling voor evangelische leerstellingen heeft eerder tot doel hun eigen veronderstellingen en meningen te verdedigen, dan te ontdekken wat de Heer denkt over welk onderwerp dan ook. Hun gesprekken en hun geschriften liggen binnen het gebied van het redelijk denken en het intellect; de Geest Gods heeft hun ziel niet beroerd; zij zijn niet herboren en nieuwe schepselen in de Heilige Geest geworden; zij hebben geen openbaring ontvangen.

Elk lid van de Kerk heeft het recht en het voorrecht openbaringen te ontvangen en de gaven van de Geest deelachtig te worden. Als wij bevestigd worden als lid van de Kerk, ontvangen wij de gave des Heiligen Geestes, dat wil zeggen het recht om voortdurend in het gezelschap van dat Lid van de Godheid te verkeren. In hoeverre men deze gave inderdaad deelachtig wordt, hangt af van de mate waarin wij haar waardig zijn. De openbaring aan de heiligen luidt: „God zal u door Zijn Heilige Geest, ja, door de onuitsprekelijke gave des Heiligen Geestes kennis geven . . .” (L. en V. 121:26.)

Over de openbaringen die zijn vader ontving, zei Nephi: „ . . . waarlijk noemde hij hun grote dingen, die moeilijk te begrijpen waren, indien een mens de Heer niet vroeg . . .”

Over deze zelfde openbaringen zeiden Laman en Lemuel: „ . . . wij kunnen de woorden, die onze vader heeft gesproken, . . . niet begrijpen . . .”

Nephi vroeg: „Hebt gij de Here gevraagd?”

Zij antwoordden: „Dat hebben wij niet gedaan, want de Here maakt ons zulke dingen niet bekend.”

Daarna deed Nephi deze machtige uitspraak: „Hoe komt het, dat gij de geboden des Heren niet onderhoudt? Hoe komt het, dat gij wegens de verstoktheid van uw hart wilt omkomen? „Herinnert gij u niet, wat de Here heeft gezegd? — Indien gij uw hart niet zult verstokken en Mij in geloof vraagt, gelovende, dat gij zult ontvangen, en als gij Mijn geboden naastig onderhoudt, zullen deze dingen zeker aan u worden bekendgemaakt.” (I Ne. 15:3, 7-11.)

De leden van de Kerk hebben het recht openbaringen te ontvangen. Joseph Smith zei: „ . . . God heeft niets aan Joseph geopenbaard, wat Hij niet aan de Twaalf zal openbaren, ja, iedere heilige mag alle dingen weten, zodra hij in staat is die te verwerken . . .” (*Leringen*, blz. 157.)

Bovendien: „Het is het voorrecht van iedere Ouderling om over de dingen Gods te spreken; en indien wij allen eensgezind konden zijn met één wil en één voornemen in een volmaakt geloof, dan zou de sluier net zo goed vandaag als de volgende week, of op enig ander tijdstip kunnen worden vaneen gescheurd . . .” (*Leringen*, blz. 9.)

Godsdienst moet men voelen en ervaren. In het verslag over de bediening van de verzezen Heer onder de Nephieten vinden wij dit getuigenis: Jezus „knielde . . . ter aarde neder; en ziet, Hij bad tot de Vader, en wat Hij bad, kan niet worden beschreven, en de schare, die Hem hoorde, gaf er getuigenis van.

„En op deze wijze gaven zij getuigenis: Nimmer heeft het oog gezien, noch het oor gehoord, zulke grote en wonderbare dingen als wij Jezus tot de Vader zagen en hoorden spreken;

„En geen tong kan uiten, noch kan het door enig mens worden beschreven, noch kan het hart der mensen zulke grote en wonderbare dingen begrijpen, als wij Jezus zowel zagen als hoorden

spreken; en niemand kan zich de vreugde indenken, die onze ziel vervulde, toen wij Hem voor ons tot de Vader hoorden bidden.” (III Ne. 17:15-17.)

Vervolgens zegt de schriftuur over een volgend ebed: „En geen tong kan de woorden uitspreken, die Hij bad, noch kan een mens de woorden schrijven, die Hij bad.

„En de schare hoorde, en geeft getuigenis; en hun hart was open, en zij verstonden in hun hart de woorden, die Hij bad.

„Evenwel waren de woorden, die Hij bad, zo groot en wonderlijk, dat ze niet door de mens kunnen worden geschreven, evenmin geuit.” (III Ne. 19:32-34.)

Godsdienst komt door openbaring van God en houdt zich bezig met geestelijke dingen; en tenzij en voordat een mens openbaringen heeft ontvangen, heeft hij geen godsdienst ontvangen, en is hij niet op het pad dat naar verlossing in het koninkrijk van onze Vader leidt.

Ik geef getuigenis van deze dingen, omdat ik openbaringen heb ontvangen — openbaringen die mij onder andere zeggen dat Jezus Christus de Zoon van God is; dat Joseph Smith een profeet is, bij monde van wie de kennis omtrent Christus en omtrent zaligheid voor deze tijd hersteld is; en dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen letterlijk het werkelijke koninkrijk Gods op aarde is. En van deze dingen getuig ik in de naam van de Heer Jezus Christus. Amen. ○

1 Georg Friedrich Händel (1685—1759) Brits componist van Duitse geboorte.

De wet van overvloed

DOOR OUDERLING FRANKLIN D. RICHARDS
Assistent van de Raad der Twaalven

De eigenlijke proef die de mens ondergaat betreft zijn houding ten opzichte van zijn aardse bezittingen

Geliefde broeders en zusters, ik beschouw het als een voorrecht en een zegen dat ik aanwezig kan zijn op deze inspirerende conferentie, en ik weet dat de oplossing van veel problemen van deze tijd gevonden moet worden in de boodschappen die onze leiders ons geven.

Ondanks de problemen die er tegenwoordig in de wereld bestaan, moeten wij als volk inzien dat wij overvloedig gezegend zijn met aardse goederen; en toch weten we dat alles wat we hebben van de Heer is en dat Hij ons met deze dingen heeft gezegend om te zien hoe wij ze gebruiken.

Ik geloof dat we kunnen zeggen dat het leven het grootste geschenk is dat God de mens geeft, en dat hetgeen wij met ons leven doen ons geschenk aan God is.

President Brigham Young had hierover het volgende te zeggen: „Onze godsdienst is ons alles waard en wij dienen bereid te zijn onze tijd, onze talenten, onze middelen, onze energie, ons leven ervoor in te zetten.“ (*Journal of Discourses*, deel 11, blz. 119.)

En: „als wij het goede doen, zal dit volk eeuwig toenemen in talenten, kracht, verstand en aardse rijkdom, vanaf deze tijd tot in eeuwigheid.“ (*JD*, deel 1, blz. 110.)

„Geen enkele zegen die op ons verzegeld wordt zal ons iets baten, tenzij wij ervoor leven.“ (*JD*, deel 11, blz. 117.)

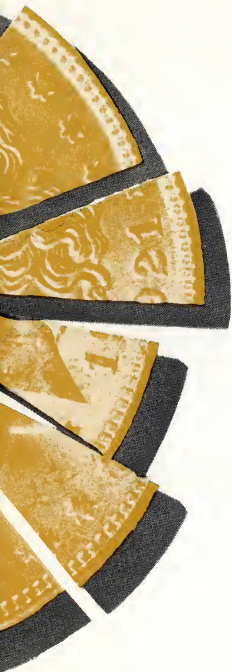
Het is vermeldenswaard dat hier, evenals elders in de Schriften, aan degenen die de beginselen van het Evangelie naleven aardse rijkdom en een vermeerdering van talenten worden beloofd, en wij krijgen de raad onze talenten en onze rijkdom te gebruiken om het Koninkrijk op te bouwen. In veel teksten staan echter vermanende woorden omtrent verleidingen die voortspruiten uit het verwerven van rijkdom en het gebruik ervan voor onrechtvaardige doeleinden.

De grote apostel Paulus schreef aan zijn dierbare medewerker Timotheüs: „— de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad,“ en: „Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld,

dat zij niet hoogmoedig zijn, noch hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar op den levenden God, Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten; Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededelende zijn...“ (1 Tim. 6:10, 17-18.)

Reeds vanaf het ontstaan der Kerk hebben haar leiders de waarde van de beginselen van werken, ijver, vlijt en zuinigheid onderwezen, en naarmate men deze dingen in praktijk bracht ging het de leden van de Kerk op velerlei wijze wel. Ook hebben de leden de raad gekregen economisch zelfstandig te worden en die zelfstandigheid te handhaven, en bedrijfstak-

ken die werkgelegenheid bieden zijn aangemoedigd.

Ter bevordering van deze leringen moet elk mens die eigendommen heeft en bemiddeld is zodanig leven, dat hij de wijsheid zal verwerven om te weten hoe hij met zijn middelen zoveel mogelijk goed voor zichzelf, voor zijn vrouw en kinderen, voor zijn medemensen en voor het koninkrijk Gods kan verwerven.

Ik citeer weer president Young: „Wanneer dit volk bereid is de rijkdommen van deze wereld op de juiste wijze aan te wenden om het koninkrijk Gods op te bouwen, is Hij bereid ons ermee te zegenen. Ik zie graag dat de mensen rijk worden door hun ijver, voorzichtig-

heid, beheer en zuinigheid, en dat zij vervolgens hun rijkdom besteden aan het vestigen van Gods Koninkrijk op aarde.“ (JD, deel 2 biz. 114-15.)

Andrew Carnegie¹ bracht zijn instelling ten opzichte van rijkdom als volgt onder woorden: „Dit nu wordt geacht de plicht van de rijke te zijn: Ten eerste moet hij een toonbeeld zijn van bescheidenheid, eenvoudig leven, en alle uiterlijk vertoon of buitensporigheid schuwen; voldoende, maar niet overmatig, voorzien in de gerechtvaardigde behoeften van degenen die van hem afhankelijk zijn; en als hij dit heeft gedaan, dient hij al zijn overige inkomsten eenvoudig te beschouwen als hem toevertrouwde fondsen — hij is geroepen om die te beheren, en hij heeft de dure plicht ze zo te beheren dat ze voor de gemeenschap de gunstigste resultaten afwerpen. Aldus wordt de rijke louter de rentmeester en beheerder ten behoeve van zijn minder bedeelde broeders — hij dient hun met zijn grote wijsheid, ervaring, en capaciteiten ten aanzien van het beheren van geld, en hij zorgt dat zij het door zijn toedoen beter hebben dan zij het op eigen kracht zouden kunnen hebben.“ (*The Gospel of Wealth*.)

Uitgaande van deze opvatting van rijkdom, zou men terecht kunnen zeggen: „Mijn waarde bestaat in wat ik voor anderen doe.“

In veel opzichten betreft de eigenlijke proef die de mens ondergaat zijn instelling ten opzichte van zijn aardse bezittingen.

Overeenkomstig deze gedachtegang is het dan ook zaak dat wij het koninkrijk Gods opbouwen. Velen van ons zeggen op momenten dat wij guller en onbaatzuchtiger zijn dan anders: „Als ik er de middelen voor had, zou ik een prachtige kerk bouwen, een school stichten voor minder bedeelde kinderen, een ziekenhuis bouwen waar er een nodig is, enz.“

Waarschijnlijk zullen slechts enkelen onder ons zelf over de rijkdom beschikken die men nodig heeft om iets dergelijks tot stand te brengen; niettemin kan een ieder van ons zijn steentje bijdragen voor zulke geweldige pro-

jecten, onder meer door tienden te betalen en vastengaven te geven.

Door de eeuwen heen heeft de Heer Zijn volk geboden de armen te gedenken en tienden en gaven te betalen om Zijn koninkrijk op te bouwen.

In deze bedeling heeft de Heer ons geopenbaard dat „het ... een tijd van opoffering (is), en een tijd voor het heffen van tienden van Mijn volk.“ (L. & V. 64:23.) Ik geloof dat wij moeten vermelden dat een zeer groot aantal leden naar eer en geweten aan deze eis voldoet. Maar aan de andere kant zijn er ook veel leden die het betalen van hun tienden en gaven veronachtzamen.

De Heer zei: „Zal een mens God beroven? Maar gij beroofd Mij, en zegt: Waarin beroven wij U? In de tienden en het heffoer ...“

„Brengt al de tienden in het schathuis, ... en beproeft Mij nu daarin, zegt de Heere der heirscharen, of ik dan niet opendoen zal de vensters des hemels, en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen.“ (Mal. 3:8, 10.)

Tienden zijn geheiligde gelden, en de Heer heeft in deze bedeling geopenbaard, dat over de tienden „door een raad ... zal worden beschikt, bestaande uit het Eerste Presidentschap Mijner Kerk, en de bisschop en zijn raad, ... en door Mijn eigen stem tot hen, zegt de Here.“ (L. & V. 120:1.)

Nu de Kerk overal ter wereld steeds sneller groeit, zijn er ook meer gebouwen en faciliteiten nodig — kerkgebouwen, scholen, seminaries, tempels, ziekenhuizen, zendingskantoren, centra voor bezoekers en vele andere gebouwen.

Het is niet alleen de bouw van deze nieuwe kerkelijke gebouwen die grote bedragen vergt, maar ook het gebruik en onderhoud van deze gebouwen brengt zware financiële lasten met zich mee.

Het is de opzet van de Kerk zorg te dragen voor de geestelijke en wereldlijke behoeften van haar leden, zowel onder de levenden als de doden, en dit werk behelst programma's zoals scholing, zending, welzijnszorg, hulpverenigingen, maatschappelijke hulp-

verlening, genealogische dienstverlening en vele andere zaken. Werk dat op zo'n wereldomvattende schaal wordt verricht vergt eveneens zeer veel financiële steun.

Naar deze dag hebben we meer dan honderd jaar uitgezien, en ik ben er zeker van dat als wij de geboden des Heren onderhouden, Hij wegen zal openen waardoor wij zowel onze eigen verplichtingen zullen kunnen nakomen, als de financiële verplichtingen die de groei en ontwikkeling van de Kerk met zich meebrengen.

De apostel Paulus schreef in zijn brief aan de heiligen in Korinthe: „Die spaarzaamlijk zaait, zal ook spaarzaamlijk maaien; en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien.

„Een iegelijk doe, gelijk hij in zijn hart voorneemt; niet uit droefheid, of uit nooddwang; want God heeft een blijmoedigen gever lief.“ (II Kor. 9:6-7.)

In deze bedeling heeft de Heer gezegd: „En verder gebied Ik u, dat gij niet aan uw goederen moet zijn gehecht, maar er vrijelijk van afstaat. (L. & V. 19:26.)

Als wij onszelf zien als rentmeesters, die rijkdommen beheren ten bate van Gods kinderen, dan mogen wij bezittingen — groot of klein in waarde — niet als ons hoogste goed beschouwen. Als wij ons schuldig maken aan het aanbidden van bezittingen, moeten wij ons bekeren en opnieuw vaststellen wat onze waarden zijn.

Iemand die aardse rijkdom in de waagschaal stelt tegenover de dingen Gods, bewijst dat hij van eeuwige waarden niet veel begrijpt.

Als wij spreken over het brengen van offers voor de opbouw van het koninkrijk Gods, gebruiken we mijns inziens de verkeerde term — mee te kunnen bouwen aan het koninkrijk is veeleer een groot voorrecht en een zegen.

Onlangs wijdde ik een klein maar prachtig kerkgebouwtje in, en men vertelde mij toen dat de bisschop alle leden had gevraagd te bezuinigen op kerstcadeautjes voor kleine kinderen, en het aldus overgehouden geld af te dragen, om daarmee het aandeel in de bouwkosten dat voor rekening van de wijk kwam (en dat was \$ 5.000) te

kunnen dekken. De leden reageerden uitermate positief, en beschouwden dit meer als een kans om een zegening te ontvangen dan als een opoffering, en tijdens de inwijdingsdienst spraken velen hun getuigenis hiervan uit.

Zolang men maar eerlijk is tegenover de Heer, doet het er niet toe hoe groot het bedrag is dat men betaalt. Het penningske van de weduwe of het kind is even belangrijk en aanvaardbaar als de gaven van de rijke. Als mannen, vrouwen en kinderen eerlijk zijn tegenover God, en hun tienden en vastengaven betalen, geeft de Heer hun de wijsheid om met het overige geld zoveel meer te doen dan zij hadden kunnen doen wanneer zij niet eerlijk tegenover God waren geweest. In vele gevallen worden zij op allerlei manieren gezegend — geestelijk, lichamelijk en verstandelijk, en ook materieel. Ik getuig tot u dat dit waar is, en ik weet zeker dat velen van u zo'n getuigenis kunnen geven.

Vergeet niet wat de Heer Jezus zei: „Het is zaliger te geven, dan te ontvangen.“ (Hand. 20:35.)

Waar toe dient rijkdom dan? Om er goed mee te doen. Laten wij dan ook onze middelen besteden aan de opbouw van het koninkrijk Gods. Laten we vandaag het besluit nemen eerlijk te zijn tegenover de Heer in het betalen van onze tienden en gaven.

Ik weet dat God leeft en dat Jezus de Christus is, onze Heiland en Verlosser, en dat is veel belangrijker dan aardse rijkdom.

En ik weet dat het Evangelie in deze bedeling in zijn volheid is geopenbaard bij monde van de profeet Joseph Smith, en dat er heden ten dage een levende profeet aan het hoofd van de Kerk staat, president Joseph Fielding Smith. Ook dit is van veel meer waarde dan alle aardse rijkdom.

Een getuigenis alleen kan ons echter niet zalig maken. Wij moeten de geboden Gods onderhouden — leven als goede heiligen der laatste dagen, daar komt het op aan. Daarom is het belangrijk te beseffen dat wij het Evangelie na moeten leven, opdat het ten volle kan worden verwezenlijkt, en wij de kracht ervan mogen ontvangen.

Laten wij daarom de middelen die de Heer ons heeft gegeven afstaan om het leven van andere, minder fortuinlijke mensen, rijker te maken en om het koninkrijk Gods op te bouwen, opdat wij van ons leven een waardevol geschenk aan God maken. Dit bid ik in de naam van Jezus Christus. Amen. ○

1 Carnegie, Andrew (1835—1919) — in Schotland geboren Amerikaanse industrieel en filantroop.

DE kleine STER

VOOR DE KINDEREN · MAART 1972

De tocht naar het westen

DOOR MARY PRATT PARRISH

Illustraties van VIRGINIA SARGENT

Betsy was zes jaar. Haar hele leven was ze gelukkig geweest in Nauvoo met haar vader en moeder en haar grote broer Tommy, maar de laatste tijd maakte ze zich zorgen. Bijna elke dag zei er wel iemand tegen haar: „Zodra het gras weer groeit en het ijs is gesmolten, gaan we naar het westen.“ Ze wist niet precies wat dat betekende, maar ze dacht dat die mensen ermee bedoelden dat ze op een dag hun mooie, grote huis in Nauvoo zouden verlaten en weg zouden gaan, en ze wilde helemaal niet weg!

Ze keek naar de klok die aan de muur hing met zijn heen en weer zwaaiende slinger. Zou de klok ook meegaan, en ook de stoel met de grote, ronde rugleuning? In de keuken was moeder het avondeten aan

het klaarmaken. En namen ze dan ook het fornuis en de tafel en alle stoelen mee?

Waar moesten ze al die dingen bergen? Gisteren was ze met haar vader meegegaan naar de werkplaats van de smid om de wagen te bekijken die de smid voor hun tocht naar het westen van Amerika aan het maken was. Ze wist dat die huifkar niet groot genoeg was om alles mee te nemen.

Betsy's poesje keek naar haar op en miauwde. Ze bukte zich om het beestje op te pakken en ging voor de open haard zitten. Door het raam kon ze zien hoe de sneeuw zich als dikke dotten watten vastzette op het hek. „Het is nu nog te koud om naar het westen te gaan, poes,“ zei ze.

„Misschien wachten we tot het wat warmer wordt.“

Bij wijze van antwoord ging de poes knusjes bij haar op schoot liggen, stopte haar neusje in de buiging van haar arm en ging slapen. De klok aan de muur leek te zeggen: „Slaap-Betsy, slaap-Betsy,“ en al gauw sliep Betsy ook.

Toen ze wakker werd, leek het wel of iedereen tegelijke aan het praten was. Tommy vertelde dat hij oude Nel een halster had aangedaan. Moeder zei dat het meel uit de kelder gehaald moest worden. Vader liep haastig het huis in en uit, en droeg voorraad naar de huifkar.

„Waar gaan we heen?“ vroeg Betsy, maar niemand gaf haar antwoord. Ze had het koud, dus trok ze haar mantel aan en stond toen maar toe te kijken. Ze stond dicht bij haar vader, toen hij tegen Tommy zei: „Het is erg jammer dat je je ram niet mee kunt nemen, m'n jongen. Als we tot de lente konden wachten, zou het

iets anders zijn. Dan zou er genoeg gras en water zijn, maar nu is de grond nog bevroren en gras en water is er allebei niet veel. En al het graan dat we te pakken kunnen krijgen moeten we aan de ossen geven.“

„Maar waarom moeten we dan gaan? Waarom kunnen we niet wachten tot het lente wordt?“ vroeg Tommy.

„Omdat het hier niet meer veilig is,“ antwoordde vader. „Gisteravond hebben ze een van de broeders ontvoerd en gezeseld. We weten nog niet of hij het zal overleven. Drie weken geleden werden er gezinnen in bitter koud weer uit hun huis gejaagd, en ze moesten toezien hoe hun huizen werden platgebrand.“

„Vanmorgen heeft Brigham Young met alle mannen die het priesterschap dragen vergaderd, en we hebben besloten dat ons heel wat ellende bespaard zal blijven als we meteen vertrekken. Daarom gaan we nu weg, jongen.“

„Er zal natuurlijk wel weinig eten

zijn, en het vee zal ervan te lijden hebben, maar president Young heeft iedereen gevraagd zijn hand op te steken om te beloven dat hij alles wat hij heeft met anderen zal delen. „Als wat u heeft op is,“ zei hij, „zal de Heer u zegenen en u helpen weer iets te vinden.“ En wat je ram aangaat, Tommy, er zal heus wel iemand zijn die hem vindt en voor hem wil zorgen.“

Betsy zag dat Tommy met zijn hand over zijn keel wreef alsof hij probeerde een snik weg te duwen. Vader zag het ook, en hij legde zijn arm om Tommy's schouders en zei: „Dit is een tijd dat zelfs jongens van acht zich als grote mannen moeten gedragen.“

„Maar ik wou dat ik iets mee kon nemen dat helemaal alleen van mij is,“ zei Tommy.

Tommy's vader was even stil, en toen zei hij: „Ik geloof dat niemand iets mee kan nemen dat helemaal alleen van hem is. Wat we hebben

moet van allemaal zijn. Maar er is wel iets van ons allemaal waar je voor kunt zorgen, en dat is de oude vlag die in de bovenste lade van het schrijfbureau ligt. Je grootvader had die vlag bij zich toen hij in de Vrijheidsoorlog¹ meevocht. Ga hem halen, jongen, en zorg er goed voor. Betsy wist nu waar ze heengingen. Bang dat haar vader haar geen toestemming zou geven haar poes mee te nemen, pakte ze haar op. Ze hield het beestje zo stevig vast, dat ze begon te miauwen. Ze sloeg haar nagels in Betsy's schouder, maar die liet de poes niet los. Moeder zag hoe Betsy probeerde haar tranen te bedwingen en vroeg: „Wat is er aan de hand, meisje?“

„Ik wil mijn poes meenemen naar het westen,“ antwoordde Betsy. „Mag het?“

Moeder zag er bezorgd uit. Ze keek door het raam naar de koe, en toen door de deur naar de huifkar, en haar ogen leken veel verder te kijken dan

Door het raam kon ze zien hoe de sneeuw zich als dikke dotten watten vastzette op het hek. „Het is nu nog te koud om naar het westen te gaan, poes,“ zei ze.

de huifkar zelf. „Weet je, Betsy,“ antwoordde ze tenslotte, „we nemen een koe mee. Als we alleen met ons eigen gezin gingen, zou ervastenzeker melk genoeg zijn om ook je poes te verzorgen. Maar er reizen een heleboel kinderen mee van wie de ouders geen koe hebben, en al die kinderen hebben melk nodig. Je zou toch niet willen dat een baby'tje honger moest lijden, omdat jij zo graag je poes mee wilde nemen?“

Betsy's lip begon te trillen. „Ik wil niet naar het westen. Ik wil hier blijven, bij m'n poes, m'n klok en m'n bed.“ Ze ging op de grote stoel met de ronde rugleuning zitten waar haar moeder zo vaak met haar op schoot had gezeten, toen Betsy nog heel klein was. Ze deed zo haar best niet te gaan huilen, dat haar keel en kaken er pijn van deden.

Ten slotte keek ze op, en ze zag dat haar moeder de tranen in de ogen stonden. Opeens wist ze dat moeder

het ook akelig vond dat ze hun huis moesten verlaten en naar het westen trekken. Het speet Betsy dat ze zich had gedragen als een klein kind. Ze was nu al zes jaar, en dat was tenslotte oud genoeg om je als een vrouw te gedragen!

Flug stond Betsy op uit de stoel, rechtte haar rug en zei: „Ik wil meehelpen, Moeder. Wat kan ik doen om alles te helpen klaarmaken voor de tocht naar het westen?“

Haar moeder glimlachte, drukte haar even tegen zich aan en antwoordde: „Jij mag al deze stukken zeep in een doos doen. Het zal wel erg lang duren voor we weer zeep kunnen maken.“

Eindelijk waren ze klaar om te vertrekken. Vader en Moeder gingen op de bok van de huifkar zitten; Betsy en Tommy zaten achterin op het veren matras, dat over al de voorraden, die onderin de huifkar waren gepakt, heen lag. Oude Nel was aan de achteras vastgebonden, en ze scheen te begrijpen dat zij moest meehelpen door mee te lopen in het tempo van het span ossen.

Tommy en Betsy keken om naar het huis waar ze zo lang hadden gewoond. De schapen stonden nog in

Toen ze wakker werd, leek het wel of iedereen tegelijk aan het praten was. Tommy vertelde dat hij oude Nel een halster had aangedaan. Moeder zei dat het meel uit de kelder gehaald moest worden. Vader liep haastig het huis in en uit, en droeg voorraden naar de huifkar.

de wei. De ram stond nog steeds bij het hek. Betsy zag haar poes niet maar ze hoopte dat die in het huis was, waar ze het lekker warm zou hebben. Terwijl ze de straat uit reden, wuifden ze naar vrienden en burens, die ook hun eigendommen aan het inpakken waren en die hun spoor zouden volgen voordat de zon die dag haar laatste stralen over het bevroren water van de Mississippi zou laten schijnen. ○

1 Amerikaanse Vrijheidsoorlog (1775—1783) Oorlog tussen Groot-Brittanië en de Engelse koloniën in Noord-Amerika.

LEHI

Een verhaal uit het Boek van Mormon, naverteld door MABEL JONES GABBOTT
Illustraties van GARY KAPP

De grote stad Jeruzalem bruiste van opwinding en gepraat. Het was het eerste jaar dat Zedekia, de koning van Juda, regeerde. Alles leek in orde te zijn, maar toch zei Jeremia, de profeet van de Heer, dat Jeruzalem verwoest zou worden als de mensen zich niet bekeerden van hun verkeerde daden.

Lehi wist van deze profetie af; hij had de mensen erover horen praten. Zijn oudste zoon, Laman, had gezegd: „Zoiets gebeurt hier niet.“ „Natuurlijk niet,“ had zijn tweede zoon, Lemuel, daarop geantwoord. Maar Nephi en Sam, de jongste twee zonen van Lehi, zeiden niets. Zij vertrouwden voor aanwijzingen op hun vader.

Lehi, zijn vrouw Sariah en deze vier zonen hadden hun hele leven al in de buurt van Jeruzalem gewoond. Lehi was een heel rijke man. Het schijnt dat hij koopman was en expert op het gebied van het kweken van druiven, vijgen en olijven, en het winnen van honing. Hij was een geleerd man, en hij beheerste niet

alleen de taal van de Joden, maar ook die van de Egyptenaren.

Lehi ging op reis en bad voor zijn volk tot de Heer, en de Heer verhoorde Lehi door hem te laten zien wat er zou gaan gebeuren. Lehi raakte hierdoor helemaal van streek en ging terug naar zijn eigen huis in Jeruzalem. Nogmaals liet de Heer zien hoe zijn volk, de Joden, in Jeruzalem vernietigd zouden worden als zij zich niet bekeerden. Lehi ging rond onder de mensen en probeerde hen te waarschuwen. Maar de Joden wilden niet luisteren. Ze lachten Lehi uit, en probeerden hem te doden. Toen zei de Heer tegen Lehi dat hij met zijn gezin moest vluchten, de wildernis in. Haastig verliet hij zijn huis, en liet zijn goud en zilver en nog meer kostbaarheden achter. Hij ging alleen met zijn eigen gezin weg en nam niets meer dan wat leeftocht en tenten mee.

Ze reisden drie dagen lang. Toen zette Lehi op de oever van een rivier, die door een breed dal stroomde, een tent op. Van stenen bouwde hij

hier een altaar en hij dankte de Heer. Maar Laman en Lemuel, de oudste zonen, waren niet dankbaar. „Jeruzalem gaat niet ten onder,” zeiden ze tegen hun vader. „Het was dom van u ons prachtige huis te verlaten en naar deze wildernis toe te gaan.”

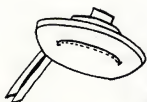
Lehi sprak met zijn zoons over de dingen waarvan hij wist dat ze zouden gebeuren. Hij sprak zo overtuigend, want hij was vervuld van de Geest des Heren, dat ze stonden te trillen op hun benen. Ze kalmeerden en waren hun vader verder gehoorzaam.

De Heer zei tegen Lehi dat hij, voordat ze verder zouden trekken, zijn zoons terug moest sturen naar Jeruzalem om de heilige kronieken van zijn volk en het geslachtsregister van zijn familie op te halen. Toen de zonen een tijd weg bleven, was Sariah, hun moeder, bang dat ze waren omgekomen. Maar toen ze veilig en wel terug waren, zei Sariah: „Nu weet ik zeker dat de Heer ons leidt en dat Hij ons zal beschermen.” Weer zei de Heer tegen Lehi dat hij zijn zonen naar Jeruzalem moest sturen, nu om Ismaël en zijn gezin uit

Jeruzalem te halen. Dit deden zij, en later trouwden de zonen van Lehi met de dochters van Ismaël.

Nu had Lehi alles gedaan wat er van hem was gevraagd. Op een nacht sprak de Heer weer tot Lehi en vertelde hem dat hij nu zijn reis moest voortzetten. Toen Lehi de volgende ochtend uit zijn tent kwam, vond hij tot zijn verbazing op de grond een ronde, koperen bal, die heel knap was gemaakt.

Binnenin de bal waren twee assen, en één as wees in de richting die zij moesten volgen. Lehi noemde deze wegwijzer, of kompas, een liahona, en dat betekent „leiding komt van de Heer”. De Liahona wees de weg naar de best begaanbare delen van de wildernis. Als het gezin voedsel nodig had, bad Lehi tot de Heer, en dan ontving hij op wonderbaarlijke wijze geschreven aanwijzingen op de bal, die hem duidelijk maakten waar hij voedsel kon vinden. De Liahona leidde hen en gaf hun aanwijzingen, omdat zij op de Heer vertrouwden. Zo leidde Lehi zijn gezin naar het land van belofte. ○

MATHILDE
UIT FRANKRIJK

Virginia Sargent

Madeleines

Met haar kleren onder haar arm rende Madeleine de trap af, de keuken in, waar haar moeder het ontbijt aan het klaarmaken was. Moeder keek op om haar dochtertje te begroeten, maar toen ze zag hoe bleek en buiten adem Madeleine was, vroeg ze: „Wat is er aan de hand? Ben je ziek?“ „Nee,“ antwoordde Madeleine, maar

op dit moment kon ze verder niets zeggen. Ze ging op een kruk zitten en leek zich te concentreren op het geweven matje onder haar voeten. Ze vroeg zich af of ze ooit onder

droom

Illustraties van ROD CROSBY

woorden zou kunnen brengen wat ze daarmee zo vreemd had gedroomd en wat haar moeder erover zou denken als ze het kon vertellen.

In haar droom zat ze als jonge vrouw in een kleine wei, dicht bij de wijngaard, en terwijl ze oplette dat de gelten de wijnstokken niet vertraptten of opaten, keek ze in een zondagschoolboek dat ze op haar schoot had. Toen ze weer opkeek, zag ze tot haar schrik drie vreemde mannen staan.

Toen ze er weer aan dacht, huiverde Madeleine van angst, net zoals ze in haar droom gehuiverd had. Maar bijna meteen stroomde er het vredige gevoel door haar heen dat ze in haar droom had gevoeld toen een van de mannen zei: „Wees maar niet bang. Wij zijn van een plaats hier vandaan gekomen om je over het ware en eeuwige Evangelie te vertellen.“ Verder vertelden de mannen haar dat een engel een jongen aanwijzingen had gegeven, die ertoe hadden geleid dat hij een belangrijk boek met gouden bladzijden in de aarde verborgen had gevonden. Ze zeiden dat zij, Madeleine, op een goede dag dit boek ook zou kunnen lezen, en daarna zou ze om wat er in dat boek stond met blijdschap lid worden van een nieuwe kerk en vele beproevingen doorstaan.

In de warme, zoet-geurende keuken doorleefde Madeleine haar droom weer. Hij kwam haar zo werkelijk voor, dat ze weer verbleekte en begon te beven. Vader kwam binnen — hij had juist de geiten gemolken — en hij vroeg, net zoals haar moeder: „Wat is er aan de hand? Ben je ziek?“

Madeleine kon alleen maar haar

hoofd schudden. Vader hurkte vriendelijk naast haar neer, raapte een kous op, en zonder verder een woord te zeggen hielp hij haar met aankleden. Daarna nam hij haar op schoot, en vroeg rustig: „Wil je me vertellen wat er gebeurd is?“

Madeleine knikte. Het was moeilijk om de goede woorden te vinden, maar toen ze eenmaal begonnen was, leken de woorden over elkaar heen van haar lippen te rollen, want Madeleine was nu blij dat ze haar verhaal kwijt kon. Moeder liet het ontbijt van vijgen, aardappels en geitemelk in de steek, zodat ze elk verbazingwekkend detail van de droom kon horen. Vader luisterde aandachtig, en knikte af en toe, alsof hij meer begreep dan Madeleine vertelde.

Toen het gezin die avond bij elkaar kwam voor het avondgebed, vertelde vader weer waarom ze in een dorpje hoog in de Alpen in Noord-Italië woonden. Hun voorouders van vele generaties geleden hadden vroeger in de prachtige dalen aan de voet van deze hoge bergen gewoond. Daar leidden de mensen een eenvoudig en gelukkig leven, en alles wat zij deden baseerden zij op de leringen van de apostelen die in de tijd van Christus hadden geleefd. De Waldenzen of Waadtlanders (dat zijn de mensen die in de dalen van de Alpen wonen) zonden zelfs zendelingen twee aan twee uit om te onderwijzen. Veel mensen uit andere landen werden tot hun geloof bekeerd. Het bericht van hun grote succes bereikte Rome en er werd naar de dalen waar de Waadtlanders woonden bericht gestuurd dat zij hun eigen kerk moesten opheffen en zich

moesten houden aan de voorschriften van de grote, heersende kerk die in Rome zetelde. Dit weigerden zij. De Waadtlanders hingen nu zelfs met nog groter geloof het gezag en de leer van het Nieuwe Testament, zoals zij het hadden leren kennen, aan.

Vertoornd kondigde toen paus Innocentius VIII² aan dat er een algemene kruistocht gehouden zou worden om alle leden van de kerk van de Waadtlanders uit te roeien. Het duurde niet lang of de rustige dalen waar zijn woonden waren vol ellende en verwoesting. Er was bijna geen rots meer die niet het teken van het bloedbad droeg. De mensen die het overleefden werden van huis en haard verdreven. Ze trokken steeds verder en hoger de bergen met hun steile hellingen in.

De vele jaren van ongelooflijk zwaar lijden hadden tot gevolg dat op driehonderd mensen na alle leden van de kerk der Waadtlanders stierven. Deze mensen gingen in de dalen van Piemonte in de Alpen wonen, in dorpen die eruit zagen alsof ze tegen de berghellingen waren aangeplakt. Ze waren omringd door onbegaanbare afgronden en rotswanden.

Slechts met heel veel moeite konden de mensen daar in hun levensonderhoud voorzien. Elk voorjaar gingen de vrouwen en de kinderen de steile bergen af met manden om de aarde, die door de zware regens in de winter naar beneden was gespoeld, weer naar hun terrasvormige akkers en tuinen te brengen. Maar in dit steile gebergte woonden zij geheel geïsoleerd, en hier hieven zij hun handen op naar de hemel en zij zwoeren plechtig dat zij tot het laatst

toe hun gezinnen, huizen en godsdienst zouden verdedigen, zoals hun vaders dat voor hen hadden gedaan. Bij Madeleine thuis hadden ze dit verhaal al heel vaak gehoord, maar het verveelde hen nooit. Zelfs de kleinste kinderen hoorden graag hoe moedig hun grote, sterke grootouders waren geweest. De grotere kinderen spraken hun dankbaarheid voor hun thuis en hun kerk vaak uit met de leuze van hun kerk: „Het Licht schijnt in de duisternis.“

Lang nadat alle anderen die avond in slaap waren gevallen, hoorde Madeleine nog de stemmen van haar ouders. Het laatste wat ze nog hoorde voor ze in slaap viel was, dat haar moeder volhield: „Maar we hebben het ware Evangelie al, dus eigenlijk kan het verhaal dat Madeleine ons vertelde niets betekenen.“

Madeleine hoorde niet meer wat haar vader hierop antwoordde, maar in de loop van de volgende jaren stelde hij haar af en toe vragen over haar droom. Ondanks het feit dat zij zelf zich enkele details niet meer precies herinnerde, onthield hij ze precies.

Ongeveer acht jaar nadat Madeleine deze droom had gehad, verleende de koning van Sardinië, onder de druk van Engeland en nog meer landen, die erop aandrongen dat er een eind moest komen aan de vervolging van de protestanten van Piemonte, zijn Waadtlandse onderdanen vrijheid van godsdienst. De tragische strijd, die achthonderd jaar had geduurd, eindigde in februari 1848.

Het volgende jaar werd Lorenzo Snow, die later de vijfde president van de Kerk zou worden, geroepen om in Italië een zending te organi-

seren. Maar hij en zijn twee metgezellen konden niemand vinden die belangstelling had voor hun boodschap. Ontmoedigd schreef hij: „Ik zie geen enkele mogelijkheid om hier ons doel te bereiken. Het is hier een en al duisternis.“

Op 18 september 1850 beklommen Lorenzo Snow en zijn twee metgezellen een hoge berg in Noord-Italië, en op een grote, uitspringende rotspunt spraken zij een vurig gebed om leiding uit. Toen werden zij geïnspireerd om het land toe te wijden voor de verkondiging van het Evangelie, en zij noemden die rotspunt „De Rots der Profetie“.

Voor zij van de berg afdaalden zongen de zendelingen „Het gezang der Waadtlandse bergbeklimmers in tijden van vervolging.“ Flarden van dit lied hadden reeds vele malen over de dalen geklonken als de vervolgden het zongen in de grotten en rotspleten waar zij zich verborgen hielden. Toen de Waadtlanders de wapens opnamen om hun bergpassen te versterken, was het hun strijdkreet geweest. Tijdens hun kerkdiensten hadden ze het als dankzegging gezongen.

Niet lang daarna ging Madeleines vader op een zaterdagmiddag vroeg naar huis na een buurman geholpen te hebben met het bouwen van een schoorsteen. Hij vertelde zijn vrouw en kinderen dat er drie vreemdelingen in aantocht waren, die een belangrijke boodschap kwamen brengen. „Ik moet mijn zondagse kleren aantrekken om ze te verwelkomen,“ zei hij.

Hij ontmoette de mannen naar wie hij uitkeek op zondagmorgen en nodigde hen uit met hem mee naar

huis te gaan. Terwijl zij over de kronkelende paden en door de gevaarlijk nauwe passen omhoog klommen, vertelde Madeleines vader hun over de droom die zijn dochter vele jaren geleden had gehad.

Toen zij bij zijn huisje in de rotsen kwamen, zagen ze Madeleine in een kleine wei dicht bij de wijngaard zitten. Ze keek op van het zondagschoolboek dat ze aan het lezen was en zag de drie mannen aan. Zij vertelden haar dat ze waren gekomen om haar volk de boodschap te verkondigen die stond in een wonderbaarlijk boek met gouden bladzijden dat uit de aarde was voortgekomen, en zij vertelden haar dat zij dit boek nu kon lezen.

Die avond kwamen de burens van Madeleine kennismaken met de vreemdelingen en naar hun boodschap te luisteren. Enkele mannen vonden deze zo ongewoon en opwindend, dat zij de hele nacht opbleven om meer te horen over de pas geopenbaarde waarheden, die hun nu werden bekend gemaakt door deze zendelingen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

In oktober 1850 werden enkele doopdiensten gehouden. Uiteindelijk aanvaardden twintig gezinnen het Evangelie, en terwijl Madeleines droom verwezenlijkt werd, werd het gebied waar de Waadtlanders woonden waarlijk „Een Licht dat schijnt in de duisternis.“ ○

1 Waadtlanders of Waldenzen — Christelijke sekte van non-conformisten die in de tweede helft van de 12e eeuw onder leiding van Peter Waldo, een koopman, werd gesticht in Zuid-Frankrijk; zij omhelsden in de 16e eeuw de leer van Calvijn.

2 Innocentius VIII (Giovanni Battista Cibo), geb. 1432 in Italië, overl. 1492.

Zo kan de Heilige Geest je helpen

DOOR PRESIDENT YOUNG

Illustraties van WILLIAM WHITTAKER

Terwijl ik terugblik op een lang leven, merk ik dat ik mij bepaalde ervaringen herinner — in feite gebeurtenissen waarbij ik op het nippertje ontkwam — die mij heel gemakkelijk het leven hadden kunnen kosten. Dit ontkomen begon al toen ik nog jong was.

Toen ik elf was stonden op een morgen mijn broer, mijn neef, ikzelf en een vierde jongen aan de rand van een kloof, Salt Lake's City Creek Canyon.

Die vierde jongen had een pistool van 22 kaliber dat hij bij een postorderbedrijf had gekocht.

Hij liet ons zien hoe Buffalo Bill schoot: hij stak het wapen hoog in de lucht en liet het dan langzaam zakken, en op het moment dat zijn arm horizontaal was haalde hij de trekker over. Opeens merkte ik dat mijn linkerhand volkomen gevoelloos werd. Ik keek omlaag en zag ter hoogte van mijn biceps een rode vlek op de mouw van mijn witte overhemd. De vlek werd groter. Ik schreeuwde: „Ik ben geraakt,” en rende naar huis.

De kogel was mijn arm binnengedrongen en was er aan de andere kant weer uitgekomen zonder botten of slagaderen te raken. Ik had helemaal aan de linkerkant van de groep gestaan en de jongen met het pistool helemaal rechts. De kogel was voor mijn borst langs gegaan ter hoogte van mijn hart, en hij moest rakelings langs mij zijn gevlogen. Anders had hij me niet in mijn linkerarm kunnen treffen. Als dat pistool maar een halve centimeter meer naar links gericht was geweest, dan was ik hier nu niet geweest!

Sindsdien heb ik geprobeerd te bedenken waardoor ik toen werd beschermd. Ik ben er niet de man naar om te zeggen dat ik eenvoudig voorbestemd ben om beschermd te worden, maar ik geloof wel degelijk dat ik die keer werd beschermd.

De tweede keer dat er zoiets gebeurde was ik negenentwintig jaar. Mijn vrienden en ik hadden op een zonnige dag in september de Longs Piek in Colorado beklommen. De Longs Piek is 4.345 meter hoog. Op die hoogte kun je maar drie of vier stappen klimmen voor je benen gevoelloos worden, en dan moet je drie of vier minuten wachten voor je weer kracht genoeg hebt verzameld om nog eens drie of vier stappen te doen.

Laat in de middag bereikten we de top. Daar vandaan zag ik een richel die ongeveer driehonderd meter lager leek te beginnen, en die tijd benodigd voor de afdaling, zou kunnen halveren. Ik sloeg geen acht op de waarschuwingen van mijn vrienden en begon langs de noordelijke helling af te dalen. Toen ik ongeveer zestig meter was afgedaald, kwam ik opeens op een spiegelglad ijsveld terecht, dat zich daar de vorige nacht tijdens een zware regenbui had gevormd.

Ik gleed naar links en belandde na een val van enkele honderden meters recht naar beneden op een uitspringende rots. De enige manier om uit de hachelijke situatie te komen was terugklimmen naar de top. Ik zal julie niet vertellen hoe gevaarlijk die klimpartij was, maar een af-

stand waarover ik langs een vrij goed begaanbare route overdag twee uur had gedaan, kostte me toen maar een half uur, zonder onderweg te stoppen om op adem te komen en zonder dat mijn benen gevoelloos werden. Waar die kracht vandaan kwam? Adrenaline? Dat denken sommige mensen wellicht, maar dit was een ander soort kracht, een kracht die niet uit mijzelf kwam.

Die middag leerde ik nog iets. Terwijl ik aan het klimmen was, hoorde ik een van mijn kameraden fluiten. Toen ik de top weer bereikte, stond Golden Kilburn daar. De andere klimmers waren aan de afdaling begonnen, maar hij had op mij gewacht — hetgeen ook hem in gevaar bracht —

want hij vond dat hij niet weg kon gaan voor ik in veiligheid was.

Samen maakten we de afdeling, en we bereikten het veilige gedeelte van de helling tegen zonsopgang. Als het veel langer had geduurd, had de nacht ons op een hoogte van 3.500, 4.000 meter overvallen, en we hadden geen jassen bij ons. Ik heb me vaak afgevraagd wat het minst aangenaam geweest zou zijn, doodvriezen of een kleine duizend meter over de rotspunt heen naar beneden vallen. Ik heb me ook afgevraagd welke mij onbekende kracht mij de helpende hand toestak en mij in dat korte halfuur in staat stelde om op die enorme hoogte normaal te ademen.

Een derde voorval deed zich voor in de winter van 1946—1947. Ik was toen negenenvierentig jaar oud. Zuster Young en ik waren op weg naar de begrafenis van haar broer in Mexico. We reden Cortez in de staat Colorado uit en gingen om half tien 's avonds op weg naar het zuiden, naar Gallup in New Mexico. Het was bitter koud. Het vror die nacht een graad of twintig. We hadden geen verwarming in de auto en we hadden dikke plaids om ons heen geslagen. We moesten gereden hebben met een vaart van ongeveer zeventig kilometer per uur.

Plotseling doemden er uit de duisternis en de sneeuwstorm twee paarden voor ons op, die van rechts naar links de rijbaan overstaken. Ze zouden juist de linker rijbaan oplopen toen ik ze gewaar werd. Zonder na te denken — er was eenvoudig geen tijd om na te denken — draaiden mijn handen het stuur naar links. In een oogwenk zaten we helemaal op de linkerkant van de weg, met de linkerkwiel in de berm. Op het ogenblik dat wij voorbij schoten gooidde het voorste paard zijn hoofd in de nek en reden we raketlings voor hem langs. Binnen een fractie van een seconde reden we weer op de goede rijbaan. Ik kan me geen enkele gedachte herinneren die me ertoe aanzette het stuur net genoeg om te gooien om de paarden niet te raken, en toch ook net niet genoeg om in de diepte langs de weg te storven. Wie er op dat ogenblik ook reed, ik was het in elk geval niet.

Zoiets is nog vaker voorgekomen. O ja, sommige mensen weten het allemaal te verklaren. Er is niets opvallend wonderbaarlijks aan deze gebeurtenissen, maar al die keren had ik mezelf niet kunnen redden zonder een beschermende voorzienigheid.

In de loop van mijn leven heb ik gehoord over volkeren die een stem hoorden en daaraan gehoorzaamden. Ik geloof die ervaringen, ondanks het feit dat ik die stem nog nooit hardop tot mij heb horen spreken.

Ik zat een keer in het Boek van Mormon te lezen en ik kwam bij het verslag over de pogingen van Laman en Lemuel om Nephi te doden. Zoals je weet berispte hij hen en zei:

„Gij hebt een engel gezien en hij sprak tot u; ja, van tijd tot tijd hebt gij Zijn stem gehoord. Hij heeft *met zachte inspraak* tot u gesproken, doch gij waart *gevoelloos* geworden, zodat gij *Zijn woorden niet hebt kunnen gevoelen*;

daarom heeft Hij tot u gesproken als met de stem des donders, die de aarde deed schudden, alsof ze ging splijten." (1 Ne. 17:45. Kursivering van de schrijver.)

Ik geloof dat ik dat gedeelte tien keer of vaker in mijn leven gelezen heb, en ik heb steeds gedacht dat dit niets meer was dan een reeks opmerkingen om die opstandige jongens te herinneren aan het getuigenis dat zij hadden ontvangen.

Maar toen ik het deze keer las werd mijn denken verlicht. Er leek een groot licht bij mij naar binnen te schijnen. Ik begreep nu dat Nephi uitlegde op welke wijze de Heilige Geest ons inspiratie geeft. De „zachte spraak“, „gevoelooos“, „gij hebt Zijn woorden niet kunnen gevoelen“ — dat is het! Als je geïnspireerd bent, gaan je gedachten gepaard met een gevoel dat je bevestigt. Je leert erkennen en begrijpen dat de Heilige Geest getuigenis geeft. Hij spreekt met zachte spraak — en dat gebeurt niet altijd met woorden.

Toen ik nog een tiener was, vroeg ik me af hoe je je nu zou voelen als je de stem van de Heer hoorde. Ik vond dat Mozes, Jesaja, Johannes de Doper en vooral Joseph Smith zeer bevoorrecht waren, en ik hoopte dat ik Zijn stem ook eens zou horen. Dat was geen spotternij. Dat hoopte ik werkelijk. Ik wist heel goed dat de Heer mij niet zou bevoorrechten met Zijn persoonlijke aandacht, tenzij dat voor een bijzondere roeping nodig was. In de geschiedenis komen weinig stemmen uit de hemel voor.

Het antwoord op dit verlangen kreeg ik op net zo'n dramatische wijze als het antwoord dat ik omtrent Nephi en zijn broeders had ontvangen. Op een dag, een jaar of tien geleden (ik was toen vierenzestig jaar), was ik aan het lezen in de Leer en Verbonden afdeling 18. Ik las deze woorden:

„Deze woorden zijn niet van mensen, noch van een mens, doch van Mij; daarom zult gij getuigen, dat zij van Mij zijn, en niet van een mens;

„Want het is Mijn stem, die ze tot u spreekt; want ze worden u door Mijn Geest gegeven, en door Mijn macht kunt gij ze elkander voorlezen en zonder Mijn macht zoudt gij ze niet kunnen hebben;

„Daarom kunt gij getuigen, dat gij Mijn stem hebt gehoord, en Mijn woorden kent." (L. & V. 18:34-36.)

Hier maakte de Heer de twaalf apostelen vijf jaar voor het quorum werd georganiseerd bekend, dat zij Zijn stem hoorden als ze Zijn woorden lazen. Het was alsof de hemel zich opende en alles wat de profeten ooit hadden geschreven geopenbaard werd. Sindsdien heeft de Leer en Verbonden voor mij nieuwe betekenissen gekregen. Ik hoor en lees, en de stem van de Heer klinkt duidelijk door mijn hart. Ik heb altijd in dit prachtige boek gelezen, en ik heb steeds genoten van de verheffende invloed die ervan uitgaat. Maar nu is het anders. Nu lees ik het met ontzag en verwondering.

Waarom had ik deze ontdekking niet kunnen doen toen ik zestien was? Wacht niet tot je zestig bent met dit te be-

grijpen. Een oprecht verlangen en de Heilige Geest kunnen je de macht geven om de stem des Heren te horen, elke keer dat je een van Zijn openbaringen opslaats.

Er is nog een belangrijk beginsel dat ik pas laat in het leven leerde. Ik zal jullie erover vertellen zodat het jullie wat kan helpen. Die les begon drieënvijftig jaar geleden, in 1918, toen ik als soldaat meevocht in de eerste wereldoorlog. Na het sluiten van de wapenstilstand stelde ons regiment een footballteam 'samen voor de tijd die het nog zou duren voor het onze beurt was om naar huis te gaan. Omdat ik ook in het team meespeelde hoefde ik niet mee te exerceren en ik hoefde niet mee te doen aan de corvee en de algemene discipline. De spelers mochten ook wanneer ze maar wilden naar Bordeaux, de dichtstbijzijnde stad, gaan.

Bij zo'n bezoech had ik genoten van een beroemd schilderij dat in de kathedraal aldaar hangt. Het stelde de Heer voor die Lazerus opwekt uit de dood. Het was een heel groot schilderij, ongeveer vijf bij twee en een halve meter. Het was een meesterwerk; ik raakte er niet op uitgekeken. Daarna ging ik naar de AMVJ en ik schreef een paar brieven, en ten slotte ging ik naar het marktplein van de stad waar de legertruck ons zou komen ophalen voor de terugtocht naar het kamp.

Terwijl ik in de schaduw van een gebouw stond te wachten, zag ik dat er een ploeggenoot aankwam. Hij stond onder een zwak schijnende straatlantaarn te wachten op de legertruck. Het duurde niet lang of er kwam een Frans meisje aan, dat hem aansprak. Hij sprak geen Frans, maar de taal die zij gebruikte was universeel. Nadat hij verschillende kanten op had gekeken en niemand zag, liep hij met het meisje mee.

(wordt vervolgd op blz. 129)

Maatschappelijke problemen van deze tijd

Enige tijd geleden ontving een zondagsschoolleraar een brief van een van de leden van zijn klas van een vorig jaar. De jongen woonde niet meer thuis en studeerde aan de universiteit. Het probleem dat hij naar voren bracht is er een waarmee elke leraar in de Kerk in de een of andere vorm te maken krijgt.

Het schijnt dat de student ongeveer drie jaar geleden tot de Kerk was bekeerd, althans tot lid was gedoopt, maar dat hij het gevoel had dat leden van de Kerk wel geloof in Christus en liefde voor de medemensen beleden, maar dat zij deze overtuiging niet in daden omzetten.

Hij noemde in het bijzonder het feit dat men zich niet aansloot bij nu aan het werk zijnde bewegingen die zich erop richtten de levensomstandigheden van de armen te verbeteren dat — men de rijkdom van de Kerk niet gebruikte om de gevolgen van de werkloosheid te verlichten en tegemoet te komen aan de behoeften van minderheids-groepen en oorlogsslachtoffers.

Het is duidelijk dat de Kerk van Jezus Christus zich moet bezighouden met de hier genoemde maatschappelijke problemen, en de bezorgdheid van deze jongeman is prijzenswaardig. Zijn geest is er niet een die de mond gesnoerd moet worden, maar die moet worden geleid.

De meesten onzer maken ons zorgen over dezelfde problemen, en de leiders van de Kerk zijn beslist niet degenen die zich het minst bezorgd maken. We geven toe dat de maatschappelijke toestanden van de wereld niet zijn zoals wij ze graag zouden zien, maar de kern van het probleem is wat eraan gedaan moet worden. En in het bijzonder: Wat dient De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen eraan te doen?

Om deze vraag te beantwoorden zou men er goed aan doen na te gaan wat Jezus aan dergelijke problemen deed toen Hij hier op aarde was, en welke opdracht Hij Zijn profeten van onze tijd aangaande deze problemen heeft gegeven.

De maatschappelijke problemen van onze tijd zijn niet uniek. Jezus werd geboren in een wereld waar het wemelde van ernstige maatschappelijke problemen. In Palestina bestond er een brede kloof tussen arm en rijk. In alle steden en dorpen waren er bedelaars. Ziekten heersten er algemeen. De bewoners van Palestina werden door de Romeinse overheersers als slaven behandeld. Overal

werd gestolen en geroofd. Het verhaal van de Barmhartige Samaritaan, waarin een eenzame reiziger op brute wijze werd overvallen, zou gestoeld kunnen zijn op ettelijke ware gebeurtenissen. Iemand die niet gewapend was, waagde zich 's avonds en 's nachts niet buiten de stad. Zelfs de apostelen van onze Heer waren soms gewapend, zoals blijkt uit het verslag van de gebeurtenissen in Gethsémané.

Er bestonden georganiseerde politieke bewegingen die zich ten doel stelden betere toestanden teweeg te brengen, gelijkheid te bewerkstelligen, het juk der slavernij af te werpen, en de honger te stillen. De leden van een van deze groeperingen werden militant en probeerden hun doelen te bereiken door middel van een revolutie. Deze groepering, de Zeloten,¹ meenden in Jezus de leider te zien die zij zochten. Het is bekend dat zij Hem een kroon aanboden. Hij stond op het hoogtepunt van Zijn algemene populariteit. Toen Hij de beweging als remedie voor de maatschappelijke wantoestanden afwees, keerde de grote massa zich van Hem af. Hij zei tot de twaalf: „Wilt gijlieden ook niet weggaan?“ Het antwoord van Petrus is beroemd: „Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.“ (Joh. 6:67-68.)

Jezus had de macht om honger te stillen. Hij had kort daarvoor de vijfduizend mensen gevoed die Zijn woord schenen te willen horen en die Hem om het Meer van Galilea heen waren gevolgd om dicht bij Hem te zijn. Maar het antwoord lag noch in het brood, noch in kleding, noch in huizen. Het antwoord lag diep in de harten der mensen.

Hij Die het meest geroerd werd door de onmenselijkheid van de ene mens jegens de andere, Hij Die tijd had voor de minsten onder de laaggeplaatsten, wist dat de mens niet boven zijn eigen gedachten kan uitstijgen, of boven zijn levensopvatting, zijn begrip ten aanzien van het doel van het leven en zijn verhouding tot de Almachtige. Deze dingen bepalen de status van de mens.

Daarom wijdde Jezus Zich aan het onderwijzen van de waarheden van het Evangelie, aan het stichten van een Kerk met apostelen en zeventigers om te onderwijzen en te dopen. Hij wist dat verandering in het individu verandering in de maatschappij teweegbracht dat verandering in het individu werd teweeggebracht door een verandering in zijn geest, en dat de verandering in zijn geest werd

teweeggebracht door het aanvaarden van God en Zijn geboden.

Wat was het resultaat? Alle maatschappelijke en politieke stromingen leidden tot niets, maar het Evangelie van Jezus Christus veranderde degenen die het aannamen. Over de Kerk lezen we:

„En de menigte van degenen, die geloofden, was één hart en één ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.

„En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van den Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen.

„Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte goederen, en legden dien aan de voeten der apostelen.

„En aan een iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk van node had.“ (Hand. 4:32-35.)

De verandering die zelfs werd bereikt in degenen die het Evangelie slechts gedeeltelijk bezaten, wordt duidelijk gemaakt door een zekere Justinus de Martelaar,² die in de tweede eeuw na Christus leefde.

„Wij, die eens slaven van de wellust waren, scheppen nu alleen bezagen in zedelijke reinheid; wij, die ons eens met tovenarij bezighielden, hebben ons geheel en al gewijd aan de Eeuwige en Goede God; wij, die eens winst van de allergrootste waarde achtten, geven alles wat wij hebben voor gemeenschappelijk gebruik en delen met degenen die armoede lijdten; wij, die elkaar eens haatten en vermoordden, die vanwege verschillen in gewoonten niet onder één dak wilden vertoeven met vreemdelingen, leven nu, sinds het verschijnen van Christus, samen met hen; wij bidden voor onze vijanden; wij trachten wie ons zonder reden haten te overtuigen, opdat zij hun leven mogen ordenen volgens de glorieijke leer van Christus, en dezelfde blijde hoop zullen gaan koesteren als wij, en met ons zegeningen van God, de Heer van alles en allen, zullen ontvangen.“ (Augusta Neander: *Geschiedenis van de Christelijke Godsdienst en Kerk*; naar de Engelse vertaling van Joseph Torrey.)

In het Boek van Mormon staat een typisch voorbeeld van de manier waarop het Evangelie van de Meester mach-

tiger bleek te zijn om de kwalen van de mensen te genezen dan enige andere kracht.

Tot de ontdekking gekomen dat de regering waarvan hij aan het hoofd stond de misdaad en de ongelijkheid onder zijn volk niet door middel van wetgeving of regeringsmaatregelen kon verminderen, besloot Alma zijn leidinggevende functie van opperrechter op te geven, en hij trok door het land om zijn volk door zendingswerk te veranderen, waarbij hij de mensen persoonlijk benaderde.

„Daar nu de prediking van het woord zeer doelmatig bleek om het volk te bewegen rechtvaardig te handelen — ja, daar het groter invloed had gehad op de gemoederen van het volk dan het zwaard of iets anders, waarmede zij hadden kennisgemaakt — meende Alma, dat het raadzaam was de kracht van het woord Gods te beproeven.“ (Al. 31-5.) En het hielp. De ene leefgemeenschap na de andere ging rechtvaardig leven.

In de gouden tijd die volgde op het verschijnen van Christus op het Amerikaanse vasteland, blijkt de uitwerking van de leer van het Evangelie uit het volgende:

„En zij hadden onder hen alle dingen gemeen; zodoende waren er armen noch rijken, dienstknechten noch vrijen, maar zij waren allen vrijgemaakt, en deelgenoten van de hemelse gave.

„En men vond geen afgunst of strijd, of moeilijkheden, of hoerijen, of leugen of moord, of enigerlei ontucht; en er kon waarlijk geen gelukkiger volk zijn onder alle mensen, die door God waren geschapen.“ (IV Ne. 3, 16.)

In onze tijd verklaart de Kerk dat de remedie voor sociale wan toestanden schuilt in de programma's van de Kerk en in de beginselen die daarin worden onderwezen. Er is geen gebrek aan bezorgdheid om het mensdom. De bezorgdheid is veeleer toegenomen. Let eens op de geest van het Evangelie die spreekt uit deze woorden:

„Gedenkt, dat de waarde van zielen groot is in Gods ogen; „Want ziet, de Here, uw Verlosser, onderging de dood in het vlees; aldus leed Hij de pijnen van alle mensen, opdat alle mensen zich mochten bekeren en tot Hem komen.

„En Hij is wederom uit de doden opgestaan, opdat Hij alle mensen tot Zich mocht brengen op voorwaarde van bekering.

„En hoe groot is Zijn vreugde over de ziel, die zich bekeert!

„Daarom zijt gij geroepen om bekering tot dit volk te prediken.“

„En wanneer gij al uw dagen zoudt besteden met bekering tot dit volk te prediken, en slechts één ziel tot Mij brengt, hoe groot zal dan uw vreugde met deze zijn in het koninkrijk Mijns Vaders!

„En wanneer nu uw vreugde groot zal zijn met één ziel, die gij tot Mij in het koninkrijk Mijns Vaders hebt gebracht, hoe groot zal dan uw vreugde zijn, indien gij vele zielen tot Mij zoudt brengen!“ (L. & V. 18:10-16.)

Door middel van diverse economische beleidslijnen heeft de Kerk voorzien in de materiële behoeften van haar leden:

de wet van toewijding van bezittingen, de Verenigde Orde, tienden, vastengaven, het welzijnswerk. Geen enkel lid hoeft honger te lijden of behoeftig te zijn, als hij getrouw en ijverig is.

Ook heeft de Kerk wel degelijk hulp verstrekt in termen van voedsel en kleding aan degenen die geen lid zijn. De Kerk hoort steeds tot de eersten die hulp verlenen aan ontelbare ongelukkigen, als aardbevingen, brand en overstromingen de oorzaak zijn van ellende en gebrek. Deze hulp werd niet met veel omhaal aangekondigd, maar ze is wel groot geweest en heeft een geweldige steun betekend voor mensen die door rampen werden getroffen. Dit is slechts tijdelijke hulp, die onze medemens niet ontzegd mag worden. Maar je kunt een mens niet voortdurend blijven helpen als je geen verandering binnenin hem teweeg kunt brengen, in zijn houding ten opzichte van God en de mensen.

De Kerk is op de allereerste plaats geïnteresseerd in het individu, in zijn innerlijk denken, in zijn zelfrespect. De Kerk laat het er niet bij mensen alleen maar tot Christus te bekeren. De Kerk heeft een programma dat geloof in actie omzet — eerst om een verandering in de bekeerling zelf teweeg te brengen, en vervolgens om zijn enthousiame energie te vergroten ten einde zijn pas verworven nieuwe levenswijze bekend te maken aan anderen.

Ja, er leeft bezorgdheid in de Kerk over degenen die verstoken zijn van de gemakken van het leven, over de slachtoffers van sociale onrechtvaardigheid, voor zieken en bedroefden. Maar er is iets tegen te doen — en die remedie wordt aan alle mensen gepredikt. Deze remedie wordt het gehele mensdom aangeboden, als zij maar tot Jezus willen komen. De jongere die graag een helpende hand wil reiken, moet de woorden die de Heiland tot John Whitmer³ sprak nog eens lezen. Deze man wilde weten wat hij met zijn leven kon doen om het van zo groot mogelijke waarde voor hem te laten zijn:

„En zie, nu zeg ik u, dat wat voor u de grootste waarde zal hebben, zal zijn om bekering tot dit volk te prediken, opdat gij zielen tot Mij zult kunnen brengen, zodat gij met hen in het koninkrijk Mijns Vaders zult kunnen rusten.“ (L. & V. 15:6.)

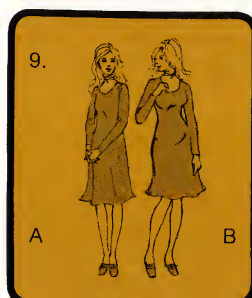
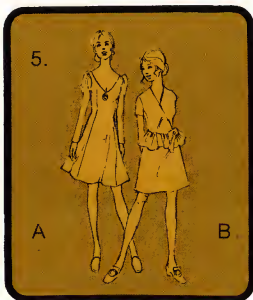
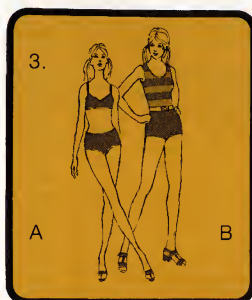
- 1 Zeloten — Voorvechters van de traditionele levenswijze van de Joden en tegenstanders van het Romeinse bewind.
- 2 Justino de Martelaar — Christelijk martelaar; hing het Christendom aan zonder het platonisme op te geven. (100–165)
- 3 Whitmer, John (1802–1829) — Assistent als scribe bij de vertaling van het Boek van Mormon; één van de acht getuigen daarvan.

Geloof en Mode

DOOR PEGGY HAWKINS Illustraties van de schrijfster

Een test - jezelf - quiz voor meisjes

„Ontwerp uw eigen mode en maak kleding die u zelf mooi vindt, en laat u niet leiden door invloeden van buitenaf:...”

Laten we eens heerlijk gaan winkelen. Koop wat je leuk vindt. Ga je gang maar — en geniet ervan.

(Kies bij elk plaatje tussen A en B)

1. Hoe ga je gekleed als je naar de Kerk gaat?

2. Wat trek je aan als je naar een sportwedstrijd gaat?

3. Kies een badpak.

4—5. Kies kleding voor school.

6—7. Hoe lang draag jij je rokken?

8—9. Welke maat heb je?

„Ontwerp uw eigen mode en maak kleding die u zelf mooi vindt, en laat u niet leiden door invloeden van buitenaf: ...”

Laten we eerst eens kijken wat drie presidenten en profeten van de Kerk over kleding, garnering, mode en ingetogenheid te zeggen hebben, voor je bepaalt hoe verstandig je bent ten aanzien van het kopen van kleren.

Dit vond Brigham Young, de tweede president van de Kerk, van kleding:

„De dochters van Israël dienen goed te weten hoe zij zich horen te kleden, zonder kledingnormen te ontlenen aan het onreine en onrechtvaardige.

„Ontwerp uw eigen mode en maak kleding die u zelf mooi vindt, en laat u niet leiden door invloeden van buitenaf; en maak hoeden en kappies om u tegen de zon te beschermen . . .

„Ik geneer me als ik die strakke kleren zie — als ik het figuur van de dames zie . . .

„Als ik een dame was en een lap stof had om een japon voor mezelf te maken, dan zou ik die japon zo maken dat hij me fatsoenlijk en charmant zou kleden; en of hij modieus was of niet,

de gewoonte zou zo'n japon spoedig mooi maken . . .

„De Heer geeft ons in een openbaring de aanwijzing dat onze kleding eenvoudig moet zijn: „Laat al uw klederen eenvoudig zijn, en hun schoonheid de schoonheid van het werk van uw eigen handen.” (L. & V. 42:40.) Hij heeft ons nooit gezegd: „Gebruik geen zijden of satijnen lint, of fijn zwart laken,” maar Hij zei ons: „Maak de kledingstukken die u draagt.” Als we dat niet doen, zullen we na verloop van tijd merken dat we ze nergens kunnen krijgen . . .

„Maar aan de andere kant zeg ik ook, dames, dat u, als we u vragen uw japonnen iets korter te maken, niet moet overdrijven en ze zo kort maken dat we de boord van uw kousen kunnen zien. Laat de zoom tot de bovenkant van uw schoenen reiken, en zorg dat ze zo zijn dat u kunt lopen zonder met uw kleren door het stof te slepen en zonder teveel van uw lichaam te laten zien. Zorg dat uw japonnen fatsoenlijk en charmant zijn, en gedraag u in de strikte zin des woords kuis.” (Discourses of Brigham Young [Deseret Book Co., 1941], blz. 214-216.)

Hieronder volgt een brief betreffende een resolutie, die op aanwijzing van de zesde president van de Kerk, Joseph F. Smith, door diverse organisaties van de Kerk werd gepubliceerd.

„Het eerste gedeelte van de resolutie betreft onze zusters die door de Tempel zijn geweest. Deze zusters hebben speciale instructies gekregen van de gezagsdragers; daarom kennen zij hun plicht ten aanzien van de juiste wijze waarop zij zich moeten kleden.

„De laatste clausule van de resolutie heeft betrekking op die meisjes en vrouwen die niet door de Tempel zijn geweest, en van wie velen van mening zijn dat zij niet vallen onder de beperkingen inzake kleding. Zonder door te denken volgen zij de grillen van de mode. Velen van hen dragen als er een feest wordt gegeven mouwlouze japonnen met zulke diepe decolletés en zulke korte rokken, dat zij een waarlijk fatsoenlijk man van verwaring doen blozen. Hoewel het dan misschien in sommige kringen de gewoonte mag zijn dergelijke japonnen

te dragen, past het de dochters van de heiligen der laatste dagen niet zich op een dusdanige wijze uit te dossen.

„Een avondjapon kan mooi zijn en de draagster goed staan zonder afkeurenwaardig te zijn. De japon moet de schouders en de bovenarm bedekken; de ronde of V-hals mag niet te diep zijn uitgesneden en de rok mag niet onfatsoenlijk kort zijn. Zeer dunne stoffen, die op zichzelf mooi kunnen zijn, getuigen van goede smaak, tenzij ze worden gedragen met onderkleding die het lichaam voldoende bedekt.

„Ongepaste straat- en middagkleding worden veel gedragen. Uitzonderlijk korte rokken en blouses met diepe V-hals getuigen van slechte smaak en wijzen op een gebrek aan fatsoen bij de draagster. Blouses van crêpe georgette of andere doorzichtige stoffen worden door de beste deskundigen niet gepast geacht, tenzij ze worden gedragen over een bijpassende ondoorzichtige onderjurk.

„Ten aanzien van deze dingen is het moeilijk het gewenste resultaat te bereiken zonder de medewerking van de coupeuse of huishoudster, die veel invloed heeft op de kleding die in welke gemeenschap dan ook gedragen wordt. Daarom moet men hun hulp inroepen om deze noodzakelijke verbeteringen aan te brengen.

„Het is verbazingwekkend dat veel jonge vrouwen zich buitenissig kleden in de onjuiste veronderstelling dat zoiets hen aantrekkelijk maakt. Goede mannen overal ter wereld bewonderen fatsoenlijk geklede meisjes en vrouwen. Tijdens de ambtenarenvergadering van de OOV in 1916 deed president Joseph F. Smith de volgende uitspraak: „Ik geloof niet dat er een fatsoenlijke man in deze stad of op de wereld is, die niet zonder meer de voorkeur zou geven aan een dame die zich fatsoenlijk en netjes kleedt met kleding die eerder bedoeld is om haar te beschermen tegen onbescheiden blikken dan haar daaraan prijs te geven, zoals het geval is met degenen die half gekleed over straat gaan. Ik beoordeel de mannen, tot op zekere hoogte tenminste, naar de maatstaven die ikzelf hanteer.”

„Weldenkende mannen en vrouwen overal ter wereld denken goed na over kleding. Idealen van werkelijk fatsoen wordt nieuw leven ingeblazen. Onlangs was kleding een van de voornaamste onderwerpen die behandeld werden tijdens een vrouwenbijeenkomst in New York. Onder andere werden deze gevoelens uitgesproken: „Bent u — een vrouw — bereid voor uw Maker te verschijnen en geoor-

doe ik hierin aan de hoogste normen van fatsoen en aan mijn overtuiging als lid van de Kerk van Christus?”

De normen die door president David O. McKay en zijn raadgevers zijn vastgesteld, werden uiteengezet in het pamflet *De kracht van de jeugd*:

„Het is moeilijk een algemene verklaring over normen van fatsoenlijke kleding te geven, omdat fatsoen niet per centimeter of naar de snit gemeten kan worden. Wat de ene persoon fatsoenlijk staat, hoeft dat voor een ander nog niet te zijn.

De normen van de Kerk vereisen dat jongens en meisjes passend gekleed zijn, zowel op school, tijdens een avondmaalsvergadering of andere vergaderingen van de Kerk, dansavond of sportdag, als in een kamp, in het eigen gezin of bij anderen thuis. Ingetogenheid is een bescherming voor de jonge mensen in de Kerk en het is een van de manieren waarop de Heer hen helpt een rein en gezond leven te leiden.

„De meisjes dienen zich te kleden ter verhoging van hun natuurlijke schoonheid en vrouwelijkheid. Kleren dienen gemakkelijk te zitten en er goed uit te zien, zonder de aandacht op iemands lichaam te vestigen; rok en jurk dienen bijvoorbeeld een behoorlijke lengte te hebben, en ze moeten niet te strak zitten. Jurken mogen niet te laag uitgesneden zijn. Jurken zonder schouderbandjes zijn niet aanvaardbaar, terwijl uiterst smalle schouderbandjes aan zonnepakjes of avondjurken evenmin aanvaardbaar zijn. Er zijn maar weinig meisjes en vrouwen die er in een rugloze of strapless japon goed uitzien. Een dergelijk model maakt het figuur vaak onbevallig en grof, of het accentueert een knokige lichaamsbouw.

Thuis in de tuin, op de fiets, op wandeltochten, in een kamp of bij het sporten, kunnen meisjes en vrouwen heel goed pantaloons dragen. Deze moeten echter niet te nauw zijn. Driekwart broeken, bermuda-shorts of andere broeken die net boven de knie komen zijn aanvaardbaar. Uiteraard moeten zij die door de tempel zijn geweest gepaste kleren dragen.

...Kledingstukken die op een ochtendjas lijken, behoren niet in het openbaar te worden gedragen, maar alleen thuis. Strakke truitjes en nauwsluitende kleren zijn nooit gepaste kleding voor heiligen der laatste dagen.

Badpakken die het lichaam op onbehoorlijke wijze onbedekt laten, zoals bikini's en tweedelige badpakken e. d., dienen niet gedragen te worden. Badpakken worden voor één bepaald doel gemaakt en mogen niet zo maar als een zomerse dracht gedragen worden, maar horen alleen voor het zwembad te worden gebruikt. Onderweg naar en van het zwembad moeten jongens en meisjes geheel gekleed zijn, of tenminste iets over hun badpak heen dragen.”

De kleedgewoonten hebben in de loop van de 130 jaren waarin deze toespraken werden gehouden sterke veranderingen ondergaan. Hoewel de roklengte in de loop der jaren veranderd is, blijft de geest van wat deze profeten hebben gezegd hetzelfde. Ons lichaam is een tempel van God. Het is heilig en mooi en het mag niet aan de hele wereld tentoongesteld worden, zodat het iets alledaags en gewoons wordt. Zo zou ook de jurk die je voor bepaalde gelegenheden bewaart al gauw dat bijzondere kwijt raken als je hem elke dag zou dragen. Waarom ben je aan het sparen voor een fiets of een brommer, terwijl je je geld ook zou kunnen besteden aan patates frites of grammofonplaten? Waarom doe je zo je best om piano te leren spelen, terwijl je naar de bioscoop zou kunnen gaan? Waarom zijn de kersen niet het hele jaar door op de markt, en waarom is het niet altijd lente? Betekent die fiets of brommer niet veel meer als je ervoor hebt gewerkt en gespaard? Ben je niet blij als je aan de piano zit en de pianoconcerten van Liszt? Volgens de regelen der kunst kunt spelen? Ben je niet blij dat je je tijd niet alleen hebt gebruikt om spelletjes te doen toet je klein was? Zouden de kersen je niet gauw gaan vervelen als je ze elke dag moest eten? En wat zou de lente nog betekenen zonder de koude van de winter? Zo

Goede mannen overal ter wereld bewonderen fatsoenlijk geklede meisjes en vrouwen — Joseph F. Smith, 1917.

deelt te worden in de kleren die u nu draagt? Vertellen dat kleuterrokje, en de peilloos diepe V-hals van uw blouse de belangrijkste kenmerken van de minimale modegrillen van dit moment, hoe uw karakter is? Wijzen de japon de hoed die u momenteel draagt op het feit dat u een redelijk denkende, intelligente vrouw bent? Goede vrouwen horen hun eigen mode te hebben. Wij geloven niet in een onelegante of merkwaardig voorkomen, maar we houden wel vol dat de kleren van een vrouw moeten laten zien dat zij karakter heeft — en niet dat het haar aan karakter ontbreekt.

„Vrouwen die heilige der laatste dagen zijn, moeten hierin de toon aangeven. Vooral ambtenaresen dienen het goede voorbeeld te geven. Op elke ambtenares en lerares rust de individuele taak blijk te geven aan haar bereidwilligheid zich te kleden volgens gepaste idealen. Ieder van hen zou zichzelf de vraag moeten stellen: Vol-

zal ook het lichaam niet meer geëerd worden dan een schoenmaat als het niet bewaard wordt voor de juiste tijd. De Heer heeft je dit leren begrijpen om je te helpen rein te blijven voor degene waarmee je één zult worden voor deze tijd en voor de eeuwigheid. Onlangs stemden het Eerste Presidentschap en de Raad der Twaalven in met de volgende verklaring betreffende de kleding van vrouwen en meisjes:

„... *latsoen kan niet per centimeter of naar de snit gemeten worden. Wat de ene persoon fatsoenlijk staat, hoeft dat voor een ander nog niet te zijn.*“ D. O. McKay, 1967

„... *Wij hebben onze leden steeds de raad gegeven ingetogen te zijn in hun kleding, en in verband daarmee normen te handhaven die hun familieleden, vrienden en kennissen niet in verlegenheid brengen.*

„*Wij adviseren onze mensen dat zij geen pantalon of minirok behoren te dragen als zij naar de tempel gaan, en dat zij zich ook niet anderszins onwettig horen te kleden. Wij achten het echter niet verstandig of noodzakelijk instructies te geven betreffende kleding, waar het bijwonen van onze kerkelijke bijeenkomsten betreft, hoewel wij wel van mening zijn dat onze mensen bij die gelegenheden horen te bedenken dat zij in het huis des Heren zijn en zich daarnaar dienen te gedragen.*“

Anderen hoeven je niet te vertellen hoe lang je rok moet zijn of welk badpak je moet dragen. Je bent geen goede dienstmaagd als je in al deze dingen geboden moet worden. Voel

zelf aan wat er in deze zaken moet gebeuren door er over na te denken en door de Heer te vragen. En als je deze regels naar de geest opvolgt, moet je ook niet vallen over die ene centimeter die je rok korter of langer is (of de rok van een ander), zodat je het gevoel hebt dat je door die ene centimeter naar de hemel of de hel gaat. En ga zeker niet je hele garderobe wegdoen omdat je bij dit spelletje geen enkel punt hebt behaald. Gebruik je fantasie om de oude kleren te veranderen en nieuw te maken. „En of hij modieus was of niet, de gewoonte zou zo'n japon al gauw mooi maken.“ Schakel over op de ingetogen midi- of maxi-lengte als dit je goed staat. Maak jezelf zo aantrekkelijk mogelijk, maar vergeet niet dat je waarden, visie en persoonlijkheid blijken uit de manier waarop je je kleedt.

Enkele jaren geleden, toen ik modecoördinatrice was bij een warenhuis in Californië, kreeg ik allerlei reacties op de lengte van mijn rokken. Velen juichten de lengte toe; moeders maakten hun dochters erop attent; anderen vroegen waarom ik mijn rokken niet iets korter maakte. Omdat ik met mode te maken had, legde ik eenvoudig uit dat het „in“ was je eigen mode te ontwerpen. Veel kledingstukken die ik droeg ontwierp ik inderdaad zelf, en het was wel vaak heel anders dan wat over het algemeen werd gedragen, maar het gaf uiting aan mijn persoonlijkheid, en daarom voelde ik me er bijzonder prettig in.

Wil jij als lid van de kerk van Christus kleren dragen die de aandacht van geestelijke waarden afleiden? Leiden jouw kleren de aandacht van andere mensen af? Zijn je kleren het belangrijkste in je leven? Gebruik je al je tijd om ze te maken of al je geld om ze te kopen?

Nu je in de gelegenheid bent geweest je eigen keuze eens nader te bekijken, zullen we eens nagaan of jouw conclusies overeenkomen met die van ons.

1. (A) B
2. A (B)
3. A (B)

4. A (B)
5. A B
6. (A) B
7. A (B)
8. A (B)
9. (A) B

1. Keuze B is te opvallend om mee naar de kerk te gaan; iedereen zou naar jou kijken in plaats van de aandacht te vestigen op de sprekers en de geest van de dienst.

2. A is beter geschikt voor een avond of voor een feestje thuis; het hangt wel af van de stof en de accessoires die je gebruikt.

3. „Badpakken die het lichaam op onbehoorlijke wijze onbedekt laten, zoals bikini's en tweedelige badpakken e.d. dienen niet gedragen te worden.“

(Eerste Presidentschap, 1967.)

4—5. Het blote middenrif en de diepe V-hals zijn te uitdagend.

6—7. „Vertelt dat kleuterrokjes . . . hoe uw karakter is?“

(Eerste Presidentschap, 1917.)

8—9. „Ik geneer me als ik die strakke kleren zie — als ik het figuur van de dames zie.“ (Brigham Young.) „Strakke truitjes en nauwsluitende kleren zijn nooit gepaste kleding voor heiligen der laatste dagen.“

(Eerste Presidentschap, 1967.)

En nu je al je geld aan nieuwe kleren hebt uitgegeven, moet je hier eens over nadenken: Negentig jaar voor de komst van Christus gaven de Nephieten alles wat ze hadden aan de armen en zieken, „en zij droegen geen kostbare kleding; nochtans waren zij net en liefelijk.“ (Al. 1:27.)

En de Heer schonk hun grote welvaart, maar na acht jaar „(begon) het volk hoogmoedig . . . te worden wegens hun buitengewoon grote rijkdommen en hun fijne zijde en hun fijn getweerd linnen en wegens hun kudden kleine en grootvee, en hun goud en zilver, en allerlei kostbaarheden, die zij door hun ijver hadden verkregen; en in dit alles verhieven zij zich in hun pronkzucht, want zij begonnen zeer kostbare kleding te dragen.“ (Al. 4:6.) Toen begonnen zij een afkeer te krijgen van andere mensen en keerden de armen de rug toe.

(wordt vervolgd op blz. 129)

V&A

Vraag en antwoord

Deze antwoorden worden gepubliceerd om hulp en perspectief te bieden en niet als leerstellige uitspraken van de Kerk.

„Tijdens onze lessen over milieubeheer wordt bij ons op school fel van leer getrokken tegen mensen die zo egoïstisch zijn meer dan twee kinderen op de wereld te zetten, omdat die al overbevolkt raakt en zo sterk vervult. Wat kan ik hierop antwoorden?“

Antwoord: Bahr

Om te kunnen vaststellen of een daad al dan niet egoïstisch is, moeten we de beweegredenen en de waarden kennen van de betrokken personen. Ik hoop dat jullie tijdens je lessen maatschappijleer het woord *„ethnocentrisch“* hebben besproken. *„Ethnocentrisch“* is een term voor de neiging die bepaalde groepen mensen hebben om de waarden van hun eigen groepje als juist en gepast te beschouwen en alle andere waarden of manieren waarop iets gedaan kan worden als onjuist, slecht of zelfs egoïstisch.

De zinsnede „mensen die zo egoïstisch zijn meer dan twee kinderen op de wereld te zetten“ is een volmaakt voorbeeld van een ethnocentrische houding. Deze zinsnede zegt dat iemand die het bestaat meer dan twee kinderen te willen egoïstisch moet zijn — en waarschijnlijk nog meer negatieve karaktertrekken moet hebben — omdat hij er een andere mening op nahoudt dan de leraar en de meeste klasgenoten.

Laten we eens enkele voorbeelden van dingen, die gezien vanuit het standpunt van je klasgenoten egoïstisch zijn, nader bekijken. De vereniging voor veilig verkeer voert een veiligverkeersactie om het aantal verkeersslachtoffers te doen afnemen; een arts vecht voor het leven van ouden van dagen; een verpleegster doet haar best om te vroeg geboren of ziekelijke kinderen in leven te houden; een soldaat maakt liever mensen krijgsgevangen dan dat hij een hulpeloze vijand doodt; een maatschappelijk werker probeert de hygiënische omstandigheden te verbeteren om daardoor de kindersterfte in een krottenwijk te verlagen.

Al deze voorbeelden illustreren de waarde dat mensen belangrijk zijn, dat de heiligheid van elk individu veel belangrijker is dan het abstracte begrip overbevolking.

Als je doorredeneert in de geest van de vraag die je stelde, zijn de mensen die ik in de voorbeelden noemde allemaal egoïsten, omdat ze allemaal de omvang van de bevolking handhaven en zelfs vergroten, omdat zij geloven in een hogere waarde.

Stephen Crane¹ schreef eens een gedicht waarin een regel voorkomt van deze strekking: „Denk zoals ik denk . . . anders ben je een beroerling.“ Het antwoord luidde: „Dan ben ik maar een beroerling.“ Als je te maken hebt met mensen die zich alleen op hun eigen belangengroep richten en die zich met niets liever bezighouden dan met de overbevolking, dan kunnen mensen die hogere prioriteiten stellen zich er maar beter bij neerleggen dat ze voor beroerling worden uitgemaakt. Maar dat is de last van het anders-zijn, en van het leven volgens de waarden van het Evangelie.

Ik vrees dat er geen eenvoudig antwoord gegeven kan worden op de vraag: „Wat kan ik hierop antwoorden?“ Het komt erop neer dat jij bepaalde waarden hebt, en zij hebben andere waarden. De meeste maatschappelijke stelsels staan ervoor in dat jij het recht hebt er andere waarden op na te houden dan je bureu. Je hebt recht op je eigen overtuiging ten aanzien van de heiligheid van het menselijk leven, de vreugde en de

schoonheid van kinderen, en je hebt het recht een gezin te hebben dat jou in staat stelt die waarden door je gedrag te uiten.

Zo hebben ook de anderen recht op hun eigen waarden — de mensen die liever willen voorkomen dat kinderen geboren worden of het aantal kinderen liever drastisch willen beperken, dan dat ze willen leren hoe zij zo kunnen organiseren en samen delen, dat er meer kinderen in hun huis worden ondergebracht.

De feiten zijn dat er geen werkelijk

anti-vervuilingsmensen met opvallend gemak hun argumenten gewijzigd. Misschien herinner je je nog dat men eerst steeds het argument hanteerde dat wij onze bevolkingsaanwas drastisch moeten beperken, of anders omkomen van de honger. Men zei dat er ons een hongersnood boven het hoofd hing, tenzij we niet zoveel kinderen meer kregen.

Daarna zakte het argument van de hongerdood naar de tweede of derde plaats toen de „groene revolutie“ in de agrarische sector duidelijk maakte

Wat een klutskoek! Wat een pure, doorzichtige klutskoek!

Niemand weet wat een optimale bevolkingsdichtheid is. Om een optimum te bepalen moet je een reeks waarden hebben, en de wetenschap kan geen waarden verschaffen die gehanteerd kunnen worden als uitgangspunt voor een dergelijk optimum. Als je bij voorbeeld besluit dat een van je waarden is dat omkomen van de honger zoveel mogelijk moet worden voorkomen (d.w.z. dat je besluit dat sterven van de honger erger is dan nooit geboren zijn), dan kom je aan een heel andere optimale bevolkingsomvang dan wanneer een van je waarden is dat zoveel mogelijk mensen het leven moeten meemaken.

Als je als voornaamste norm hanteert dat zoveel mogelijk mensen het zo goed mogelijk moeten hebben, en als je dan precies kunt zeggen wat dat „goed“ inhoudt, dan kom je aan weer een andere optimale bevolkingsomvang.

De kwestie is, dat al dat gepraat over overbevolking is gebonden aan veronderstellingen over *hoeveel* mensen er in leven gehouden moeten worden, de *manier* waarop ze in leven moeten worden gehouden, en *waarom*. Maar de waarden die hier achter zitten, worden zelden of nooit duidelijk omschreven.

Soms raken mensen onder de indruk van de welbespraaktheid van bevolkingsbeperkers, en ze borduren op hun stramien voort zonder zich te realiseren dat de waarden en veronderstellingen die eraan ten grondslag liggen dwars tegen veel van hun eigen waarden ingaan. Vandaag de dag is het „in“ om over overbevolking te praten. Het is een van de meest algemeen aanvaarde ideeën van onze tijd. Weinig mensen nemen de moeite om te vragen wat het werkelijk betekent, of om te vragen met welke waarden er rekening wordt gehouden als wordt vastgesteld wat onder- of overbevolking of optimale bevolking is.

Maar voor jou, een volgelving van Christus, liggen de zaken iets anders. De waarden die samen het Evangelie van Jezus Christus vormen, zijn een

verband bestaat tussen vervuiling en bevolkingsaanwas. Tientallen jaren lang heeft de maatschappij het vervuilingprobleem verwaarloosd, en er zijn veel dingen gedaan die wel op korte termijn winst opleveren, maar die in termen van vervuiling op lange termijn uitermate kostbaar zijn. Het staat nog te bezien of de maatschappij bereid is grootscheepse veranderingen in het maatschappelijk bestel aan te brengen om de vervuiling tegen te gaan of om zelfs een niet-vervuilende maatschappij te worden. Maar het probleem afschuiven op de omvang van de bevolking is de feiten ontwijken.

Milieuvervuiling is een gevolg van de levenswijze van de bevolking en is niet afhankelijk van de bevolkingsdichtheid.

Met de komst van milieubeheer als een belangrijk geschilpunt, hebben de

dat de aarde vele malen haar huidige bevolking kan voeden, en vervuiling en de bevolkingsdichtheid in bepaalde kleine gebieden werden geliefde argumenten.

In de tijd dat het verbeteren van de levensstandaard werd gezien als een deugd, kozen ouders die een gezin wilden stichten bewust tussen een kind en een materiële aanschaf. In die tijd was het voor sommige mensen soms moeilijk de betrokken waarden te identificeren, en vast te stellen welke keuze nu egoïstisch was. Nu is het veel gemakkelijker. De zogenaamde bevolkings- en milieudeskundigen laten ons met het materialisme rustig onze gang gaan, en ze verzekeren ons er met veel omhaal van dat we daarmee tegelijkertijd kiezen voor het in stand blijven van het menselijk geslacht.

uitvloeijsel van wat Christus leert over wie de mens is en waar het leven op aarde voor is. Laten we een aantal van die waarden eens nader bekijken. Het Evangelie leert dat de mens, een eeuwig wezen, een kind van God is. Het Evangelie leert dat het leven een zeer belangrijke leerperiode is, maar dat het maar één fase in het bestaan van de mens beslaat. Het Evangelie leert dat een van de voornaamste redenen voor onze komst naar de aarde is, dat wij een stoffelijk lichaam krijgen. Het ontvangen van een stoffelijk lichaam en de daaraan verbonden mogelijkheden vormt het essentiële stadium in de vooruitgang van de mens naar zijn eeuwige bestemming. Als kinderen van God, en leden van een eeuwig geslacht, beseffen wij dat het sterfelijk leven tijdelijk is en dat de klaarblijkelijke beperkingen daarin — drie dimensies, de dood, begin en einde, verdriet en pijn — niet noodzakelijkerwijs gelden voor het bestaan buiten het sterfelijk bestaan.

Het Evangelie leert dat de mens, een kind van God, belangrijker is dan welk ander scheeps Gods dan ook. Bomen, rivieren, lucht, woestijnen, aarde en zelfs andere werelden werden voor de mens *geschapen*; hij werd niet voor die andere scheppingen geschapen. „Dit is Mijn werk en Mijn heerlijkheid,” zegt God, „de onsterfelijkheid van de mens tot stand te brengen.” (Moz. 1:39) Dat wil niet zeggen dat de mens deze scheppingen zonder eerbied mag behandelen; integendeel, diepe eerbied voor alle vormen van leven en voor het wonderbaarlijke, ingewikkelde functioneren van de natuur is een van de kenmerken van christelijk leven. Maar het is duidelijk waar onze prioriteiten liggen: een mens is meer waard dan een boom, een woud, een natuurbeschermingsgebied of zelfs alle rijkdommen der aarde.

In het licht van deze waarden doen uitdrukkingen als „baby-vervuiling” me de rillingen over de rug lopen. De aarde is er voor ons, en niet wij voor de aarde. Het gaat niet om de aarde contra de mens, maar om de aarde voor het nut van de mens. De priori-

teiten zijn duidelijk: de weldaad van het leven op aarde moet aan zoveel mogelijk vertegenwoordigers van ons eeuwig geslacht gegeven worden. Als het leven op aarde een leerperiode is, laten wij onszelf dan zo organiseren dat iedereen die onze Vader wil sturen kan profiteren van dat leren. En laten we begrijpen dat de voordelen van het leren niet afhankelijk zijn van het handhaven van een bepaalde norm ten aanzien van zoveel mensen per vierkante kilometer, en ook niet van het terugkeren van elk gezin naar een eigen boerderij. Een huis, een koelkast, een auto, zijn geen eerste vereisten voor een hoogwaardige ervaring op aarde.

Voor degenen die de mensen zien als afstemmingen van lagere levensvormen, een toeval in een toevallig heelal, en die het leven zien als een korte en vervelende ervaring die tot niets leidt, heeft het misschien zin te zorgen dat de wereld van hun kinderen en de nakomelingen daarvan zo plezierig en zo gemakkelijk mogelijk is. In dit perspectief doet het feit of er weinig mensen, veel mensen of helemaal geen mensen zijn er weinig toe en misschien zouden zij wel zeggen: hoe minder mensen, des te beter.

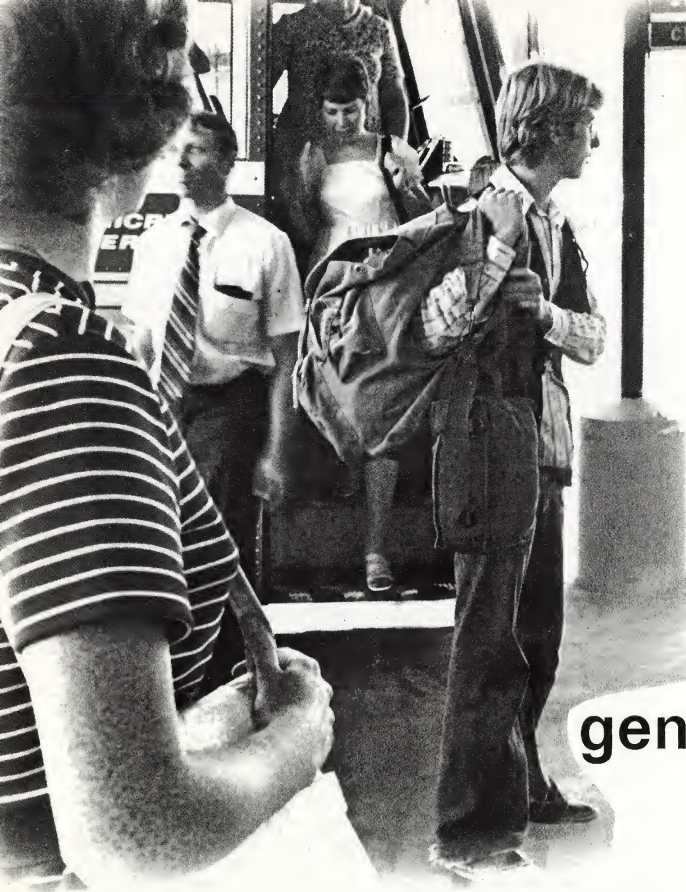
Maar als wij geloven dat de mens het nakomelingschap van God is, dat de aarde er voor de mensen is en dat het leven op aarde een tijd is waarin men een lichaam krijgt en het leven met andere mensen meemaakt, dan worden sommige zogenaamde problemen getransformeerd tot een uitdaging om nieuw leven te schenken.

Je moet beseffen dat jij uiteindelijk hun vragen over bevolking en milieubeheer niet afdoende kunt beantwoorden, tenzij je leraar of je klasgenoten er dezelfde waarden op nahouden of bereid zijn ze te respecteren. Dat komt doordat jouw standpunten omtrent het wezen van de mens anders zijn dan die van hen — de feiten die jij op de ene manier interpreteert, leggen zij weer anders uit. Neem maar van mij aan dat de verschillen diepgaand en fundamenteel zijn. Misschien zou je — althans met je heel goede vrienden — de discussie kunnen beginnen

met het bespreken van „wat de mens is, en wat hij kan worden”, in plaats van direct jouw mening ten aanzien van het bevolkingsprobleem naar voren te brengen.

Je moet echter weten dat de problemen waarmee de menselijke samenleving te kampen heeft niet het gevolg zijn van de bevolking op zich, maar van *verdorven en ondoelmatige organisatie van de maatschappij*. Een aantal deskundigen zou je iets anders willen laten geloven, en dat eenvoudig omdat het veel gemakkelijker is te voorkomen dat kinderen geboren worden dan om de volwassen mannen en vrouwen van de wereld de waarden waarnaar zij leven te laten veranderen. Ook wij zijn ervan overtuigd dat de milieuvervuiling een ernstig probleem is. Maar het is geen voortvloeijsel van de omvang van de bevolking, maar is een gevolg van het feit dat maatschappelijke groeperingen slecht worden geschoold, slecht zijn georganiseerd, en geen acht slaan op de gevolgen van hun daden. Wij geloven dat het menselijk geslacht, als het onderwezen wordt in de juiste beginselen, kwalitatief en kwantitatief menselijk leven zal voortbrengen op een schaal die nu ondenkbaar is.

Laat ik je, alvorens te besluiten, vlg enkele vlugge antwoorden geven. Maak mensen die klagen over de ruimte duidelijk, dat het grootste gedeelte van het aardoppervlak onbewoond of dunbevolkt is. Wij zouden op moeten houden met onze krachten en middelen te verspillen om elkaar te doden, en we zouden moeten leren de rest van de aarde bewoont te maken. Als er op die manier niet voldoende ruimte blijkt te zijn — en een aantal bevolkingsplannen zijn erop gericht de lezers te doen geloven dat een oneindige bevolking vlak om de hoek wacht — vertel dan over steden op zee, onder de zee of steden die boven het land uit torenen. Als je nagaat hoe snel de science fiction van de afgelopen tien jaar werkelijkheid geworden is in dit decennium, zijn dergelijke bezparingen niet zo ondenkbaar. Het mensdom is te zeer cultuur-gebonden in (wordt vervolgd op blz. 128)

Zuster Knowles, reeds vele jaren een geslaagd free-lance schrijfster, is moeder van drie kinderen en woont in Wijk 17 van de ring Mount Ogden.

Verhaal

De generatie-val

DOOR MARY EK KNOWLES

Toen de bus het stationsplein van Wharton opreed, keek Joe Anderson uit het raam, op zoek naar oma Anderson. Tante Margo had tegen hem gezegd: „Je bent nu al twaalf jaar bij me in huis. Je bent nu achttien, en Ben en jij kunnen het helemaal niet met elkaar vinden, dus nu moeten de Andersons maar voor je zorgen.“

Ben Trasker was de man met wie tante Margo pas was getrouwd. Vanaf het eerste moment al leek hij te proberen een excuus te vinden om Joe de deur uit te werken. Nadat Ben een keer had

afgegeven op „dat langharig, werkschuw tuig,“ had Joe zijn haar laten groeien en begon hij jaszes met franje te dragen, en hij begon op te trekken met Zip de Woestaling. En toen had Ben gezegd: „D'r uit jij!“

En nu zou Joe dus bij de moeder van zijn vader gaan wonen, in Wharton. Een ogenblik was hij aan het dagdromen. Oma zou blij zijn als ze hem zag. Het leven zou nu net zo geborgen zijn als voordat Mam en Pa verongelukten, toen hij zes jaar was.

Met een schok stond de bus stil. Hij

pakte zijn khaki rugzak en stapte uit. Oma zou niet blij zijn hem te zien. Twaalf jaar lang had ze niet eens laten merken dat ze wist dat hij nog leefde. Ze zou vast en zeker één blik op zijn lange blonde haar werpen en rechtsomkeert maken. Zou hij haar herkennen? Ze was natuurlijk wel bij de begrafenis geweest. Hij herinnerde zich haar als een grote vrouw met bruine ogen. Ze had hem gekust, en gedeeltelijk waren toen het verdriet en de angst uit hem verdwenen.

Zijn blauwe ogen speurden de men-

senmenigte af, maar nergens zag hij een glimlach die hem welkom heette. Een gevoel van onzekerheid maakte zich van hem meester. *Waarom ben ik in 's hemelsnaam ooit geboren? Wat heeft het leven trouwens voor zin?* vroeg hij zich af. Voor oma was hij nou ook niet bepaald een lot uit de loterij. Maar hij moest wel naar haar huis toe, want dat was het enige adres dat Zip de Woesteling van hem had. Als Zip kwam zouden ze eerst naar een grote stad gaan, en daarna naar het buitenland.

Af en toe was Joe bang voor Zip. Instinctief wist hij dat hij bij hem uit de buurt moest blijven, maar sinds tante Margo was getrouwd was Zip de enige geweest met wie hij kon praten.

„Joseph!“ Verrast draaide hij zich om toen hij zijn naam hoorde roepen, en hij keek neer op een kleine vrouw met wit haar en hartelijke bruine ogen. Opeens herinnerde hij zich dat zijn vader eens had gezegd: „Ma hield ons er flink onder!“ Hoe kon dit tere poppetje er ooit iemand onder houden? Ze was helemaal niet groot. En toen bedacht hij dat hij tenslotte nog maar een kleine jongen was toen hij haar de laatste keer zag. „Dag oma.“ „Wat ben jij groot geworden, maar ik zou je toch wel herkennen, waar je ook was. Buk eens, dan kan ik je een kus geven.“

De kus was hartelijk en zijn hart bonsde plotseling in een opwelling van hoop. Toen herinnerde hij zich dat tante Margo had gezegd:

„De Andersons zijn schijnheilige huichelaars.“

„Laten we je bagage even gaan halen, Joseph.“

„Ik heb alleen maar dit bij me. Mijn hutkoffer wordt nagestuurd.“

„Laten we dan naar huis gaan. Het is maar een paar minuten lopen, en het is zo'n heerlijk weertje.“

Toen ze de hoek omgingen botste er een man tegen hen op. „Pardon.“ Toen zag hij Joe en lachte: „Neemt u mij niet kwalijk *dames*.“ Joe kon hem wel in elkaar timmeren. Ze liepen de straat door en hij hoorde fluisteren: „Hé, is dat nou een jongen of een meisje? Moet je dat lange haar zien.“ Wat een

duf stel inboorlingen! Hij hoopte dat Zip een beetje op zou schieten.

Hij wierp een blik naar zijn oma. Haar rug was kaarsrecht. Als ze thuis kwamen zou ze hem vast wel een fikse veeg uit de pan geven. Ze wees hem interessante plekjes aan — het kantongerecht, het park — maar hij hoorde haar nauwelijks. Hij ademde diep de frisse lucht in, en met zijn adem nam hij iets van het majestueuze van het gebergte in de verte in zich op.

„De nieuwe scholengemeenschap staat aan de andere kant van de stad, Joseph. Je gaat daar naar school met je neef Edward. De hele familie komt zondag eten om je welkom te heten. Ah, dag broeder Peek. Dit is de zoon van Justin.“

Ze stonden voor een winkel met een uithangbord waarop stond APOTHEEK PEEK.

Een man met wit haar lachte hem toe. „Dus jij bent nu de zoon van Justin. Je vader was vroeger ook loopjongen bij me. Je doet me aan hem denken. Kom je hier bij je grootmoeder wonen? Toevallig heb ik net iemand nodig. Wil jij niet bij mij komen werken?“

„Ja graag, meneer!“ Opeens werd hij zich pijnlijk bewust van zijn uiterlijk. Misschien zou hij toch wat van zijn haar afknippen, een beetje maar.

„Mooi zo. Als je maandag komt, zal ik je de zaak laten zien.“

„Dank u wel, meneer.“ Joe was in de wolken, en ze liepen verder.

„Sjonge, Oma, die man kent me niet eens.“

„Hij kent de Andersons wel. We staan bekend om onze eerlijkheid.“

Voor een groot roodstenen huis stonden ze stil. De herinneringen schoten weer door zijn hoofd. Hij wist dat hij hier heel lang geleden met Mam en Pa was geweest. Zijn hart ging sneller kloppen van opwinding, en op dat moment reed er een auto vol jongens voorbij.

„Hé, blondje! Ben je vanavond vrij?“

Joe draaide zich snel om. „Ik laat m'n haar niet afknippen, Oma, wat u er ook van zegt.“

„Heb ik je dan gevraagd je haar af te knippen, Joseph?“

„Nee.“ Hij wiebelde van zijn ene voet op de andere.

„Als jij het zo wilt hebben, dan is dat je goed recht. Maar —“ en ze streekte zijn haar naar achter, — „het is wel jammer dat je dat prachtige voorhoofd van je zo verstoppt. Kom, laten we naar binnen gaan, dan kunnen we zo eten.“ Hij werd begroet door de geur van iets heerlijks. Hij rammelde van de honger. „Je krijgt de kamer waar je vader vroeger sliep. Deze kant op, Joseph.“

Het was een grote, zonnige kamer met een schrijfbureau en een werklamp. „Je kunt je nog wel even opknappen. Over tien minuten is het eten klaar.“

Hij zag de vaantjes aan de muur. Wharton High. Hij had zijn kansen verspeeld toen hij halverwege van school afging. Dit was de kamer van zijn vader. Plotseling had hij het gevoel dat hij niet alleen in de kamer was, alsof er een liefhebbende arm om zijn schouders werd geslagen. Hij kon bijna een stem horen zeggen: „O, mijn zoon, mijn lieve zoon.“

„Pa,“ fluisterde hij. De tranen brandden achter zijn ogen. Geïrriteerd

veegde hij langs zijn ogen. Hij stond voor de spiegel in de badkamer. Oeil! Hij zag eruit als een halve wilde. Hij veegde zijn haar naar achter. Waarpempeel, hij had inderdaad een goed voorhoofd!

„Eten, Joseph!“ riep Oma.

Op de tafel stond een heel feestmaal uitgestald. Toen hij de ham wilde pakken, hield Oma's stem hem tegen.

„Wil jij alsjeblieft de zegen vragen, Joseph?“

Hij wist niet hoe! Maar Oma wachtte met gebogen hoofd. De herinnering

aan zijn vader die de zegen vroeg over het eten redde hem. „Onze Vader Die in de hemel zijt, wij danken U voor dit voedsel.“ Uit zijn geheugen kwamen de woorden weer terug. „Moge het dienen tot versterking van ons lichaam en ons de kracht geven om Uw wil te doen. Amen.“

„Dat is het gebed dat je vader altijd uitsprak. O, Joseph, het is zo fijn dat er weer een man is voor wie ik kan koken.“

Hij geloofde bijna dat ze van hem hield. Maar waarom had ze hem nooit geschreven? Toch at hij goed en het lege gevoel verdween. Maar wat at Oma weinig!

„Ik wil even gaan rusten, Joseph,“ zei ze tenslotte.“ Daarna doe ik de afwas en dan zullen we het fotoalbum eens bekijken.“

Nadat zij naar haar kamer was gegaan, ijsbeerde Joe door de kamer. Hij zou een eindje gaan wandelen. Hij deed de deur open, maar hij stopte. Hij moest Oma vertellen waar hij heen-ging. In de deuropening van haar kamer stond hij stil. Onder de deken lag haar lichaam als een heel klein hoopje. Opeens voelde hij dat hij haar wilde beschermen.

Hij liep het lange tuinpad op. Hij zag dat het grasveld nodig gemaaid moest worden. Nou, dat was niet zijn werk hoor! Weer in de keuken gekomen zag hij de borden op tafel staan. Hij glimlachte. Hij zou de afwas doen om haar te verrassen. Hij deed de hele afwas, en onderwijl floot hij zachtjes. „Tjonge, Joseph, je hebt de afwas gedaan!“ zei Oma vanuit de deuropening. „Je bent precies je vader.“

Opeens wilde hij iets fijns voor haar doen.

„Oma, misschien kan ik het geld dat ik bij de apotheek verdien opsparen en er dan een auto voor kopen. Hoe zou u het vinden om tochtjes te maken. Dan ziet u nog eens iets van de wereld.“ Even vergat hij Zip helemaal. „Maar we hebben al een auto, Joseph. Hij is in geen jaren de weg op geweest, maar ik kon hem eenvoudig niet wegdoen! Je grootvader gebruikte hem altijd als taxi toen hij nog jong was.“

„Heeft u een oude auto? Mag ik hem eens zien?“

„Kom maar mee. Hij staat in de garage, op blokken. In 1924, toen hij nog nieuw was, was het een heel luxe auto.“

Joe trok het dekzeil eraf, en daar stond de wagen, in volle glorie. „Die banden op de achterbank zijn nieuw.“

„Ja. Je grootvader was van plan de auto in orde te maken, maar toen werd hij ziek.“

„Kan ik morgen beginnen hem op te knappen?“

„Jij mag die auto hebben, Joseph. Dat zou je grootvader plezier doen.“

Hij was zo opgewonden, dat hij nauwelijks kon slapen. Hij werd wakker van een ratelend geluid. Oma was bezig de zware, oude grasmaaimachine over het grasveld te duwen. „Doe dat toch niet, Oma. Daar bent u te oud voor —“ Haar ogen speten vuur. „Ik bedoel — ik ben gek op grasmaaien. Ik zal het wel doen, en daarna ga ik aan de auto werken.“

Hij ontbeet haastig, en nam toen de maaimachine vastberaden maar vriendelijk van haar over. Terwijl hij de machine de lange stukken overduwde, bleef zijn haar maar steeds in zijn ogen vallen. „Wilt u mijn haar knippen, Oma?“

„Als je dat wilt, met plezier.“

Toen hij voor de spiegel zat, zei ze: „Ik knipte het haar van je vader ook altijd.“

„Lijk ik op hem?“ vroeg hij.

„Sprekend. Herinner jij je je vader, Joseph?“

„Ik herinner me hoe het was met hem hand in hand te lopen. Ik herinner me de manier waarop hij en mam samen lachten.“ En weer raakte hij in de war. Tanta Margo had hem verteld dat zijn moeder niet gelukkig was met zijn vader.

„Hij hield ons uit elkaar,“ had tante Margo gezegd. „Hij wilde haar niet met mij delen. Hij reed te hard met de auto. Hij heeft je moeder doodgeregend!“

„Zo is het genoeg, Oma.“ Hij bedoelde: *Genoeg pijnlijke herinneringen.*

Hij bekeek zichzelf in de spiegel en wat hij zag beviel hem wel.

Hij was de hele dag met de auto bezig.

Na een vlugge avondmaaltijd liep hij naar het pompstation om benzine en bougies te halen. Ten slotte zei hij: „Ik geloof dat u me een handje moet helpen, Oma. U moet de draadjes bijbuigen, terwijl ik —“

„O, ik weet wel hoe dat moet!“ Ze zag er gelukkig uit, en ze had blosjes op haar wangen.

Het was bijna tien uur toen de oude auto schuddend bewees dat er weer leven in zat.

„We hebben het klaargespeeld, Omal We hebben hem aan de praal gekregen!“

„Jij hebt het klaargespeeld, Joseph. Geweldig.“

„Het eerste dat ik morgenochtend ga doen is een tochtje maken met u.“

„Misschien beter morgenavond, Joseph — na de avondmaalsvergadering. 's Middags komen ze hier allemaal eten.“

In zijn slaapkamer bekeek hij het witte overhemd en de donkere broek.

„Ik hoop dat het de goede maat is, Joseph.“

„Ik hou meer van de kleren die ik aan heb.“

„Ze zijn heel kleurrijk, maar ik geloof niet dat ze geschikt zijn om ermee naar het huis des Heren te gaan, vind je niet?“

„Nee, Oma.“ Hij hoopte dat Zip hem nooit in zulke duffe kleren zou zien. Op de een of andere manier had hij er

niet zoveel zin in Zip weer te zien. Weer voelde hij zich verward.

In de zondagschool luisterde hij rustig toe terwijl de gemeente „O, mijn Vader“ zong. Hij las de woorden: „Woonde in Uwe heil'ge woning eenmaal niet mijn geest? . . . Met een wijs en heerlijk oogmerk zondt Gij mij naar d'aarde heen, . . .

Als ik dan geheel volbracht heb al het werk, door U geboën, wil dan toestaan,

dat ik kome, en voor eeuwig met U woon.“

Zijn hart zwol. Dat waren de antwoorden op zijn vragen. Wie ben ik? Waarom ben ik hier? De dood — en wat dan?

Om één uur kwamen de familieleden van zijn vader. Hij probeerde zich een beetje afzijdig te houden, want hij was het jarenlange zwijgen niet vergeten, maar hij werd in hun genegenheid betrokken. Hij probeerde hun namen te onthouden, maar dat was wel moeilijk. Toen zei oma: „Dit is je neef Edward. Jullie zijn precies even oud.“

„Hallo, Joe!“ Edward gaf hemeen hand en grinsde. Het was een lange jongen met donker haar dat in de nek lang was, maar keurig was gekamd. „Lij en ik zullen ons samen best vermaken.“

„Dat lijkt me geweldig!“ Hij had het gevoel dat zijn neef hem heel na stond. Na het eten zei hij: „Laten we even naar de achtertuin gaan. Ik wil je iets laten zien.“ Hij liet hem de auto in de garage zien.

„Ze heeft er al die tijd een keuzel overheen gehad. Ze zei dat ik ermee mag rijden. Wacht even, dan haal ik de sleutel.“

Enthousiast liep hij terug naar het huis. Toen hij stemmen hoorde, stond hij stil. „Het is te veel op uw leeftijd. . . .“ „Te zware verantwoordelijkheid. . . .“ „U moet naar ons luisteren. . . .“

Ze hadden het over hem! Tanta Margo had gelijk. Het waren inderdaad huichelaars. Hij draaide zich om en ging weer naar de garage.

„Heb je de sleutel?“ vroeg Edward. „Ik heb nu geen zin om te rijden.“ Hij maakte rechtsomkeert en liep weg. „Wacht even, ik ga met je mee.“ „Ik wil alleen zijn!“

In het park ging hij op een bank zitten, en de tranen brandden hem in de ogen. Hij had zich daar zo geborgen gevoeld. En nu . . .

Het was al donker toen hij terugkwam. Oma wachtte bij het tuinhok. „Joseph, waarom ben je weggegaan?“

„Ik wil er niet over praten.“ „Zoals je wilt, Joseph.“

Hij droomde dat hij in een mist liep en probeerde zijn vader en moeder te vinden. Hij werd wakker van getik op het raam. Daar stond Zip in het maanlicht, met zijn lange haar tot op zijn schouders. „Zip je bent gekomen!“

„Allicht, joh, dat had ik toch gezegd. Moet je horen, een straat of twee verder is een oude apotheek. Daar kunnen we een kraak zetten, een lading hard drugs pikken, en die dan verkopen.“

De apotheek van Peek waar hij maandag zou beginnen te werken!

„Geen slome dorpjes meer voor ons.“ Zip schilderde Joe een levendig beeld voor van wat hun leven zou worden.

„Hier vandaan vind ik best, maar aan die kraak doe ik niet mee.“ De Andersons moesten toch niets van hem hebben, maar hij was niet van plan de naam van zijn vader geweld aan te doen.

„Kom nou, het is al bijna licht!“ Hij liet zijn blik door de kamer glijden. Toen schoof hij het raam verder open. Maar op het moment dat hij naar buiten wilde klimmen, greep een sterke hand zijn jasje vast en rakte hem terug. In het maanlicht zag hij Oma staan. „Een kleinzoon van mij klimt midden in de nacht het huis niet uit.

Meneer Zip, als u mijn kleinzoon wilt spreken, dan kunt u op een fatsoenlijk tijdstip aan de voordeur komen.“

„Let niet op die ouwe zeur, Joe!“ Zips stem klonk gemeen.

„Dat is mijn grootmoeder, Zip.“ „Voor mij is ze toch een ouwe zeur. Kom op!“ Op dat moment zag Joe voor het eerst wat voor iemand Zip werkelijk was. Zijn gezicht was kwaadaardig.

„Je hebt gehoord wat mijn grootmoeder zei, Zip. Hoepel op!“ Zip draaide zich om en was verdwenen.

„Zo, jongeman, naar mijn slaapkamer. Mars!“

Joe begreep toen hoe Oma haar grote zons eronder had gehouden. Ze hooftte maar „Mars“ te zeggen, en je marcheerde.

In de slaapkamer keek ze hem aan. „Zo, en waarom ging jij er vandoor?“

„Hoe wist u dat ik er vandoor ging?“

„Ik heb zes zonen opgevoed, en daar heb ik zo het een en ander van geleerd —“ Plotseling wankelde ze. „Pillen in blauw flesje. Twee —“ Ze snakte naar adem terwijl ze naar het bed strompelde om te gaan liggen.

Hij gaf haar de pillen. Ze lag heel stil. Hij bad: „Laat haar alstublieft niet sterven. Misschien als ik meer tijd heb. . . .“

Na een paar minuten opende ze haar ogen. „Ik neem aan dat ik niet zo jong meer ben. Maar haal het niet in je hoofd iemand te vertellen dat ik weer een aanval heb gehad. De familie had het vandaag weer op me voorzien. „Dit huis brengt veel te grote verantwoordelijkheden voor u mee. U bent al over de tachtig.“ Als het aan hen lag zat ik nu in een bejaardenflatje, zonder mijn bloementuintje.“

Dus dat was het wat hij had gehoord! „Ik heb tegen ze gezegd: „Joseph woont nu bij me.“ Je woont toch bij me, hè?“

De wrange jaren van stilzwijgen doemden weer in zijn hoofd op. „Voer die tijd wilde u me ook niet hebben!“

„Hoezo? Wat bedoel je?“ „U heeft nooit iets van u laten horen!“ Zijn stem trilde.

„O, Joseph, m'n jongen. Ik heb je ge-

schreven. Ik heb je pakjes gestuurd. Alles werd teruggestuurd. Toen je vader en moeder verongelukten wilde ik je mee naar huis nemen, maar je tante zei dat je moeder lang genoeg had geleefd om haar te laten beleven dat zij voor je zou zorgen. Ik wilde blijven om voor je te vechten, maar je grootvader was ernstig ziek. Ik moest naar huis komen. Ik ben het spoor van je tante bijster geraakt. Ze was verhuisd en had geen adres achtergelaten."

Joe dacht aan de vele malen dat ze waren verhuisd.

"Toen Margo opbelde om te zeggen dat je bij mij kwam wonen, was ik zo blij, dat ik ervan huilen moest."

"Maar waarom heeft tante Margo dan tegen me gelogen? En ze zei dat mijn vader verantwoordelijk was voor de dood van mijn moeder!"

"Joseph, jongen, luister eens. Verdriet doet mensen wrede dingen aan. Je moeder en Margo waren tweelingzusters. Toen je moeder lid werd van de Kerk en trouwde, gaf Margo de Kerk en je vader de schuld. Ze raakte verbitterd. Het ongeluk was niet de fout van je vader. Er lag ijs op de weg en hij raakte de macht over het stuur kwijt. Maar geef Margo de schuld niet. Heb medelijden met haar en bid voor haar. Wees niet boos op haar."

"Dus u wilde me wél in huis hebben, Oma. U wilde het wél!"

"O, zo dolgraag, Joseph, en nu ben je hier en je kunt met Edward naar school gaan."

"Nee, dat kan niet. Ik ben van school af gegaan; blijven zitten. Het is nu te laat."

"Het is nooit te laat, Joseph. Je kunt studeren om je schade in te halen. Je kunt een toelatingsexamen doen om weer op school te komen. Edward en de familie zullen je wel helpen." Ze hief haar hand op. "Luister eens, Joseph!"

Uit de richting van de apotheek van Peek klonk het geloei van een politie-sirene. Zip was er zo zeker van geweest dat die inbraak zou lukken! Joseph sloot zijn ogen en zei een dankgebed. Hij was nog net bijtijds voor een ramp behoed!

"Kom bij me zitten Joseph. Even maar."

"Goed, Oma."

Hij zat kaarsrecht. Hij was nu de heer des huizes. Toen Oma sliep dekde hij haar voorzichtig toe. Toen ging hij naar zijn eigen kamer en kroop in bed. Maar hij liet zijn deur open staan voor het geval zij hem nodig zou hebben. En in die rustige ogenblikken voor hij in slaap viel, was hij zich weer bewust van de geest van zijn vader, heel dichtbij. Hij glimlachte en fluisterde: "Het is in orde, Pa, ik ben nu thuis." ○

(vervolg van blz. 123)

zijn ideeën betreffende de bewoonbaarheid van verschillende gebieden. Als degene die je de vraag stelde de aarde te klein vindt, leg dan uit dat er een zonnestelsel en een heelal wachten om gekoloniseerd te worden, en dat de uitdaging de ruimte te veroveren waarschijnlijk niet aangenomen zal worden zolang de aarde dun bevolkt is. Om kort te gaan: ruimtegebrek is het probleem niet. En laat niemand je wijsmaken dat het daar wel om gaat. Intelligentie, fantasie en vlijt zijn de dingen die er te weinig zijn.

Tot mensen die klagen over voedsel: kijk eens hoeveel land er is dat wij niet ontginnen en bebouwen, omdat wij de kennis of de middelen niet hebben om het productief te maken, en kijk eens naar al het land dat beter gebruikt kan worden. Kijk ook eens hoe slecht de voedselwinning uit de zee en het produceren van voedsel in chemische laboratoria nog ontwikkeld is. Merk tenslotte op hoe ontzettend verspillend en ondoelmatig men te werk gaat bij de productie, de distributie en het opslaan van voedsel. Voedsel is het probleem niet. Het probleem schuilt in zakelijke belangen en internationale politiek.

En als voedsel het probleem dan niet is, en de ruimte niet, wat dan wel? Is de moeilijkheid dat wij niet genoeg ontgonnen gebieden ter beschikking hebben? Verdeed dan de hoeveelheid land zo dat er voldoende grond beschikbaar blijft. Dat is mogelijk. Als

we uiteindelijk moeten kiezen tussen een plek buiten de stad waar we kunnen kamperen of picnicken en nog een miljoen kinderen geboren laten worden, dan kies ik voor de kinderen.

Neem ethnocentrische mensen voor wat ze zijn, en leer met hun vreemde beschuldigingen te leven. Zie een aantal van de feiten onder ogen wat het volgen van Christus betreft. De Heiland waarschuwde Zijn volgelingen dat zij moeten verwachten dat zij vervolgd worden. Te worden gedood-verd als „egoïstisch” omdat wij het stichten van grote gezinnen verdedigen in een tijd die antigezinsvorming is, kan een van de vormen van vervolging zijn die de heiligen in onze tijd zullen moeten verdragen.

Tenslotte moet je steeds goed voor ogen houden dat de beschuldigingen voortspruiten uit een fundamenteel conflict tussen waarden. Wees niet verontrust als je merkt dat een verzoening binnen het waardenstelsel van je vrienden niet mogelijk blijkt. Als heilige der laatste dagen ben je het over de aard van de mens niet eens met bepaalde mensen, dus het is te verwachten dat je het ook niet eens zult zijn over de manier waarop problemen van het mensdom moeten worden aangepakt. ○

Howard M. Bahr
bijzondere hoogleraar in de sociologie
Staatsuniversiteit van Washington

1 Crane, Stephen (1871—1900) — Amerikaans schrijver; auteur van *The Red Badge of Courage*.

(vervolg van blz. 93)

deel vallen aan hen die de uitdaging „En gij moet onderwijzen” aannemen.

Onlangs besloot een bekend spreker zijn toespraak met drie belangrijke verklaringen die het werk van een leraar benadrukken:

„De leraar is de kunstenaar die de taak heeft het levende materiaal te vormen.”

„Jonge mensen zijn buitengewoon

vormbaar, en door goed onderwijs kunnen zij de juiste beginselen leren."

„Als u de wereld wilt veranderen, moet u het hart van de mensen veranderen.“ (Dr. Carl S. Winters: *Salt Lake Tribune*, 24 maart, 1971.) Ik spreek de bede uit dat alle leraren niet alleen zullen beseffen hoe belangrijk hun roeping is, maar ook welke grootse kansen zij hebben om de gedachtenwereld en het hart van de mensen te verbeteren.

(vervolg van blz. 120)

Daarom geeft Paulus de raad „dat de vrouwen, in een eerbeer gewaad . . . zichzelf versieren, niet in . . . goud, of paarden, of kostelijke kleding; Maar (hetwelk de vrouwen betaamt, die godvruchtigheid belijden) door goede werken.“ (1 Tim. 2:9-10.) De goede werken blijven, terwijl „de gedaante dezer wereld (voorbeeld) (gaat).“ (1 Kor. 7:31.) ○

Oorspronkelijk is de idee voor dit artikel afkomstig uit het proefschrift van Karen S. Christensen, dat zij verdedigde aan de Staatsuniversiteit van Utah.

1 Liszt, Franz (1811—1886) — Hongaars componist en pianist.

(vervolg van blz. 113)

Later zwaaiden we af en gingen we terug naar Salt Lake City. Ik zag een vrouw, kennelijk de echtgenote van deze man, naar hem toeren en een baby in zijn armen leggen. Toen ik daar stond toe te kijken hoe hij voor het eerst zijn nakomeling bekeek, vroeg ik me af wat hij dacht, en ik vraag het me nog steeds af.

Dat was in januari 1919, tweeënvijftig jaar geleden. Een jaar of vijf geleden vertelde ik dit verhaal, en ik benadrukte de voor de hand liggende moraal dat „de bezoldiging der zonde . . . de dood (is)“ — op zijn minst geestelijke dood. Opeens, toen ik aan het spreken was, kreeg ik een idee: Als ik uit de schaduw naar voren was gestapt en me bij hem had gevoegd, of als ik hem had geroepen of op enigerlei wijze had laten merken dat ik daar stond, dan zou hij waarschijnlijk niet met dat meisje zijn meegegaan. Door een eenvoudige daad had ik hem kunnen redden. Het kwam alleen in dat moment niet in me op. Sinds ik die

gedachte heb gehad, heb ik niet zo'n hoge dunk meer van mezelf.

Hoe vaak is het in mijn leven gebeurd dat een enkel woord, een gebaar, een stap naar voren, het pad van iemand anders had kunnen veranderen en hem weer op het rechte pad had kunnen brengen? Hoe vaak kunnen jullie helpen? Iedereen in de Kerk van Christus weet welke rol de zonde in ons leven en in onze vooruitzichten voor het eeuwige leven speelt. Daarom maken wij ons zorgen om onze eigen zonden. Maar hoe staat het met de zonden van anderen die wij hadden kunnen voorkomen, als we maar iets hadden gedaan?

Jongelui, jullie kunnen er niet aan ontkomen eens goed na te gaan hoe jullie de Heilige Geest opvatten. Maar vergeet niet dat Zijn macht jullie kan beschermen en jullie langs de paden der gerechtigheid kan leiden, als jullie goed leven.

Of het nu een ogenblikkelijke, beschermende handeling is, het aanvoelen van Zijn woorden of het lezen van iets waarin je Zijn stem hoort, het is van God afkomstig. Al deze dingen zijn gaven van de Geest voor degenen die bij hun doop de gave van de Heilige Geest hebben ontvangen en die zich doelbewust voornemen ontvankelijk te zijn voor Zijn invloed.

Jullie worden ook beproefd aangaande de mate waarin je je vrienden en bekenden om je heen de leidende en waar-schuwendende hand reikt. Het is niet goed iemand te laten afdwalen zonder hem te waarschuwen. En natuurlijk is het nog slechter om iemand willens en wetens de verkeerde kant op te leiden.

Het veld is uitgestrekt en er is veel dat jullie nog kunnen ontdekken. Maar jullie zullen weinig presteren als je de stem niet leert voelen en het woord des Heren niet leert horen. Lees Zijn schrifturen — als je hart en ziel beroerd worden ervaar je deze beloften. Als jullie al vroeg in je jeugd over deze waarneembare gaven wilt leren en ze wilt ervaren, en het eerste en grote gebod, waaraan het tweede gelijk is (God en de mensen liefhebben) in praktijk wilt leren brengen, dan zullen jullie de prachtige hoop en beloning van het eeuwige leven ervaren. En dan zal voor jullie het leven altijd prachtig zijn.

S. Dilworth Young
van de Eerste Raad van Zeventig

1 football — populaire Amerikaanse tak van sport, ongeveer gelijk aan het Engelse rugbyspel.

Ringgebouwen in 's-Gravenhage ingewijd

Tijdens de ringconferentie van het vierde kwartaal, op 12 december 1971, werden het ringkantoor in de IJsselsteinstraat 6 en het kerkgebouw in de Leersumstraat 11, dat na ingrijpende verbouwing en uitbreiding nu tevens dienst doet als ringgebouw, officieel ingewijd door broeder Cornelis de Bruijn, president van de Ring Holland.

Leersumstraat 11

GEBEURTENISSEN IN DE NEDERLANDSE ZENDING EN DE RING HOLLAND

GEDOOPT IN DE NEDERLANDSE ZENDING

Maastricht

Bodden, Eduardus Hendrikus Hubertus Antonius Maria,
15 oktober 1971

Nieuwkamp, Gesina Adolphine Johanna, 15 oktober 1971
Rajcomar, Kenneth Glenn, 15 oktober 1971

Amersfoort

Mink, Gerrit Jan, 10 november 1971

Brussel

Vranckx-van Tricht, 30 oktober 1971

Groningen

Nomden, Engel, 30 oktober 1971

Middelburg

Geluk, Laurina Johanna, 5 november 1971

Leenhouts, Jannis Pieter, 5 november 1971

Utrecht

Geurtsen-Langenkamp, Jacoba T. M.

GEZEGEND

Heerlen

Stoffels, Birgit, 4 juli 1971

Stoffels, Winfried Willem, 4 juli 1971

Verboeket, Leonie A. M., november 1971

Verboeket, Renata J. H., 7 november 1971

Verboeket, Eric C. M., 7 november 1971

Perry, David S., 7 november 1971

Eindhoven

van Es, Dorien, 3 oktober 1971

VERHOOGING EN ORDENING IN HET PRIESTERSCHAP

Heerlen

Stoffels, Goswinus Augustinus, 4 juli 1971

Amersfoort

Heller, Albert Eduard, priester, 10 oktober 1971

Truin, Hendrik Aart, diaken, 19 september 1971

Apeldoorn

Steenhuizen, Egbert Richard, leraar, 26 september 1971

Groningen

Dallings, Jan Gerben Johannes, diaken, 12 september 1971

Muskita, Henrik Johannes, leraar, 3 oktober 1971

van der Wijk, Klaas, leraar, 10 oktober 1971

Hengelo

Numans, Eric Marco Alexander, diaken, 26 september 1971

Blok, Jacob Bastiaan Pieter, diaken, 17 oktober 1971

Utrecht

Göbel, Hendrik, Wilhelm, ouderling, 12 september 1971

Katipana, Godlief Adolf, diaken, 17 oktober 1971

Troost, Gijsbert, priester, 26 september 1971

VERTROKKEN — ZENDELINGEN

Schooltink, Johannes, Auckland (Nieuw-Zeeland)

MUTATIES IN DE ZENDING

Gemeente Ede: gesloten

Gemeente Hilversum, president: P. Combee

Gemeente Arnhem, president: J. M. J. van Vliet

Gemeente Leeuwarden, president: A. G. Bredewoud

GEDOOPT IN DE RING

Den Haag

Bakx, Helena L., 23 december 1971

Lingen, Franciska E., 6 januari 1972

VERHOOGING EN ORDENING IN HET PRIESTERSCHAP

Den Haag

Houterman, Johannes W., diaken, 19 december 1971

v. d. Spek, Dirk M., diaken, 2 januari 1972

OVERLEEDEN

Den Haag

Ivangean, Otto P., 18 december 1971

Onderscheidingen

Op 12 december 1971, tijdens de ring-conferentie, ontvingen de zusters Sia Blom, Maartje Bals en Herma van Dijk de Arenleesstersonderscheiding.

S. Blom, M. Bals en H. van Dijk

Zendingen

Sinds vorig jaar 15 augustus zijn drie broeders uit de wijk Den Haag op zending in Engeland. Uit hun brieven blijkt steeds weer dat ze het geweldig vinden dit werk te mogen en te kunnen doen.

Het zijn:

Chris Kleyweg
England Central Mission
„Cotswold“
185 Penns Lane Walmley
Sutton Coldfield
Warwickshire, Engeland

Herman Blom
England East Mission
64 Exhibition Road
London S.W. 7
Engeland

Max van der Put
England East Mission
64 Exhibition Road
London S.W. 7
Engeland

Teruggekeerd van een succesvolle zending in de Ireland Mission: zending Ed Kleyweg.

26. En als zij Hem wegleidden, namen zij een Simon van Cyrene, komende van den akker, en legden hem het kruis op, dat hij het achter Jezus droeg.

27. En een grote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem, welke ook weenden en Hem beklaagden.

28. En Jezus, Zich tot haar kerende, zeide: Gij dochters van Jeruzalem! weent niet over Mij, maar weent over uzelf, en over uw kinderen.

29. Want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig zijn de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben.

30. Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heuvelen: Bedekt ons.

31. Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?

32. En er werden ook twee anderen, zijnde kwaaddoeners, geleid, om met Hem gedood te worden.

33. En toen zij kwamen op de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, kruisigden zij Hem aldaar, en de kwaaddoeners, den een ter rechter-, en den ander ter linkerzijde.

34. En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen. En verdelende Zijn klederen, wierpen zij het lot.

Johannes 19:16-22

16. Toen gaf hij Hem dan hun over, opdat Hij gekruist zou worden. En zij namen Jezus, en leidden Hem weg.

17. En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreuws genaamd wordt Golgotha.

18. Alwaar zij Hem kruisten, en met Hem twee anderen, aan elke zijde een, en Jezus in het midden.

19. En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette dat op het kruis; en er was geschreven: JEZUS, DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN.

20. Dit opschrift dan lazen velen van de Joden; want de plaats, waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het Hebreuws, in het Grieks, en in het Latijn.

21. De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden; maar, dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.

22. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.

